

Vsebina

II *Sporočila*

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Evropska komisija

2017/C 194/01	Obvestilo Komisije – Smernice za razlago Uredbe (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta – Pravila o lastništvu in nadzoru letalskih prevoznikov EU	1
2017/C 194/02	Nenasprotovanje priglašeni koncentraciji (Zadeva M.7746 – Teva/Allergan Generics) ⁽¹⁾	29
2017/C 194/03	Nenasprotovanje priglašeni koncentraciji (Zadeva M.8503 – Goldman Sachs/Eurazeo/Dominion Web Solutions) ⁽¹⁾	29

IV *Informacije*

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Svet

2017/C 194/04	Sklep Sveta z dne 8. junija 2017 o zamenjavi članov upravnega odbora Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja	30
---------------	---	----

Evropska komisija

2017/C 194/05	Menjalni tečaji eura	32
---------------	----------------------------	----

2017/C 194/06	Izvedbeni sklep Komisije z dne 15. junija 2017 o objavi vloge za spremembo specifikacije proizvoda za ime v vinskem sektorju iz člena 105 Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v <i>Uradnem listu Evropske unije</i> (Almansa (ZOP))	33
2017/C 194/07	Izvedbeni sklep Komisije z dne 16. junija 2017 o objavi vloge za spremembo specifikacije proizvoda za ime v vinskem sektorju iz člena 105 Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v <i>Uradnem listu Evropske unije</i> (Méntrida (ZOP))	41

V Objave

POSTOPKI V ZVEZI Z IZVAJANJEM POLITIKE KONKURENCE

Evropska komisija

2017/C 194/08	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.8505 – NN Group/ATP/Hotel) – Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku ⁽¹⁾	47
2017/C 194/09	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.8508 – Engie/CDC/Solairecorsica 1-2-3) – Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku ⁽¹⁾	48
2017/C 194/10	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.8495 – Cummins/Eaton Corporation/Eaton JV Business) – Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku ⁽¹⁾	49
2017/C 194/11	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.8435 – FMC/DuPont Divestment Business) ⁽¹⁾	50
2017/C 194/12	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.8526 – CPPIB/BTPS/Milton Park) – Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku ⁽¹⁾	51

DRUGI AKTI

Evropska komisija

2017/C 194/13	Objava zahtevka v skladu s členom 50(2)(a) Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil	52
---------------	---	----

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

OBVESTILO KOMISIJE

Smernice za razlago Uredbe (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta – Pravila o lastništvu in nadzoru letalskih prevoznikov EU

(2017/C 194/01)

Kazalo

	<i>Stran</i>
1. Uvod	2
2. Utemeljitev uvedbe smernic	3
2.1 Pravni okvir	3
2.2 Potreba po pojasnitvi pravil	3
3. Uvedba obveznosti javne službe	4
3.1 Splošna načela	4
3.2 Upravičene storitve in rute	5
3.2.1 Vrsta storitev	5
3.2.2 Vrste rut	5
3.2.3 Izreden pomen rute	6
3.2.4 Povezovanje rut	7
3.2.5 Povezava z uredbo o slotih	7
3.3 Nujnost in ustreznost obveznosti	8
3.3.1 Sorazmernost s potrebami na področju gospodarskega in socialnega razvoja	8
3.3.2 Neustreznost drugih načinov prevoza	8
3.3.3 Obstoječe letalske prevoznine in pogoji	8
3.3.4 Skupni učinek obstoječe ponudbe storitev zračnega prevoza	9
3.4 Vrsta obveznosti	9
3.5 Obveznosti glede neprekinjenosti	10
3.6 Posledice uvedbe obveznosti javne službe	10
4. Postopki, ki jih je treba upoštevati pri uvedbi obveznosti javne službe	11
4.1 Objava informativnih obvestil v Uradnem listu	12
5. Potreba po rednem ponovnem ocenjevanju obveznosti javne službe	12
6. Izključne koncesije za storitve	13
6.1 Obveznost izvedbe javnega razpisa	13
6.2 Upravičenost do oddaje ponudbe	14
6.3 Merila za izbor	14
6.4 Posledice dodelitve izključne pravice do opravljanja letov na ruti	14
6.5 Ponovni pregled obveznosti javne službe in izključnosti ob koncu vsakega obdobja koncesije	15

6.6	Poseben primer: združevanje rut, za katere se objavi razpis, v skupine	15
7.	Postopki, ki jih je treba upoštevati pri javnih razpisih	16
8.	Nadomestilo in povezava s pravili o državni pomoči	17
8.1	Možnost in znesek nadomestila	17
8.2	Povezava s pravili o državni pomoči	17
8.2.1	Javne subvencije, dodeljene za nadomestilo za obveznosti javne službe	18
8.2.2	Merila iz sodbe v zadevi Altmark	18
9.	Hitri postopek	19
10.	Postopki za oddajo javnega naročila za obveznost javne službe in povezava s pravili o javnem naročanju	20
11.	Pristojnosti Komisije za preiskovanje in odločanje	21
PRILOGA I:	Vprašalnik, ki sta ga pripravila GD COMP in GD MOVE za prigrasitev obveznosti javne službe Komisiji	22
PRILOGA II:	Izvleček določb v zvezi z obveznostmi javne službe iz Uredbe št. 1008/2008	25

1. UVOD

1. Vloga obveznosti javne službe na podlagi Uredbe (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: Uredba št. 1008/2008 ali Uredba) je določiti ustaljene standarde neprekinjenosti, rednosti, določanja cen ali minimalne zmožljivosti, da se zagotovi dostop do izoliranih regij ali regij v razvoju, kadar država članica ugotovi, da cilji politike regionalnega razvoja ne bodo ustrezno izpolnjeni, če so prepuščeni le delovanju trga, saj trg sam v navedenih regijah ne bo zagotovil sprejemljive ravni storitev zračnega prevoza. Obveznosti javne službe so zato izjema od splošnega načela svobode opravljanja storitev zračnega prevoza v EU, ki je zagotovljena na podlagi člena 15(1) Uredbe.
2. Komisija je v svojem sporočilu z naslovom „Letalska strategija za Evropo“ ⁽²⁾ opredelila različne potrebe državljanov in podjetij EU, kot je dostop do visokokakovostnih storitev zračnega prevoza, in menila, da lahko države članice, če trg sam ne poskrbi za sprejemljivo raven storitev zračnega prevoza v nekaterih regijah v Evropi, preučijo uvedbo obveznosti javne službe kot instrumenta za zagotavljanje prevozov v nezadostno povezane regije in iz njih, tj. za zagotavljanje povezljivosti, kjer je potrebna. Obveznosti javne službe lahko imajo pomembno pozitivno vlogo pri povezljivosti, za katero nekatere študije kažejo, da je za regije EU izredno pomembna: z 10-odstotnim izboljšanjem povezljivosti, kot je bilo izmerjeno v navedenih študijah, se BDP (na prebivalca) poveča za dodatnih 0,5 %, stopnja rasti BDP se poveča za 1 % in na splošno se izboljša produktivnost dela ⁽³⁾. Povezljivost je ključna za rast, zaposlovanje in socialno kohezijo.
3. Trenutno je v EU na podlagi Uredbe št. 1008/2008 vzpostavljenih 179 rut, za katere velja obveznost javne službe, vse pa so v 13 državah članicah (Ciper, Češka, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Portugalska, Španija, Švedska in Združeno kraljestvo) ⁽⁴⁾. Največ jih je v Franciji (40) s približno 5,7 milijona potnikov letno, kar pomeni, da vsak peti potnik v notranjem prometu potuje na ruti, za katero velja obveznost javne službe. Na Irskem je delež obveznosti javne službe v notranjem prometu približno 70-odstoten. V praksi so rute, za katere velja obveznost javne službe, večinoma notranje rute, saj jih le sedem povezuje letališča v dveh različnih državah članicah. 136 trenutno uvedenih rut, za katere velja obveznost javne službe, subvencionirajo javni organi, znesek subvencij, ki se letno porabi za njihovo delovanje, pa je po ocenah na podlagi informacij, ki so na voljo Komisiji, vsaj 300 milijonov EUR.

⁽¹⁾ UL L 293, 31.10.2008, str. 3.

⁽²⁾ COM(2015) 598 final z dne 7. decembra 2015.

⁽³⁾ InterVISTAS, 2015, Economic Impact of European Airports – A Critical Catalyst to Economic Growth (Ekonomski učinek evropskih letališč – ključni spodbujevalec gospodarske rasti); PwC, 2013, Econometric analysis to develop evidence on the links between aviation and the economy (Ekonometrična analiza za pridobitev podatkov o povezavah med letalstvom in gospodarstvom); IATA, 2007, Aviation Economic Benefits – Measuring the economic rate of return on investment in the aviation industry (Gospodarski učinki letalstva – merjenje interne stopnje donosnosti naložb v letalskem sektorju).

⁽⁴⁾ Tudi nekatere druge države članice so pokazale zanimanje za uvedbo obveznosti javne službe. Nemčija je na primer imela tri rute, za katere so veljale obveznosti javne službe. Madžarska je bila blizu temu, da uvede obveznost javne službe, vendar je neki letalski prevoznik tik pred tem naznanil svojo namero, da začne opravljati lete na zadevni ruti. Slovenija se je pri Komisiji pozanimala glede obveznosti javne službe. Latvija in Malta imata predstavnike v interesni skupini za obveznost javne službe v CIRCABC (komunikacijsko-informacijsko središče za uprave, podjetja in državljane; dostop do interesne skupine se lahko dodeli ustreznim nacionalnim organom). Povezava do spletišča: <https://circabc.europa.eu>.

4. Pri preverjanju ustreznosti Uredbe št. 1008/2008, ki ga je Komisija izvedla v obdobju 2011–2013, je bilo ugotovljeno, da predpisi glede obveznosti javne službe v Uredbi ustrezajo svojemu namenu, tj. zagotavljanju povezljivosti, kadar zanjo ne poskrbi trg. Zainteresirane strani in države članice so predložile priporočila, da bi se okrepi sodelovanje med nacionalnimi organi in Komisijo ter zagotovila dobra uskladitev pravil EU o državni pomoči in predpisov glede obveznosti javne službe iz Uredbe, vključno z morebitno objavo smernic⁽⁵⁾.
5. Da bi se ta priporočila upoštevala, so se sprejeli praktični ukrepi. Komisija je vzpostavila posodobljeno mrežo stikov v zvezi z obveznostjo javne službe; organizirala je tudi srečanja Odbora za dostop na trg⁽⁶⁾ na podlagi Uredbe št. 1008/2008, na katerih so službe Komisije celovito predstavile obveznosti javne službe, države članice pa izmenjale praktične izkušnje. Pripravljen je bil enostaven vprašalnik, s katerim lahko nacionalni organi enostavno sporočijo, da načrtujejo uvedbo obveznosti javne službe, in ga navedeni organi zdaj sistematično uporabljajo. Kadar službe Komisije ugotovijo, da obstaja kakšna težava, o tem predhodno obvestijo države članice. Nova zbirka podatkov službam Komisije omogoča, da pridobijo celovite podatke o obveznostih javne službe po vsej Evropi.

2. UTEMELJITEV UVEDBE SMERNIC

2.1 Pravni okvir

6. Pogoji in zahteve za uvedbo obveznosti javne službe so določeni v členih od 16 do 18 Uredbe št. 1008/2008 (glej izvleček v Prilogi II k tem smernicam). Člen 16 določa splošna načela za obveznosti javne službe. Vsebuje merila za uvedbo obveznosti javne službe in zahteve glede neprekinjenosti, ocenjevalna merila za države članice, pravila o postopku objave in začetku opravljanja dejavnost na rutah, za katere velja obveznost javne službe, pogoje in postopke za omejitev dostopa do rute ter postopke, ki se uporabijo v nujnih primerih. Člen 17 določa, kako se izvede postopek za oddajo javnega naročila. Vključuje pravila o vsebini povabila k oddaji ponudb in poznejše pogodbe, postopku objave in informacijah, ki se zagotovijo ponudnikom, merilih za izbiro ponudnika, nadomestilu in informacijah, ki se Komisiji predložijo ob koncu postopka za oddajo javnega naročila. Člen 18 vsebuje pravila o pregledu odločitev, sprejetih na podlagi prejšnjih členov.

2.2 Potreba po pojasnitvi pravil

7. Pravni okvir EU, vzpostavljen z Uredbo št. 1008/2008, zagotavlja odprtost, objavo in preglednost postopka uvedbe obveznosti javne službe. Spremljanje pravilne uporabe predpisov glede obveznosti javne službe je pomembno zaradi izogibanja morebitni zlorabi sistema zaradi nesorazmernih omejitev konkurence glede na zastavljene družbene in gospodarske cilje. Cilj Komisije je svetovanje in obravnavanje čim večjega števila morebitnih vprašanj še pred objavo informativnega obvestila v zvezi z obveznostjo javne službe.
8. V tem okviru se zdi koristno, da se razširijo pretekle presoje, tj. posamezni primeri, s katerimi sta običajno seznanjeni le zadevna država članica in Komisija.
9. Drugi razlog za sprejetje teh smernic je dosedanje pomanjkanje sodne prakse Sodišča v zvezi z obveznostmi javne službe, uvedenimi na podlagi Uredbe št. 1008/2008.
10. Službe Komisije so na srečanju Svetovalnega odbora za izvajanje zakonodaje o dostopu letalskih prevoznikov Skupnosti do letalskih prog znotraj Skupnosti z nacionalnimi strokovnjaki, ki je potekalo septembra 2015⁽⁷⁾, omenile možnost objave smernic o obveznostih javne službe. Države članice so pozdravile to zamisel in se strinjale, da bi lahko take smernice letalskim prevoznikom EU, državam članicam ter regionalnim organom in upravam zagotovile preglednost, usklajenost in jasnost. To stališče je bilo v skladu z mnenji, izraženimi na predhodnih dvostranskih izmenjavah z nacionalnimi in lokalnimi organi. Komisija se je zato v svojem sporočilu o letalski strategiji zavezala, da bo objavila smernice, v katerih bo pojasnjeno, kako službe Komisije razlagajo in uporabljajo predpise in postopke, ki urejajo obveznosti javne službe iz Uredbe št. 1008/2008. Te smernice temeljijo na navedeni zavezi. V okviru priprave teh smernic je bilo poleti 2016 organizirano neformalno usmerjeno posvetovanje, da bi se zbrala mnenja glavnih zainteresiranih strani.

⁽⁵⁾ Delovni dokument služb Komisije SWD(2013) 208 final z dne 6. junija 2013, oddelek 5.1.1.3. http://ec.europa.eu/transport/modes/air/internal_market/fitness_check_en.htm.

⁽⁶⁾ Svetovalni odbor o izvajanju zakonodaje o dostopu letalskih prevoznikov Skupnosti do letalskih prog znotraj Skupnosti.

⁽⁷⁾ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3118&Lang=SL>

11. V teh smernicah naj bi se pojasnila merila, ki se uporabljajo v Uredbi, kakor jih razlaga Komisija, in opisali veljavni postopki, ki jih je treba upoštevati. Poleg tega so v celotnem besedilu podani odgovori na najpogostejša vprašanja, na katera Uredba ne daje izrecnega odgovora. Jasno je, da so nekatere države članice zelo dobro seznanjene s predpisi in njihovo uporabo, nekatere pa imajo zelo malo izkušenj z uporabo predpisov glede obveznosti javne službe ali pa jih sploh nimajo. Pojasnitev predpisov in njihova razlaga bi morala olajšati upoštevanje veljavnih predpisov, zlasti tistim, ki prvič uporabljajo obveznosti javne službe.
12. V teh smernicah se poleg izkušenj, ki jih je Komisija zbrala z uporabo predpisov o obveznosti javne službe, kakor so določeni v Uredbi, upoštevajo tudi pravila o državni pomoči iz prava EU (zlasti členi od 107 do 109 PDEU)⁽⁸⁾. Komisija večinoma od držav članic skoraj dnevno prejme številna vprašanja, ki se na splošno nanašajo na obveznosti javne službe, število uradnih pritožb, ki jih vsa vložijo letalski prevozniki in letališča, pa je zelo majhno. Te smernice so namenjene obravnavanju vprašanj, ki jih najpogosteje izpostavljajo nacionalni organi, letalski prevozniki in letališča. Njihov cilj ni izčrpno zajeti vse določbe.
13. Te smernice vsebujejo navedbe, ki so pomembne za večino primerov, vendar je treba poudariti, da je treba oceniti vsak primer posebej ob upoštevanju vseh njegovih posebnih okoliščin.
14. Namen teh smernic nikakor ni oblikovati nove pravne obveznosti, prav tako pa ne posegajo v razlago, ki bi jo lahko v zvezi z obveznostmi javne službe v prihodnosti podalo Sodišče.

3. UVEDBA OBVEZNOSTI JAVNE SLUŽBE

3.1 Splošna načela

15. Iz člena 16(1) in (4) Uredbe št. 1008/2008 sledi, da morajo države članice vedno, kadar načrtujejo uvedbo obveznosti javne službe, o tem obvestiti Komisijo. Objava informativnih obvestil ne pomeni pravne varnosti glede določenega rezultata; njen cilj je obvestiti trg, da država članica načrtuje uvedbo nove obveznosti javne službe⁽⁹⁾. Službe Komisije so pripravile vprašalnik za prigrasitev in opis obveznosti javne službe, ki zajema tudi najpomembnejša vprašanja na podlagi Uredbe št. 1008/2008 in pravil o državni pomoči, ki so sestavni, vendar neodvisni del ocene vsake obveznosti javne službe (glej Prilogo I)⁽¹⁰⁾. Komisija sicer formalno ne odloča glede obveznosti javne službe kot take, vendar je še vedno zelo pomembno, da se pojasnijo vsa vprašanja, ki bi se lahko pojavila pred uvedbo ali spremembo obveznosti javne službe in bi lahko vzbujala pomisleke v prihodnosti. Državam članicam svetuje, naj čim prej stopijo v stik z njenimi službami, ko začnejo razmišljati o uvedbi nove obveznosti javne službe ali spremembi obstoječe. S tem se zagotovi, da so službe Komisije seznanjene z načrti in lahko od vsega začetka zagotovijo pomoč ter tako omogočijo nemoten potek celotnega postopka.
16. Pomembna posebnost obveznosti javne službe v sektorju zračnega prevoza je jasno razlikovanje med režimom uporabe obveznosti javne službe, ki določa pogoje za opravljanje letov na določeni ruti, in pogodbo, ki dodeljuje izključno pravico letalskemu prevozniku (z nadomestilom ali brez njega). Zadevna država članica zaradi uvedbe obveznosti javne službe v sektorju zračnega prevoza nima nujno in samodejno pravice, da dostop do rute omeji na enega letalskega prevoznika ali dodeli nadomestila za opravljanje obveznosti javne službe (t. i. omejena obveznost javne službe). Če letalski prevoznik izrazi pripravljenost za opravljanje letov na ruti brez izključnosti in nadomestila, mora biti prost dostop do rute zagotovljen vsakemu letalskemu prevozniku, ki spoštuje pogoje v zvezi z obveznostjo javne službe (t. i. odprta obveznost javne službe).

⁽⁸⁾ Za rute, za katere velja obveznost javne službe, se še naprej uporabljajo vsebinska in postopkovna pravila o državni pomoči. Postopek v zvezi z obveznostjo javne službe na podlagi Uredbe ne nadomešča postopka v zvezi z državno pomočjo.

⁽⁹⁾ Komisija lahko za dodatne informacije zaprosi kadar koli pred objavo ali po njej, in sicer na zahtevo države članice ali na lastno pobudo (npr. po pritožbi).

⁽¹⁰⁾ Kot je navedeno v vprašalniku, se pravila v zvezi s prigrasitvami državne pomoči v celoti uporabljajo za nadomestila, izplačana na podlagi obveznosti javne službe. Glede na posamezen primer bi bilo treba državno pomoč prigrasiti, ko je znan znesek nadomestila, tj. določen v odločitvi o oddaji naročila in/ali pogodbi. Države članice imajo tudi možnost, da Komisiji predhodno prigrasijo nadomestilo za opravljanje obveznosti javne službe. Predhodna prigrasitev je koristna neformalna faza pred prigrasitvijo, ko lahko službe Komisije državi članici zagotovijo neformalne povratne informacije in smernice. Komisijo mora za predhodne smernice zaprositi država članica, če se ji zdi to potrebno.

17. Na podlagi Uredbe se lahko obveznosti javne službe uporabijo zlasti za zagotavljanje dostopa do oddaljenih in izoliranih regij ali pod določenimi pogoji, kadar sam trg ne omogoča minimalnega opravljanja storitev zračnega prevoza, ki izpolnjujejo določene standarde.
18. Obveznosti javne službe so izjema od splošnega načela svobode opravljanja storitev zračnega prevoza⁽¹¹⁾, zato zanje veljajo stroge zahteve in omejitve. Obveznosti javne službe bi morale upoštevati načela preglednosti, nediskriminacije in sorazmernosti: zlasti ne smejo neupravičeno diskriminirati letalskih prevoznikov na podlagi njihove nacionalne pripadnosti ali identitete in ne smejo presegati tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev politike⁽¹²⁾.

3.2 Upravičene storitve in rute

3.2.1 Vrsta storitev

19. Obveznosti javne službe se lahko uvedejo le za redni zračni prevoz⁽¹³⁾. Na posebni zračni prevoz ne vplivajo. Kadar letalski prevoznik na ruti ponuja prodajo sedežev⁽¹⁴⁾ v skladu z zahtevami v zvezi z obveznostjo javne službe, ki je uvedena na navedeni ruti, se ta storitev zračnega prevoza prav tako šteje za redni zračni prevoz⁽¹⁵⁾.

3.2.2 Vrste rut

20. Uredba št. 1008/2008 dovoljuje uvedbo obveznosti javne službe za dve vrsti rut⁽¹⁶⁾:

(a) Rute do letališča, ki služi obrobni regiji ali regiji v razvoju

Obrobna regija je običajno oddaljena regija ali regija, ki je težko dostopna iz glavnega mesta in drugih pomembnih mest v državi članici. Oddaljenost in izolacijo bi bilo treba oceniti ob upoštevanju ozemlja države članice, njenih upravnih, poslovnih, izobraževalnih in zdravstvenih središč, pa tudi ob upoštevanju ozemlja in takih središč drugih držav članic, na katere meji. Regija v razvoju je v gospodarskem zaostanku⁽¹⁷⁾, kot se na primer izmeri z BDP na prebivalca ali stopnjo brezposelnosti.

(b) Rute z redkim prometom na katero koli letališče

Zaradi različnih razmer, ki lahko prevladujejo v različnih državah članicah, v Uredbi ni opredeljeno količinsko merilo za oceno „redkosti“ prometa na ruti. Vendar je mogoče na podlagi izkušenj Komisije s številnimi primeri v zvezi z obveznostmi javne službe ugotoviti, da rute s prometom nad 100 000 potnikov letno običajno ni mogoče šteti za ruto z redkim prometom v smislu Uredbe⁽¹⁸⁾.

21. Uredba št. 1008/2008 ne določa, da se lahko obveznosti javne službe uvedejo le za rute v eni sami državi članici. Uvedejo se lahko tudi na kateri koli ruti znotraj EU, ki izpolnjuje pogoje iz Uredbe. Uredba ne zajema rut z obveznostjo javne službe v tretje države, saj je njeno področje uporabe omejeno na storitve zračnega prevoza znotraj EU⁽¹⁹⁾.

⁽¹¹⁾ Kot je opredeljeno v členu 15 Uredbe št. 1008/2008.

⁽¹²⁾ Glej člen 16(1) Uredbe št. 1008/2008.

⁽¹³⁾ Člen 16(1) Uredbe št. 1008/2008.

⁽¹⁴⁾ Člen 2(15): „prodaja sedežev pomeni prodajo sedežev brez vezane prodaje drugih storitev, kot je na primer nastanitev, ki jih letalski prevoznik ali njegov pooblaščen zastopnik ali zakupnik letala prodaja neposredno javnosti“.

⁽¹⁵⁾ Člen 16(7) Uredbe št. 1008/2008.

⁽¹⁶⁾ Člen 16(1) Uredbe št. 1008/2008.

⁽¹⁷⁾ Ta pogoj bi na primer običajno izpolnile manj razvite regije v okviru regionalne politike EU (katerih BDP na prebivalca je manjši od 75 % povprečja EU). Ker se lahko tudi zadevne razmere v regijah v isti državi članici bistveno razlikujejo, bi se regija lahko opredelila za regijo v razvoju tudi na podlagi primerjave z nacionalnim BDP ali stopnjo brezposelnosti v zadevni državi članici.

⁽¹⁸⁾ To pa ne pomeni, da je vsaka ruta s prometom pod 100 000 potnikov letno nujno ruta z redkim prometom. Na splošno, večje kot je število potnikov na neki ruti, težje je trditi, da bi bila taka ruta upravičena do uvedbe obveznosti javne službe, tj. da brez obveznosti javne službe noben letalski prevoznik, če bi upošteval le svoje komercialne interese, ne bi prevzel izpolnjevanja določenih standardov, kot so navedeni v členu 16(1).

⁽¹⁹⁾ Glej zlasti člena 1(1) in 15(1) Uredbe št. 1008/2008. Vendar Uredba državam članicam načeloma ne preprečuje sklenitve podobnih dogovorov s tretjimi državami na podlagi dvo- ali večstranskih sporazumov, zlasti ob upoštevanju veljavnega konkurenčnega prava EU. Ena od držav članic je na primer sklenila memorandume o soglasju s tretjimi državami, da se omogoči opravljanje letov med obema ozemljema pod pogoji, podobnimi tistim, pod katerimi se v EU opravljajo leti na rutah, za katere velja obveznost javne službe. Razpis se je izvedel v skladu z določbami Unije o javnih razpisih.

22. Iz člena 16(1) Uredbe izhaja, da je treba ruto, za katero velja obveznost javne službe, vedno opredeliti od enega letališča do drugega, ne pa z navedbo zadevnih dveh mest ali regij. Izbor letališča za namene obveznosti javne službe bi bilo treba ustrezno utemeljiti. Nadaljnja povezljivost, tj. namembni kraji in pogostost letov, ki jih ponujajo letališča v namembnem mestu, je en element v tej oceni, vendar ne more biti edina utemeljitev za izbiro enega letališča pred drugimi. Če namesto tega javni organ meni, da bi potrebe regije enakovredno izpolnilo več namembnih letališč, bi lahko z letališča v navedeni regiji uvedel obveznost javne službe na teh več namembnih letališč, s čimer bi obveznost javne službe uvedel na teh ločenih rutah. Če letalski prevoznik začne opravljati dejavnost na eni od teh rut ali če se po javnem razpisu, ki vključuje vse te rute, izbere letalski prevoznik za eno ruto, je treba druge obveznosti javne službe razveljaviti, da se trg po nepotrebnem ne zapre⁽²⁰⁾. Čeprav ta oblika v členu 16(1) ni izrecno predvidena, ji besedilo določbe ne nasprotuje, je pa tudi v skladu s cilji določbe. Da se preprečita neenaka obravnava in izkrivljanje konkurence, je pomembno, da so nameni organa pregledni od vsega začetka, zlasti s predložitvijo besedila iz člena 16(4) Uredbe.
23. Če bi se obveznost javne službe določila na rutah iz regije na več letališč, ki služijo istemu mestu, oz. z njih, bi bilo to na splošno nesorazmerno s ciljem zagotavljanja mobilnosti in teritorialne kohezije. Učinek ukrepa bi bil ta, da bi bili izključeni občasni letalski prevozniki, saj ne bi mogli opravljati letov iz regije na katerega od letališč v namembnem mestu, kar bi prispevalo k dokončnemu zaprtju trga za nove operaterje na konkurenčnih rutah. Zato obveznosti javne službe načeloma ne bi smele vplivati na letališča, ki niso bila izbrana, vendar služijo istemu mestu.
24. Obveznosti javne službe lahko na splošno veljajo za rute z enim ali več postanki⁽²¹⁾. Vendar je treba oceno ustreznosti obveznosti javne službe izvesti za vsak posamezen segment leta. Obveznost javne službe ne bi smela veljati za segmente leta, ki ne izpolnjujejo pogojev za njeno uvedbo. Če se na primer obveznost javne službe uvede na ruti od točke A do točke C s postankom na točki B, bi bilo treba upravičenost rut od točke A do C, od A do B in od B do C oceniti ločeno. Če na primer segment od točke B do C sam ne bi izpolnjeval pogojev za obveznost javne službe, za letalske prevoznike, ki prevažajo potnike in/ali tovor na navedenem segmentu, ne bi smele veljati obveznosti javne službe. Nobena obveznost na ruti od točke A do C ne bi smela ovirati prostega opravljanja storitev zračnega prevoza na segmentu od točke B do C.

3.2.3 Izreden pomen rute

25. Obveznosti javne službe se lahko uvedejo le na rutah, ki „velja[jo] kot izredno pomembn[e] za gospodarski in socialni razvoj območja, kateremu služi letališče“⁽²²⁾. To je nujen pogoj za vsako navedeno vrsto rut, ocena pa se vedno izvede ob upoštevanju posebnih okoliščin primera. Države članice imajo pri odločanju glede izrednega pomena rute določeno diskrecijsko pravico. Vendar je treba to diskrecijsko pravico uveljavljati na podlagi objektivnih dejavnikov v zvezi s potrebami po povezljivosti v skladu z Uredbo in splošneje tudi pravom EU.
26. Jasno je, da ima ta izreden pomen ruta, ki je nujna za regijo, kot je majhen otok ali oddaljena regija. Vendar bi se lahko storitve zračnega prevoza, ki mala in srednje velika mesta povezujejo s pomembnimi gospodarskimi ali upravnimi središči, v nekaterih okoliščinah prav tako šteje za izredno pomembne za gospodarski in socialni razvoj zadevnih regij. Obveznost javne službe je bila na primer uvedena na ruti, ki povezuje otoško državo članico z Brusljem kot mestom, v katerem imajo svoje urade številne institucije in organi EU.
27. Vendar člen 16(1) omejuje diskrecijsko pravico držav članic. Obveznosti javne službe bi lahko bile oblikovane tako, da bi odpravile ovire za gospodarski in socialni razvoj regij ali mest, ni pa jih mogoče uvesti, da bi neposredno ali posredno spodbujale ali podpirale določenega letalskega prevoznika ali razvoj določenega letališča.

⁽²⁰⁾ To pomeni, da lahko konkurenti opravljajo storitve zračnega prevoza na drugih rutah. V tem primeru, če konkurenčne storitve zračnega prevoza izpolnjujejo zahteve v zvezi z obveznostmi javne službe, bi bilo treba obveznost javne službe preklicati. Če konkurenčne storitve zračnega prevoza navedene zahteve izpolnjujejo le delno, bi jo bilo treba prilagoditi. Združeno kraljestvo je na primer leta 2014 uvedlo obveznosti javne službe za šest rut (iz Dundeeja na šest londonskih letališč). Zmagovalni razpis je bil za ruto Dundee–London Stansted, zato je bilo ostalih pet obveznosti javne službe razveljavljenih.

⁽²¹⁾ Možnost postankov bi morala biti navedena v pogojih v zvezi z obveznostjo javne službe in razpisnih pogojih.

⁽²²⁾ Člen 16(1) Uredbe št. 1008/2008. „Letališče“ tukaj pomeni letališče, ki služi obrobni regiji ali regiji v razvoju na ozemlju zadevne države članice.

3.2.4 Povezovanje rut

28. Države članice ne smejo določiti, da je dostop do ene določene rute odvisen od opravljanja letov na drugih rutah. Tako povezovanje ne bi bilo združljivo z Uredbo št. 1008/2008⁽²³⁾. Merila za upravičenost in ustreznost iz člena 16(1), (2) in (3) Uredbe se nanašajo na „ruto“, s katero ni mogoče enačiti svežnjev rut. Zato bi bilo treba vsako od teh meril oceniti ločeno glede na vsako posamezno ruto. Obravnavanje svežnjev rut kot eno samo ruto bi se lahko štelo za pretirano omejevanje dostopa do rut, saj bi storitve na vseh navedenih rutah verjetno lahko opravljali le letalski prevozniki z regionalnimi sedeži.
29. Te prepovedi povezovanja rut v fazi uvedbe obveznosti javne službe se ne bi smelo zamenjati z možnostjo objave razpisa za pravico do dostopa do skupine rut, kakor je določeno v členu 16(10) Uredbe. Ta možnost je dodatno pojasnjena v točki 6.6 teh smernic; velja le za tiste rute, na katerih noben letalski prevoznik ni začel ali ne bo kmalu začel redno opravljati storitev zračnega prevoza v skladu z obveznostmi javne službe.

3.2.5 Povezava z uredbo o slotih

30. Uredba (EGS) št. 95/93 o skupnih pravilih dodeljevanja slotov na letališčih Skupnosti⁽²⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: Uredba št. 95/93) omogoča rezervacijo slotov za obveznosti javne službe. V členu 9(1) navedene uredbe je določeno, da „lahko država članica na koordiniranem letališču rezervira sloste, potrebne za operacije [...] na tej progi. Če rezervirani sloti na [...] progii niso uporabljeni, se dajo na razpolago kateremu koli drugemu letalskemu prevozniku, zainteresiranemu za opravljanje prevoza na progii, v skladu z obveznostjo javne službe [...]. Če ni za opravljanje prevoza na progii zainteresiran noben drug letalski prevoznik in zadevna država članica ne objavi javnega razpisa [v skladu s členom 16(10) Uredbe (ES) št. 1008/2008], se sloti rezervirajo za drugo proggo ob upoštevanju obveznosti javne službe ali se vrnejo v pool.“ Te obveznosti začnejo veljati najpozneje po poteku obdobja iz člena 16(11) Uredbe št. 1008/2008, v skladu s katerim se obveznost javne službe šteje za poteklo, če se na ruti, za katero velja taka obveznost, 12 mesecev niso opravljali redni zračni prevozi. Za rezervacijo slotov za isto ruto bi bila nato potrebna nova uvedba obveznosti javne službe.
31. V členu 9(2) Uredbe št. 95/93 je pojasnjeno, da bi bilo treba postopek za oddajo javnega naročila za obveznost javne službe izvesti, „če je za opravljanje prevoza na progii zainteresiran več kot en letalski prevoznik iz [EU] in ni mogel dobiti slotov v okviru ene ure pred ali po časih, ki jih zahteva od koordinatorja“.
32. Določbe Uredbe št. 1008/2008 v zvezi z obveznostmi javne službe ne vplivajo na delitev pristojnosti med državami članicami za uporabo člena 9 Uredbe št. 95/93⁽²⁵⁾.
33. Ta rezervacija slotov ne posega v predhodne pravice, dodeljene na podlagi Uredbe št. 95/93. Zato je mogoča le iz poola nedodeljenih slotov, ki je bil vzpostavljen s členom 10 Uredbe št. 95/93 in vključuje sloste, vrnjene v skladu s členom 9(1) navedene uredbe.
34. Poudariti je treba, da se sloti lahko rezervirajo le za obveznost javne službe. To je pomembno zlasti v primeru postankov. Na primer, na ruti A–B–C, na kateri sta točki B in C letališči, preobremenjeni s sloti, se lahko sloti rezervirajo le za lete med točkama B in C, če je na tem segmentu uvedena obveznost javne službe. Obveznost javne službe na ruti med točkama A in C (tj. ki se nanaša na prevoz med tema točkama) sama po sebi namreč ne utemeljuje rezervacije slotov na točki B.
35. Na rutah, za katere velja obveznost javne službe, z rezervacijo slotov:
- (1) se je treba po možnosti izogibati postankom na preobremenjenih letališčih;
  - (2) se med postanki ne bi smelo zamenjati zrakoplova, razen če tudi drugi segment (od točke B do C) izpolnjuje pogoje za obveznost javne službe, za katero se uporablja (drug) tip zrakoplova. V nasprotnem primeru se lahko sloti rezervirajo za velike zrakoplove s prometom, ki presega promet, upravičen z obveznostjo javne službe.

⁽²³⁾ To pomeni, da oblikovanje t. i. vozlišč obveznosti javne službe, ki zajemajo vse ali večino rut z nekega letališča, ni v skladu z Uredbo št. 1008/2008.

⁽²⁴⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 95/93 z dne 18. januarja 1993 o skupnih pravilih dodeljevanja slotov na letališčih Skupnosti (UL L 14, 22.1.1993, str. 1).

⁽²⁵⁾ To pomeni, da lahko država članica v primeru obveznosti javne službe med dvema državama članicama sloste rezervira le na svojem ozemlju, ne pa tudi na ozemlju druge države članice.

3.3 Nujnost in ustreznost obveznosti

36. Nujnost in ustreznost predvidene obveznosti javne službe se določi na podlagi štirih meril⁽²⁶⁾, obravnavanih v naslednjih točkah. Komisija od države članice ne more zahtevati, naj uvede posebno obveznost javne službe na določeni ruti, ampak oceni merila, na podlagi katerih se uvede (predvidena) obveznost javne službe, da bi preverila, ali se je obveznost javne službe uvedla v skladu z Uredbo. Službe Komisije po potrebi stopijo v stik z zadevno državo članico in zahtevajo pojasnila. Glede na izkušnje so lahko rute z obveznostjo javne službe na otoke v večini primerov potrebne in utemeljene, kadar turistično povpraševanje ni tolikšno, da bi podpiralo komercialno opravljanje letov vse leto. Take rute so se na primer uvedle v Estoniji, na Irskem, v Italiji, Grčiji, na Portugalskem in v Združenem kraljestvu. V redkeje poseljenih državah članicah, kot sta Finska in Švedska, so lahko rute, kadar so razdalje med regijami zelo velike in ni drugih možnosti prevoza, na splošno ravno tako upravičene do uvedbe obveznosti javne službe.

3.3.1 Sorazmernost s potrebami na področju gospodarskega in socialnega razvoja⁽²⁷⁾

37. To merilo je neposreden izraz splošnega načela sorazmernosti. Je tesno povezano z določbo člena 16(1), v skladu s katero se lahko obveznosti javne službe uvedejo le na rutah, ki so izredno pomembne za gospodarski in socialni razvoj regije, ki ji služi letališče⁽²⁸⁾. Iz člena 16(3)(a) sledi, da bi morale biti same obveznosti sorazmerne z gospodarskimi razvojnimi potrebami zadevne regije. Z obveznostmi javne službe se ne more omejiti opravljanje storitev zračnega prevoza, ki presegajo tisto, kar je potrebno za izpolnjevanje zadevnih potreb.

3.3.2 Neustreznost drugih načinov prevoza⁽²⁹⁾

38. Obveznosti javne službe se lahko uvedejo le, če se z drugimi načini prevoza ne morejo izpolniti potrebe zadevne regije po prevoznih storitvah. Upoštevati bi bilo treba zlasti storitve, ki jih ponujajo železniški, trajektni in avtobusni prevozniki. Ustreznost storitev bi bilo treba oceniti zlasti ob upoštevanju njihove pogostosti, trajanja prevozov, časa odhodov in morebitnih povezav z drugimi pomembnimi namembnimi kraji, zlasti za potovanja na dolge razdalje⁽³⁰⁾. Preučiti bi bilo treba tudi možnosti individualnega prevoza (z avtomobilom), pri čemer bi bilo treba upoštevati zlasti trajanje prevoza po cesti.
39. Upoštevati bi bilo treba zlasti železniške storitve s potovalnimi časi, krajšimi od treh ur, ki se opravljajo na predvideni ruti⁽³¹⁾. To velja za storitve hitrih vlakov in druge železniške storitve. Kadar take železniške storitve zagotavljajo ustrezno pogostost letov za potrebe zadevne regije po mobilnosti, se obveznosti javne službe načeloma ne bi smele uvesti za storitve zračnega prevoza. Izjemoma bi se lahko uvedba takih obveznosti javne službe preučila zlasti, če železniške storitve ne zagotavljajo ustreznih povezav do storitev zračnega prevoza na srednje in dolge razdalje (npr. neustrezna povezava med železniško postajo v zadevni regiji in letališčem, ki ponuja storitve na srednje in dolge razdalje, ali odsotnost drugih možnosti potovanja za povezavo do namembnih krajev na dolge razdalje, vključno z možnostmi posrednega leta). Oceno je treba izvesti za vsak primer posebej.

3.3.3 Obstoječe letalske prevoznine in pogoji⁽³²⁾

40. Nujnost in ustreznost obveznosti javne službe v skladu z Uredbo bi bilo treba oceniti tudi glede na letalske prevoznine in pogoje, ki se ponudijo uporabnikom. Obveznosti javne službe lahko vključujejo zahteve glede najvišjih tarif, če je to potrebno, ker bi bile v nasprotnem primeru tarife previsoke v okviru gospodarskih potreb zadevne regije. Obveznost javne službe, ki je omejena na določitev najvišje cene, bi se lahko predvidela v posebnih primerih. Hitra rast cen in zmanjšanje števila potnikov v kratkem časovnem obdobju lahko, odvisno od primera, kažeta na to, da je treba določiti najvišjo ceno.

⁽²⁶⁾ Člen 16(3) Uredbe št. 1008/2008.

⁽²⁷⁾ Člen 16(3)(a) Uredbe št. 1008/2008.

⁽²⁸⁾ „Letališče“ tukaj pomeni letališče, ki služi obrobni regiji ali regiji v razvoju na ozemlju zadevne države članice.

⁽²⁹⁾ Člen 16(3)(b) Uredbe št. 1008/2008.

⁽³⁰⁾ Člen 6(1) Uredbe (ES) št. 261/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o določitvi skupnih pravil glede odškodnine in pomoči potnikom v primerih zavrnitve vkrcanja, odpovedi ali velike zamude letov ter o razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 295/91 za dolžino leta določa naslednje kategorije: do 1 500 km, 1 500–3 500 km in drugi leti (daljši od 3 500 km). Te dolžine se pogosto uporabljajo za opredelitev letov na kratke, srednje in dolge razdalje.

⁽³¹⁾ Člen 16(3)(b) Uredbe št. 1008/2008.

⁽³²⁾ Člen 16(3)(c) Uredbe št. 1008/2008.

3.3.4 Skupni učinek obstoječe ponudbe storitev zračnega prevoza ⁽³³⁾

41. Potreba po obveznostih javne službe je na koncu odvisna od skupnega učinka vseh letalskih prevoznikov, ki opravljajo ali nameravajo opravljati prevoze na tej progi. Če so z obstoječimi storitvami zračnega prevoza že izpolnjene potrebe zadevne regije po mobilnosti, ni „nedelovanja trga“, ki bi ga bilo treba odpraviti, in obveznost javne službe ne bi bila potrebna. Komisija meni, da obveznosti javne službe v zvezi s prevozom potnikov običajno ni mogoče šteti za utemeljeno na rutah, na katerih je kritično število potnikov (v skladu z izkušnjami se tako kritično število običajno začne pri številu 100 000 potnikov letno) in na katerih več letalskih prevoznikov lete opravlja vse leto. Na splošno bi bilo treba oceno učinka obveznosti izvesti zlasti skrbno v primerih, ko letalski prevozniki že opravljajo lete na zadevni ruti: čezmerne obveznosti (npr. določitev zamejitve cen, vozni redov ali pogostosti letov) lahko imajo nasproten učinek, tj. da se zaradi njih zmanjša ponudba storitev zračnega prevoza. Opozoriti je treba, da je mogoče obveznost javne službe uvesti tudi zgolj zaradi zagotavljanja prevoza tovora in pošte. Vsekakor je treba oceniti učinek teh dejavnikov v praksi, po potrebi v različnih kombinacijah.
42. Pri oceni obstoječe ponudbe storitev zračnega prevoza je treba upoštevati tudi storitve posrednega zračnega prevoza in storitve drugih bližnjih letališč. Uvedbo obveznosti javne službe na ruti na določeno letališče, če že obstaja posredna povezava z razumnim časom med letoma (npr. uro ali manj) ali če so že na voljo ustrezne storitve do bližnjega letališča (npr. letališča, ki služijo istemu mestu ali regiji, vključno z letališči v sosednji državi članici), bi bilo treba še posebno trdno utemeljiti. Pri tem je lahko pomembna porazdelitev notranjega in mednarodnega prometa med navedenima letališčema. Če je drugo letališče oddaljeno več kot 100 km in/ali je čas potovanja z javnim prevozom daljši do ene ure, je mogoče na splošno razumno dvomiti, da se lahko letališči štejeta za nadomestni možnosti. Vendar je treba to analizo vedno izvesti za vsak primer posebej, ob upoštevanju posebnih okoliščin. Na splošno je večja verjetnost, da je uvedba obveznosti javne službe utemeljena, kadar ni obstoječih storitev do drugih letališč v bližini letališča, ki se upošteva.

3.4 Vrsta obveznosti

43. Obveznosti javne službe naj bi zagotovile izpolnjevanje ustaljenih standardov neprekinjenosti, rednosti, določanja cen ali minimalne zmogljivosti ⁽³⁴⁾.
44. Neprekinjenost storitev zračnega prevoza se lahko pod določenimi pogoji zagotovi z uvedbo obveznosti glede neprekinjenosti ⁽³⁵⁾ (glej točko 3.5 spodaj).
45. Obveznosti glede rednosti in zmogljivosti predvsem vključujeta določitev najmanjše zmogljivosti v smislu ponujenih sedežev ali najmanjše pogostosti letov, ki se ponudi v zadevnem časovnem obdobju. Te obveznosti se lahko razlikujejo glede na čase odhodov, dneve v tednu, sezono itd. V večini primerov se lahko na primer za običajno štejeta eden ali dva prevoza dnevno, obstajajo pa tudi obveznosti javne službe, pri katerih se zahteva le en prevoz tedensko. Države članice imajo diskrecijsko pravico pri odločanju o teh elementih, vendar morajo biti obveznosti nediskriminatorne in sorazmerne ter morajo izpolnjevati zahteve glede nujnosti in ustreznosti iz člena 16(3) (glej točko 3.3 zgoraj).
46. Uvedejo se lahko tudi zahteve glede zrakoplova, ki se uporablja, vendar bi morale biti objektivno utemeljene in spoštovati načelo sorazmernosti, tj. v zvezi s tem ne bi smele uvajati nepotrebnih omejitev in bi morale biti torej čim bolj splošne v danih okoliščinah (npr. turbopropelerski ali reaktivni motor, odvisno od dolžine leta, sposobnost zrakoplova, da pristane v posebnih razmerah, itd.). Te zahteve zlasti ne bi smele voditi v položaj, v katerem so nekateri letalski prevozniki dejansko samovoljno izvzeti iz opravljanja letov na zadevnih rutah. V tem smislu bi bilo treba zahtevo v obliki najmanjše sedežne zmogljivosti v zrakoplovu uvesti le v izrednih primerih, morala pa bi biti ustrezno utemeljena z okoliščinami opravljanja letov in glede na zastavljene cilje v zvezi z mobilnostjo ⁽³⁶⁾.
47. Uvajanje obveznosti javne službe pomeni določanje minimalnih zahtev. Največja sedežna zmogljivost bi se lahko upoštevala le, kadar je to očitno objektivno utemeljeno z omejitvami opravljanja letov na enem od letališč, vključenih v ruto, za katero velja obveznost javne službe. Pogoj, v skladu s katerim mora vsaj del članov posadke govoriti jezik zadevne države članice, je običajno sprejemljiv.

⁽³³⁾ Člen 16(3)(d) Uredbe št. 1008/2008.

⁽³⁴⁾ Člen 16(1) Uredbe št. 1008/2008.

⁽³⁵⁾ Člen 16(2) Uredbe št. 1008/2008.

⁽³⁶⁾ Najmanjša dnevna zmogljivost se lahko doseže tudi z več leti z manjšim zrakoplovom.

48. Zahteva se lahko tudi, da se pri opravljanju letov na ruti, za katero velja obveznost javne službe, uporablja določena vrsta zrakoplova – letalo ali helikopter –, odvisno od posebnih okoliščin primera. Določijo se lahko posebne zahteve glede vrste zrakoplova (npr. vrsta motorja, največja teža pri vzletu, zahteva glede pristajalnega sistema), kadar je to objektivno utemeljeno iz operativnih razlogov (npr. zahteve glede uporabe helikopterja, kadar ni vzletno-pristajalne steze). Poleg tega mora biti vsaka taka zahteva nediskriminatorna.
49. Kar zadeva določanje cen, bi lahko obveznosti vključevale zlasti določitev najvišjih cen ali mreže tarif za vse ponujene storitve ali njihov del. V teh mrežah se lahko opredelijo kategorije tarif ali preferenčne cene za nekatere kategorije potnikov (npr. rezidente in študente/dijake). Kar zadeva rezidente, mora biti taka prednostna obravnava objektivno utemeljena s potrebo, da se tej kategoriji oseb omogoči udeležba v kulturnem, gospodarskem in družbenem življenju v njihovi državi članici. Uvedejo se lahko tudi druge obveznosti glede cen, dokler so tudi te nediskriminatorne in sorazmerne ter izpolnjujejo zahteve iz točke 3.3 zgoraj ⁽³⁷⁾.
50. Včasih se v okviru obveznosti javne službe zahteva, da se v najvišjo ceno, ki jo plača potnik, vključi obrok ali kos prtljage. Utemeljitev take zahteve in njeno sorazmernost je treba oceniti za vsak primer posebej, vendar take zahteve načeloma niso nujni sestavni deli obveznosti javne službe. Izjema bi se lahko sprejela za lete na srednje in dolge razdalje, tj. lete, ki trajajo več kot tri ure. V takih primerih bi se običajno zdelo utemeljeno, da se v najvišjo ceno vključi obrok, pa tudi prevoz prtljage, saj takemu letu običajno sledi daljše bivanje v namembnem kraju. Vendar je treba opozoriti, da se lahko (najvišja) cena, če v takem primeru ne vključuje kosa prtljage, določi na nižji ravni ter nato doda določba, ki letalskemu prevozniku omogoča, da za kos prtljage zaračuna določeno dodatno pristojbino.

3.5 Obveznosti glede neprekinjenosti

51. V okviru obveznosti javne službe se lahko od letalskih prevoznikov zahteva, naj zagotovijo, da bodo lete na zadevni ruti opravljali določeno obdobje. To se bolj nanaša na odprte (tj. neizključne) obveznosti javne službe, saj je pri omejenih obveznostih javne službe običajna pogodbeno obveza te vrste v zameno za izključnost (in morda finančno nadomestilo). Take obveznosti glede neprekinjenosti se lahko uvedejo le, kadar druge oblike prevoza ne morejo zagotoviti neprekinjenega prevoza z najmanj dvema prevozoma na dan ⁽³⁸⁾. To pomeni, da je prevoz na voljo vse leto. Obveznosti glede neprekinjenosti se lahko uvedejo na naslednja načina.
52. V okviru obveznosti javne službe se lahko od letalskih prevoznikov, ki na ruti opravljajo lete, zahteva, da vnaprej v določenem roku obvestijo o načrtovanem prenehanju opravljanja storitev. Vendar odpovedni rok v skladu z načelom sorazmernosti na splošno ne bi smel biti daljši od šestih mesecev, kar zadostuje za izvedbo postopka za oddajo javnega naročila za obveznost javne službe.
53. Kadar je iz opravljanja letov na zadevni ruti razviden močan sezonski vzorec, je lahko koristno, da se v tistih obdobjih leta, v katerih je ponudba storitev zračnega prevoza zelo okrnjena, zagotovi minimalna raven storitev. Letalski prevozniki se na nekaterih rutah nagibajo k temu, da ponujene zmogljivosti osredotočijo v obdobjih velikega povpraševanja, v drugih obdobjih pa zmogljivosti bistveno zmanjšajo, da bi povečali donosnost storitve. Zato bi se lahko zgodilo, da bi bila ponudba storitev zračnega prevoza nestabilna in v obdobjih z nizkim povpraševanjem ne bi zadostovala za izpolnjevanje potreb zadevne regije po mobilnosti. Obdobja, za katera se uvedejo obveznosti glede neprekinjenosti, v skladu z načelom sorazmernosti običajno ne bi smela biti daljša od enega leta ⁽³⁹⁾.
54. Obdobja opravljanja letov, ki se določijo v okviru obveznosti glede neprekinjenosti, se ne sme zamenjevati z najdaljšim obdobjem štirih ali petih let, v katerem se lahko dostop do rute omeji na enega samega letalskega prevoznika ⁽⁴⁰⁾.

3.6 Posledice uvedbe obveznosti javne službe

55. Obveznost javne službe, ki se uvede na zadevni ruti, velja za vse letalske prevoznike EU od datuma objave informativnega obvestila v *Uradnem listu Evropske unije* ali poznejšega datuma, ki je določen v tem obvestilu ⁽⁴¹⁾. Načeloma mora zadevna država članica v nacionalni zakonodaji določiti, kako se kaznuje neskladnost. Vse kazni, ki se zagotovijo in naložijo v tem okviru, morajo biti v skladu z načeli prava EU, ki se uporabljajo v zvezi s tem, tj. morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

⁽³⁷⁾ Določitev preferenčnih cen prevoznin za osebe, ki so se v določeni regiji rodile, vendar v njej ne živijo več, bi se na primer zdela nesorazmerna.

⁽³⁸⁾ Člen 16(2) Uredbe št. 1008/2008.

⁽³⁹⁾ Obveznost glede neprekinjenosti bi lahko bila povezana s kaznijo, vendar bi bilo treba tudi v tem primeru spoštovati načelo sorazmernosti, previsoka kazen pa bi lahko delovala kot sredstvo odvratanja od začetka opravljanja letov.

⁽⁴⁰⁾ Člen 16(9) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁴¹⁾ Člen 16(6) Uredbe št. 1008/2008.

56. Obveznost javne službe ne bi smela omejevati možnosti, da letalski prevozniki zagotavljajo višjo raven storitev v smislu zmogljivosti in pogostosti letov, ki se zahtevajo v okviru obveznosti javne službe⁽⁴²⁾. Nacionalni organi lahko seveda spremljajo pravilno izpolnjevanje obveznosti javne službe in skladnost z zadevno zakonodajo, vendar ne bi smeli posegati v način, na katerega trg izpolnjuje obveznosti javne službe. Kadar se na primer za opravljanje letov na rutah, za katere velja (odprta) obveznost javne službe, zanima več prevoznikov, nacionalni organi števila pogostosti letov ali zmogljivosti ne bi smeli razdeliti med zadevne letalske prevoznike.
57. Kadar se uvede obveznost javne službe, lahko kateri koli letalski prevoznik EU kadar koli začne opravljati redne zračne prevoze, ki izpolnjujejo zahteve obveznosti javne službe⁽⁴³⁾, razen če je bila ta izključno dodeljena enemu prevozniku (glej poglavje 6 spodaj).
58. Razlikovati je mogoče dve vrsti obveznosti:
- (1) obveznosti, ki se po definiciji uporabljajo za vsakega letalskega prevoznika posebej. Primeri vključujejo obveznosti glede najvišjih prevoznin ali neprekinjenosti opravljanja letov. Obveznosti te vrste mora vedno spoštovati vsak posamezen prevoznik;
  - (2) obveznosti v zvezi s ciljem, ki ga mora doseči več letalskih prevoznikov skupaj, pri katerih vsak letalski prevoznik prispeva k doseganju navedenega (splošnega) cilja za zadevno ruto. To praviloma velja pri obveznostih v zvezi z najmanjšo pogostostjo letov ali sedežno zmogljivostjo. Komisija je to potrdila v svoji odločbi z dne 23. aprila 2007 o Sardiniji⁽⁴⁴⁾ (uvodna izjava 51): „[...] letalski prevozniki [se] niso dolžni obvezati, da bodo zagotovili posamezno število pogostosti letov ali število sedežev, vendar pa vsi letalski prevozniki skupaj lahko zagotovijo to minimalno storitev.“ Jasno je, da to velja brez poseganja v veljavna pravila konkurenčnega prava (zlasti člena 101 in 102 PDEU). Kadar k izpolnitvi obveznosti javne službe prispeva več letalskih prevoznikov, je treba obveznosti običajno ustrezno prilagoditi (glej poglavje 5 spodaj).
59. Ker člen 15(4) Uredbe omogoča opravljanje letov na podlagi dogovorov o letih pod skupno oznako in iz tega ne izključuje obveznosti javne službe, so taki dogovori v tem primeru načeloma dopustni. Tako kot v drugih primerih se zahteva skladnost s pravili konkurence. Enako velja za programe zvestobe.
60. Če ni določeno drugače in brez poseganja v potrebo po rednem ponovnem ocenjevanju, ki je obravnavano v poglavju 5 spodaj, obveznosti javne službe ni treba časovno omejiti. Vendar se za obveznost javne službe šteje, da je potekla, če se redni zračni prevozi niso opravljali 12 mesecev⁽⁴⁵⁾.

4. POSTOPKI, KI JIH JE TREBA UPOŠTEVATI PRI UVEDBI OBVEZNOSTI JAVNE SLUŽBE

61. Država članica bi se morala pred uvedbo obveznosti javne službe posvetovati z drugo zadevno državo članico (zlasti v primeru obveznosti javne službe na ruti v drugo državo članico ali kadar ima druga država članica letališče v obmejnem območju blizu letališča, ki naj bi bilo vključeno v ruto z obveznostjo javne službe). Obvestiti bi morala Komisijo⁽⁴⁶⁾, zadevna letališča in letalske prevoznike, ki trenutno opravljajo lete na zadevni ruti. Država članica bi morala v ta namen besedilo osnutka pravnega akta v zvezi s predvideno obveznostjo javne službe posredovati tem stranem in omogočiti dovolj časa za morebitne odzive. Stik s Komisijo bi bilo treba vzpostaviti prek Generalnega direktorata za mobilnost in promet (v nadaljnjem besedilu: GD MOVE). To se najučinkoviteje doseže tako, da se e-sporočilo pošlje na posebni elektronski naslov za vprašanja, povezana z obveznostjo javne službe: MOVE-PSO@ec.europa.eu. Kadar namerava lokalni ali regionalni organ uvesti obveznost javne službe, Komisija spodbuja vključenost stalnega predstavništva ali enot centralne ravni zadevne države članice v opisani postopek obveščanja v skladu z veljavnimi zahtevami nacionalne zakonodaje, da se zagotovi ustrezno usklajevanje.

⁽⁴²⁾ To ne posega v zahtevo, da mora biti vsaka obveznost javne službe nujna ob upoštevanju ciljev iz člena 16(1) Uredbe št. 1008/2008. Pri opravljanju prevozov na višji ravni se lahko pojavijo pomisleki glede te nujnosti, vendar bo presoja glede tega vprašanja odvisna od okoliščin posameznega primera. To morda ni odločilni kazalnik, zlasti kadar se prevozi na višji ravni v primerjavi z uvedeno obveznostjo javne službe opravljajo le krajša obdobja ali so nesistematični.

⁽⁴³⁾ Člen 16(8) Uredbe št. 1008/2008. To očitno velja tudi za prevoznike, ki so lete na ruti opravljali pred tem.

⁽⁴⁴⁾ C(2007) 1712 final z dne 23. aprila 2007. Odločba se nanaša na shemo, ki se je izvedla na podlagi Uredbe (ES) št. 2408/92, predhodnice Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁴⁵⁾ Člen 16(11) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁴⁶⁾ Člen 16(1) Uredbe št. 1008/2008.

62. Službe Komisije so pripravljene neformalno svetovati, z njimi pa bi bilo treba po možnosti stopiti v stik v zelo zgodnji fazi priprav v zvezi z obveznostjo javne službe. Razprave se lahko nanašajo na razlago Uredbe, postopke in možne rešitve v posebnih primerih. Zgodnja vzpostavitev stika lahko omogoči tudi hitrejšo izvajanje postopkov, saj se tako vnaprej odpravijo morebitni pomisleki. Neformalni stiki lahko pomagajo preprečiti, da se nekatere težave pojavijo pozneje, na primer morebitne pritožbe zainteresiranih strani.

4.1 Objava informativnih obvestil v Uradnem listu

63. V skladu s prvim pododstavkom člena 16(4) Uredbe št. 1008/2008 zadevna država članica, ki namerava uvesti obveznost javne službe, predloži besedilo predvidene obveznosti javne službe Komisiji⁽⁴⁷⁾. Komisija nato objavi informativno obvestilo iz drugega pododstavka navedene določbe. Zaradi učinkovite in hitre obravnave se državam članicam priporoča, naj pripravijo ustrezen osnutek informativnega obvestila in ga predložijo Komisiji (v katerem koli uradnem jeziku EU). Po elektronski pošti se pošlje v navedeni namenski nabiralnik⁽⁴⁸⁾ (v elektronski obliki z uporabo enega od običajnih sistemov za obdelavo). Osnutek bi moral vsebovati informacije, opisane v členu 16(4)(a) do (c) Uredbe⁽⁴⁹⁾. Namen objave je seznaniti vse zainteresirane strani z zadevno predvideno obveznostjo javne službe in jim omogočiti, da pridobijo dodatne informacije, zlasti natančne pogoje. Komisija je pripravila predloge, ki so na voljo v spletni storitvi CIRCABC, ki je dostopna zadevnim nacionalnim upravam. Za kopije predloge je mogoče tudi neposredno zaprositi Komisijo.
64. Da se zagotovi popolna preglednost, bo GD MOVE prejeta obvestila objavil na svojem spletišču⁽⁵⁰⁾, v svojem glasilu in v namenski novičarski skupini v spletni storitvi CIRCABC.
65. Kar zadeva rute, na katerih pričakovano skupno število potnikov, ki uporabljajo storitev letalskega prevoza, ne preseže 10 000 letno, Uredba državi članici omogoča, da zaprosi Komisijo za objavo informativnega obvestila v *Uradnem listu Evropske unije* in ga objavi tudi sama v svojem nacionalnem uradnem listu⁽⁵¹⁾. Opozoriti je treba, da člen 16(5) Uredbe pomeni izjemo od odstavka 4 le glede zahtev v zvezi z objavo. Vse druge zahteve iz člena 16, zlasti zahteva glede posvetovanja in obveščanja Komisije, drugih držav članic ter zadevnih letališč in letalskih prevoznikov, veljajo tudi za rute, na katerih je pričakovano število potnikov manjše od 10 000 letno.
66. Datum začetka veljavnosti obveznosti javne službe se ne sme določiti pred datumom objave informativnega obvestila⁽⁵²⁾. Tako obvestilo se v nacionalnem uradnem listu v skladu s členom 16(5) ne bi smelo objaviti prej, kot se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*, če želi država članica obvestilo objaviti v obeh.
67. Komisija meni, da bi se morali pri obveščanju trga o načrtovanih spremembah pogojev v zvezi z uvedenimi obveznostmi javne službe za spremembe obstoječih obveznosti javne službe uporabiti isti postopki, v bistvu iz istih razlogov kot v zvezi s prvotno objavo, na katero se neposredno nanaša člen 16(4) in (5). Zaradi preglednosti to pomeni, da bi bilo treba navesti vse spremembe pogojev, uvedenih z obveznostjo javne službe. Kadar država članica ugotovi, da obveznost javne službe ni več potrebna, lahko Komisijo zaprosi, naj v *Uradnem listu Evropske unije* objavi informativno obvestilo o razveljavitvi obveznosti javne službe, da bi bil trg obveščen o ponovni razpoložljivosti rute. Tako obvestilo lahko tudi sama objavi v svojem nacionalnem uradnem listu, če je bilo obvestilo v zvezi z obveznostjo javne službe objavljeno le v njem.

5. POTREBA PO REDNEM PONOVNEM OCENJEVANJU OBVEZNOSTI JAVNE SLUŽBE

68. Ocena nujnosti in sorazmernosti obveznosti javne službe (glej točko 3.3 zgoraj) se ne bi smela izvesti le enkrat. Obveznosti javne službe bi bilo treba ocenjevati redno in vsaj, kadar se bistveno spremeni eden od zadevnih dejavnikov

⁽⁴⁷⁾ Ter tudi drugim zadevnim državam članicam, zadevnim letališčem in letalskim prevoznikom, ki opravljajo prevoze na zadevni ruti.

⁽⁴⁸⁾ GD MOVE zahteva objavo prek generalnega sekretariata Komisije. Države članice ne bi smele neposredno stopiti v stik z Uradom za publikacije EU.

⁽⁴⁹⁾ Osnutek informativnega obvestila lahko zajema uvedbo obveznosti javne službe na več rutah.

⁽⁵⁰⁾ http://ec.europa.eu/transport/modes/air/internal_market/psa_en.htm

⁽⁵¹⁾ Člen 16(5) Uredbe št. 1008/2008. Za rute z več kot 10 000 potniki je treba obvestilo objaviti vsaj v *Uradnem listu Evropske unije*, vendar lahko države članice uporabijo tudi svoje nacionalne uradne liste, da zagotovijo čim boljše obveščenoost o njihovem razpisu.

⁽⁵²⁾ Člen 16(6) Uredbe št. 1008/2008.

ocenjevanja, kot je število ponudnikov storitev. Obveznosti javne službe so odziv na posebno nedelovanje trga in bi se zato morale razvijati skupaj s trgom. Zadevna obveznost javne službe se lahko zaradi ponovnega ocenjevanja spremeni ali celo razveljavi. Za zagotovitev, da letalski prevozniki, ki opravljajo lete na rutah z obveznostjo javne službe, dosledno spoštujejo obveznosti, je kot dobra praksa zaželeno, da se njihova uspešnost preveri vsaj enkrat letno.

69. Za zagotovitev, da primeri, ki izhajajo iz primerov, opisanih v točki 58(2) zgoraj, ne vodijo v diskriminacijo med letalskimi prevozniki, bi bilo treba vsakič, ko nov letalski prevoznik začne ali bo v kratkem začel opravljati lete na ruti, prilagoditi raven zmogljivosti in pogostosti letov, ki je bila z obveznostjo javne službe naložena posameznemu letalskemu prevozniku, tako da celotne zmogljivosti in pogostosti letov, ki se ponujajo na posamezni ruti, ne presega tega, kar je nujno potrebno za zagotavljanje ustrezne storitve.

6. IZKLJUČNE KONCESIJE ZA STORITVE

70. Uredba št. 1008/2008 si v skladu z načeli notranjega trga prizadeva zagotoviti, da konkurenca v okviru obveznosti javne službe poteka v najširšem možnem obsegu in da je vsaka izjema od tega načela omejena na tisto, kar je potrebno za doseganje utemeljenega cilja glede poveztljivosti. Ta ureditev zadevni državi članici ali lokalnim/regionalnim organom omogoča precejšnji prihranek javnih sredstev ter hkrati zagotavlja ustrezno poveztljivost.
71. Natančneje, člen 16(9) Uredbe omogoča, da se dostop do rednih storitev na ruti, za katero velja obveznost javne službe, omeji na le enega letalskega prevoznika EU, če noben tak letalski prevoznik še ni začel opravljati trajnih rednih zračnih prevozov na navedeni ruti ali če lahko dokaže, da jih bo začel opravljati v kratkem. V tem okviru bi moral biti dokaz, da bo letalski prevoznik v kratkem začel opravljati trajne storitve v zvezi z obveznostjo javne službe, trden in verodostojen, kar pomeni, da bi se moral letalski prevoznik v jasnem in omejenem časovnem okviru zavezati zagotavljanju takih storitev za neko obdobje, določeno v pogojih v zvezi z obveznostjo javne službe, ter sprejeti možnost, da se mu naložijo kazni, če te zaveze ne spoštuje. Omejitev obveznosti javne službe na enega letalskega prevoznika se lahko združi s finančnim nadomestilom, kot je določeno v Uredbi⁽⁵³⁾.

6.1 Obveznost izvedbe javnega razpisa

72. Izključno pravico do opravljanje letov na ruti je treba dodeliti z javnim razpisom v skladu s postopki iz Uredbe št. 1008/2008. Preglednost razpisa se zagotovi z objavo v *Uradnem listu Evropske unije*⁽⁵⁴⁾.
73. Če letalski prevoznik pred postopkom za oddajo javnega naročila ali med njim začne opravljati redne zračne prevoze v skladu z obveznostjo javne službe ali dokaže, da bo v kratkem začel opravljati take trajne storitve⁽⁵⁵⁾ (in pri tem ne zahteva izključne pravice ali nadomestila), je treba postopek za oddajo javnega naročila preklicati, dostop do rute pa bi moral ostati odprt za konkurenco⁽⁵⁶⁾. Točen rok, do katerega lahko letalski prevoznik začne opravljati lete ali dokaže, da jih namerava začeti opravljati, ne bi smel biti pred datumom sklenitve pogodbe z izbranim letalskim prevoznikom. Ta sklenitev pogodbe pomeni dejanske vzajemne obveznosti strank, ki obsegajo „omejitev dostopa“ v smislu člena 16(9) Uredbe. Vendar lahko država članica ta rok prestavi, dokler na primer letalski prevoznik, ki je bil izbran z razpisom, ne začne opravljati letov.
74. Če se razpis nanaša na ruto, do katere ima dostop le en prevoznik v skladu s členom 16(9), člen 17(4) Uredbe določa, da je treba informativno obvestilo objaviti šest mesecev pred začetkom novega pogodbenega obdobja. Glavni cilj tega predhodnega obvestila je letalskim prevoznikom, ki se zanimajo za opravljanje letov na ruti brez nadomestila, omogočiti, da v skladu z merili iz člena 16(9) preprečijo novo omejitev na enega samega letalskega prevoznika v skladu s členom 16(9) do (12) in členom 17 Uredbe (glej prejšnjo točko).

⁽⁵³⁾ Člen 17(8) Uredbe št. 1008/2008. Glej poglavje 8 spodaj. V praksi so se do zdaj pri vseh omejenih obveznostih javne službe v EU dodeljevala finančna nadomestila.

⁽⁵⁴⁾ Člen 17(4) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁵⁵⁾ Glej člen 16(9) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁵⁶⁾ Glej tudi točko 71 zgoraj.

6.2 Upravičenost do oddaje ponudbe

75. V skladu s členom 16(9) Uredbe lahko le letalski prevozniki EU ali letalski prevozniki, ki so jim enakovredni na podlagi prava EU, pridobijo izključno pravico za opravljanje letov na ruti, za katero velja obveznost javne službe. Upravičeni so torej letalski prevozniki z veljavno operativno licenco, ki so jo izdali pristojni organi države članice ali tretje države, za katero velja ureditev iz Uredbe št. 1008/2008 (npr. Norveška, Islandija) ⁽⁵⁷⁾. V nadaljevanju se bodo zaradi lažje ponazoritve navajali le „letalski prevozniki“ ali „letalski prevozniki EU“.
76. Uredba skupini letalskih prevoznikov ne preprečuje predložitve skupne ponudbe, vendar mora letalski prevoznik EU v svoji ponudbi navesti identiteto letalskih prevoznikov (konzorcija), ki bi opravljali storitve z obveznostjo javne službe v skladu razpisnimi pogoji, da lahko nacionalni organi preverijo, ali vsi vključeni letalski prevozniki izpolnjujejo formalne zahteve. Čeprav oddaja del podizvajalcem v Uredbi ni prepovedana, se načeloma država članica odloči, ali bo dovolila oddajo del podizvajalcem ali ne in pod kakšnimi pogoji, če se pri tem spoštujeta Uredba in pravo EU na splošno. Vsekakor pa mora biti tudi podizvajalec letalski prevoznik EU.
77. Obveznost javne službe se lahko izvaja le, če sta operativna licenca in spričevalo letalskega prevoznika v skladu z zahtevami navedene obveznosti javne službe. Zlasti lahko letalski prevoznik s t. i. licenco kategorije B, ki jo ureja člen 5(3) Uredbe, upravlja le vrsto zrakoplova, za katero je bila izdana licenca (in spričevalo letalskega prevoznika, ki mu je bilo dodeljeno). Te zahteve veljajo za letalske prevoznike, ki bodo opravljali storitve z obveznostjo javne službe.

6.3 Merila za izbor

78. Izbira med ponudniki se opravi čim prej ob upoštevanju primernosti prevoza, skupaj s cenami in pogoji, ki se lahko ponudijo uporabnikom, ter stroški za nadomestila, ki jih mora plačati zadevna država oziroma države članice, če se tako plačilo zahteva ⁽⁵⁸⁾. Države članice lahko načeloma prosto določijo utežitev meril, ki se uporabijo pri izboru (dodelitvi), pri čemer na primer 70 % dodelijo za višino nadomestila in 30 % za kakovost ⁽⁵⁹⁾. Po mnenju Komisije jim običajno nič ne preprečuje, da bi določile najvišjo mejo za skupni znesek nadomestila, ki ga je treba plačati. Vendar je zelo pomembno, da se vsa taka merila jasno, objektivno in pregledno določijo vnaprej v razpisni dokumentaciji.

6.4 Posledice dodelitve izključne pravice do opravljanja letov na ruti

79. Med obdobjem izključnosti se dostop do zadevne rute zavrne vsakemu letalskemu prevozniku, razen tistemu, ki je bil izbran z razpisom. Izključna pravica do opravljanja letov na ruti ne sme trajati več kot štiri leta, vendar lahko to obdobje traja največ pet let, če je obveznost javne službe uvedena na ruti do letališča, ki služi najbolj oddaljeni regiji, kakor je opredeljena v členih 349 in 355(1) PDEU ⁽⁶⁰⁾. Če se prvotna pogodba sklene za obdobje, ki je krajše od najdaljšega obdobja, določenega z Uredbo št. 1008/2008 (tj. štiri ali pet let) ⁽⁶¹⁾, se lahko pogodba podaljša do ustreznega najdaljšega obdobja, če je bila ta možnost jasno in pregledno navedena v razpisni dokumentaciji in pogodbi. Če je pogodba že od začetka sklenjena za najdaljše obdobje, je treba organizirati nov razpis, če država članica meni, da še vedno veljajo pogoji, ki to upravičujejo, saj je treba v skladu s členom 16(9) Uredbe ponovno preučiti stanje. Če se razpis nanaša na ruto, do katere ima dostop le en prevoznik v skladu s členom 16(9) Uredbe, je treba v skladu s členom 17(4) Uredbe povabilo k oddaji ponudb objaviti najmanj šest mesecev pred začetkom nove koncesije, da se lahko oceni nadaljnja potreba po omejenem dostopu. Po izteku navedenih najdaljših obdobj podaljšanje ni več mogoče, saj je treba izvesti redni pregled, zaradi česar bi bil trg predolgo zaprt za nove udeležence.

⁽⁵⁷⁾ Člen 2(11) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁵⁸⁾ Člen 17(7) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁵⁹⁾ Vidiki glede kakovosti, ki se upoštevajo, bi lahko vključevali izkušnje z dejavnostmi, za katere velja obveznost javne službe; vzdrževanje zrakoplovov in pomožne ureditve; primernost vozniških redov in dolžino bivanja v namembnem kraju med enodnevnim potovanjem; ponujene možnosti interlininga; ponujene povprečne prevoznine; prodajo in oglaševanje; promocijo storitev in finančno trdnost prevoznika. Oglaševanje rute bi lahko bilo zelo pomembno za zagotavljanje prvotne uspešnosti in dolgoročno donosnost rute, da bi se razvila ruta s končnim ciljem znižanja in nazadnje odprave subvencij.

⁽⁶⁰⁾ Člen 16(9) Uredbe št. 1008/2008 – zadevne regije so Guadeloupe, Francoska Gvajana, Martinik, Mayotte, Reunion, Saint Martin, Azori, Madeira in Kanarski otoki.

⁽⁶¹⁾ Člen 17(9) Uredbe št. 1008/2008.

80. Zahteva glede sorazmernosti pomeni, da bi morala biti izključna pravica omejena na tiste storitve, na katere se nanašajo obveznosti javne službe. Če se obveznost javne službe na primer nanaša le na zimsko sezono, bi moral biti dostop do rute prost med poletno sezono. V obvestilu o obveznosti javne službe in povabilu k oddaji ponudb bi moralo biti jasno navedeno, za katera obdobja in katere storitve velja. Te informacije so ključnega pomena za letalske prevoznike, ki se odzovejo na povabila k oddaji ponudb, saj ima obseg izključne pravice običajno velik vpliv na pogoje njihovih ponudb.
81. Omejitev na enega samega letalskega prevoznika tega letalskega prevoznika ne bi smela ovirati pri sklepanju dogovorov o letih pod skupno oznako z drugimi letalskimi prevozniki, če se upoštevajo pravila konkurence. Kot je bilo že poudarjeno ⁽⁶²⁾, dovoljenje iz člena 15(4) Uredbe, da se leti opravljajo na podlagi dogovora o letih pod skupno oznako, velja tudi za rute z obveznostjo javne službe, in v Uredbi ni nobene izključitve niti za primer, ko je dostop do take rute omejen na podlagi odstavka 9 in naslednjih odstavkov člena 16 Uredbe.
82. Če v razpisni dokumentaciji ni navedeno drugače, letalskemu prevozniku EU, ki ima izključno pravico, nič v Uredbi ne preprečuje, da vse storitve zračnega prevoza ali njihov del odda drugemu letalskemu prevozniku EU. Vendar za izvajanje pogodbe ostane odgovoren letalski prevoznik, ki je bil izbran v postopku za oddajo javnega naročila.
83. Člen 16(9) je izjema od tega načela, ki je določeno v odstavku 8 navedenega člena, da lahko kateri koli letalski prevoznik kadar koli začne opravljati storitve, kakor so opredeljene v okviru obveznosti javne službe. Če se je izključnost dokončno dodelila enemu letalskemu prevozniku v skladu z nacionalno zakonodajo in razpisnimi pogoji, se to načelo ne uporablja več.

6.5 Ponovni pregled obveznosti javne službe in izključnosti ob koncu vsakega obdobja koncesije

84. Kot je bilo že opisano, bi morale države članice redno ocenjevati nujnost in ustreznost obveznosti javne službe. Zlasti se pri omejenih (izključnih) obveznostih javne službe stanje ponovno preuči ob koncu obdobja koncesije ⁽⁶³⁾, nadaljnja potreba po omejenem dostopu pa se oceni pred začetkom nove koncesije ⁽⁶⁴⁾. Na splošno je cilj v šestih mesecih pred začetkom nove koncesije oceniti, ali okoliščine, v katerih se je oddal prejšnji razpis, ostajajo nespremenjene. Ocena običajno vključuje izkušnje, pridobljene v preteklem obdobju koncesije, zlasti v zvezi z ugotovljenim povpraševanjem, in odgovor na vprašanje, ali bi se lahko ustrezno opravljanje storitev zračnega prevoza zagotovilo brez izključnosti in/ali s spremenjeno ali manj omejevalno obveznostjo javne službe ali celo brez nje.
85. Šestmesečno obdobje ni najdaljše časovno obdobje, v katerem Komisija „odobri“ načrtovano uvedbo obveznosti javne službe. V Uredbi taka odobritev ni določena in to obdobje je predvideno za druge namene. Zlasti je potrebno, da se drugim letalskim prevoznikom omogoči predložitev predlogov za opravljanje letov na ruti, za katero velja obveznost javne službe, brez izključnosti ali nadomestila, kar bi v tem primeru lahko pomenilo, da ni več potrebe po omejenem dostopu. Če se to ne zgodi, je lahko to znak, da je še naprej potreben omejen dostop. Vsekakor država članica prva oceni potrebo po omejenem dostopu, kar preveri Komisija v skladu s pravom EU.

6.6 Poseben primer: združevanje rut, za katere se objavi razpis, v skupine

86. Države članice bi morale načeloma izvesti javne razpise za vsako posamezno ruto. Vendar Uredba državam članicam omogoča, da javni razpis za skupino rut, za katere velja obveznost javne službe, objavijo le, če je to upravičeno zaradi operativne učinkovitosti ⁽⁶⁵⁾. V praksi to pomeni, da se enemu letalskemu prevozniku dodeli izključnost za skupino rut, za katere velja obveznost javne službe.
87. Tako združevanje rut z obveznostjo javne službe v skupine je lahko upravičeno zlasti, kadar se več rut z redkim prometom pomembno operativno dopolnjuje (npr. rute na izolirano otočje ali oddaljeno in redko poseljeno območje ali znotraj le-teh).

⁽⁶²⁾ Točka 59.

⁽⁶³⁾ Člen 16(9) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁶⁴⁾ Člen 17(4) Uredbe št. 1008/2008. Nova koncesija se začne izvajati že dan po izteku obstoječe koncesije, lahko pa tudi na poznejši datum.

⁽⁶⁵⁾ Člen 16(10) Uredbe št. 1008/2008. Primeri rut, združenih v skupine v fazi razpisa, vključujejo 14 rut z obveznostjo javne službe v otočju Azori, 4 rute z obveznostjo javne službe na Shetlandskih otokih, 6 rut z obveznostjo javne službe na Orkneyskih otokih, 4 rute z obveznostjo javne službe na Kanarskih otokih in 4 rute z obveznostjo javne službe, ki povezujejo italijanska otoka Lampedusa in Pantelleria s tremi mesti na Siciliji.

88. Razlogi za združevanje v skupine morajo biti operativne narave (npr. potreba po operativnem sedežu na oddaljenem območju). Glavni cilj združevanja ne sme biti zmanjšanje vpliva na proračun države članice. V tem smislu združevanje donosnih in nedonosnih rut brez operativnih značilnosti ni mogoče.
89. Združevanja rut v skupine zaradi razpisa, kot je opisano, se ne sme zamenjevati s povezovanjem rut ob uvedbi obveznosti javne službe. Kot je pojasnjeno v točki 28 zgoraj, dostop do ene določene rute ne sme biti odvisen od opravljanja letov na drugih rutah. Podobno se lahko zgodi, da nekatere rute niso upravičene do združevanja v skupine zaradi razpisa, vendar se lahko kljub temu skupaj vključijo v eno povabilo k oddaji ponudb, če je to upravičeno zaradi upravne učinkovitosti ⁽⁶⁶⁾.

7. POSTOPKI, KI JIH JE TREBA UPOŠTEVATI PRI JAVNIH RAZPISIH

90. Kar zadeva fazo pred objavo iz člena 17(4) ⁽⁶⁷⁾, Uredba določa, da zadevna država članica predloži Komisiji celotno besedilo povabila k oddaji ponudb, razen če je v skladu s členom 16(5) v zvezi z obveznostjo javne službe objavila informativno obvestilo v nacionalnem uradnem listu. V takem primeru se tudi javni razpis objavi v nacionalnem uradnem listu ⁽⁶⁸⁾. Država članica bi morala zaradi učinkovite in hitre obravnave Komisiji (po elektronski pošti na prej naveden namenski elektronski naslov) predložiti (v katerem koli uradnem jeziku EU) ⁽⁶⁹⁾ tudi osnutek informativnega obvestila v zvezi s povabilom k oddaji ponudb (v elektronski obliki z uporabo enega od običajnih sistemov za obdelavo), ki se bo v vseh jezikih EU objavil v *Uradnem listu Evropske unije*. Ta osnutek informativnega obvestila bi moral vsebovati informacije, navedene v členu 17(5) Uredbe. Komisija je pripravila predloge, ki so na voljo v spletni storitvi CIRCABC in na zahtevo pri Komisiji. Državam članicam se priporoča tudi, da predložijo pogoje predvidene pogodbe in vse druge dokumente, ki se nanašajo na točke iz člena 17(3) Uredbe št. 1008/2008.
91. V skladu s členom 17(6) Uredbe št. 1008/2008 zadevna država članica takoj in brezplačno pošlje vse pomembne informacije in dokumente, ki jih zahteva stranka, ki se zanima za javni razpis. Čeprav se ne zahteva, da se razpisna dokumentacija zainteresiranim stranem predloži v jezikih, ki niso jeziki zadevne države članice, je mogoče tako privabiti več morebitnih ponudnikov.
92. Povabilo k oddaji ponudb in poznejša pogodba bi morala vključevati vsaj točke iz člena 17(3) Uredbe. Točno obliko in vsebino teh dokumentov določijo pristojni organi države članice, Komisija pa zanje nima predlog.
93. Država članica lahko zaradi upravne učinkovitosti objavi eno samo povabilo k oddaji ponudb, ki zajema več rut ⁽⁷⁰⁾. Tako lahko več letalskih prevoznikov opravlja lete na različnih zadevnih rutah, saj to ne pomeni, da se lahko ponudbe predložijo le za vse zadevne rute.
94. Rok za oddajo ponudb ne sme biti krajši od dveh mesecev od dneva objave informativnega obvestila ⁽⁷¹⁾. Datum začetka obdobja izključnosti mora biti naveden v povabilu k oddaji ponudb. Ta datum je običajno enak datumu začetka veljavnosti pogodbe z izbranim letalskim prevoznikom, vendar lahko pogodba začne veljati tudi pozneje. Izvajanje pogodbe in dejavnosti na podlagi pogodbe se ne morejo začeti pred navedenim datumom začetka izključnosti.
95. V skladu s členom 17(4) Uredbe, če se razpis nanaša na ruto, do katere ima dostop le en prevoznik, se mora povabilo k oddaji ponudb objaviti najmanj šest mesecev pred začetkom nove koncesije. Kot izhaja iz določbe, je to najkrajše obdobje namenjeno zagotavljanju, da se ustrezno oceni nadaljnja potreba po omejenem dostopu ⁽⁷²⁾. Objavi se lahko tudi informativno obvestilo o ponovnem odprtju rute, ko se pogodba z izključnim prevoznikom izteče in ruta ponovno postane ruta z odprto obveznostjo javne službe. Novo povabilo k oddaji ponudb v skladu z Uredbo pa letalskim prevoznikom tudi omogoča, da so obveščeni in da napovejo svojo pripravljenost za opravljanje letov brez izključnosti in nadomestila.

⁽⁶⁶⁾ Člen 16(10) Uredbe št. 1008/2008. Glej točko 94 spodaj.

⁽⁶⁷⁾ Glej točko 72 zgoraj.

⁽⁶⁸⁾ Člen 17(2) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁶⁹⁾ GD MOVE zahteva objavo prek generalnega sekretariata Komisije. Države članice ne bi smele neposredno stopiti v stik z Uradom za publikacije EU. Ta informativna obvestila bodo objavljena tudi na spletišču GD MOVE, v njegovem glasilu in v namenski novinarski skupini v spletni storitvi CIRCABC.

⁽⁷⁰⁾ Člen 16(1) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁷¹⁾ Člen 17(4) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁷²⁾ Člen 17(4) Uredbe št. 1008/2008.

96. Država članica mora Komisijo takoj obvestiti o rezultatih javnega razpisa⁽⁷³⁾. V ta namen trenutno ni na voljo nobena predloga. Komisija lahko od države članice zahteva, da v enem mesecu predloži vso pomembno dokumentacijo v zvezi z izbiro letalskega prevoznika za opravljanje obveznosti javne službe⁽⁷⁴⁾.

8. NADOMESTILO IN POVEZAVA S PRAVILI O DRŽAVNI POMOČI

8.1 Možnost in znesek nadomestila

97. Namen postopka za oddajo javnega naročila je dodeliti izključno pravico do opravljanja letov na ruti, za katero velja obveznost javne službe, enemu samemu letalskemu prevozniku. V skladu s členom 17(8) Uredbe lahko zadevna država članica letalskemu prevozniku, ki je bil izbran z razpisom, nadomesti stroške, nastale zaradi izpolnjevanja standardov, ki se zahtevajo v okviru obveznosti javne službe. Tudi kadar letalski prevoznik ponudi, da bo lete na ruti opravljal brez nadomestila, se lahko izključna pravica dodeli le z javnim razpisom⁽⁷⁵⁾.
98. Ob upoštevanju prihodka iz obveznosti, ki ga zadrži letalski prevoznik, in zmernega dobička nadomestilo ne sme presegati zneska, ki je potreben za kritje neto stroškov, nastalih zaradi opravljanja vsake posamezne obveznosti javne službe⁽⁷⁶⁾. V Uredbi št. 1008/2008 izraz „zmerni dobiček“ ni bil opredeljen. V okviru storitev splošnega gospodarskega pomena je ta izraz opredeljen v členu 5(5) Sklepa Komisije 2012/21/EU⁽⁷⁷⁾ (v nadaljnjem besedilu: sklep o storitvah splošnega gospodarskega pomena) kot stopnja donosa kapitala, ki bi jo povprečno podjetje, ki razmišlja o tem, ali naj opravlja storitev splošnega gospodarskega pomena ali ne, potrebovalo v celotnem obdobju akta o pooblastitvi, pri čemer bi upoštevalo pripadajočo stopnjo tveganja. V skladu s členom 5(7) navedenega sklepa „[k]adar opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena ni povezano z velikim poslovnim ali pogodbenim tveganjem, zlasti kadar so neto stroški, nastali pri opravljanju storitev splošnega gospodarskega pomena, večinoma naknadno v celoti pokriti, zmerni dobiček ne sme presegati seštevka ustrezne menjalne obrestne mere in premije 100 baznih točk“⁽⁷⁸⁾. Zdi se smiselno, da se ta načela po analogiji uporabijo v okviru obveznosti javne službe na področju zračnega prevoza na podlagi Uredbe. Če bi dobiček presegel zmerno raven, se lahko v zvezi z nadomestilom pojavijo tudi pomisleki glede skladnosti z zakonodajo o državni pomoči.
99. Znesek nadomestila, ki se plača letalskemu prevozniku, bi bilo treba izračunati na podlagi dejanskih stroškov in prihodkov iz opravljanja letov na ruti, kakor jih zabeleži letalski prevoznik. Da bi bili ti stroški in prihodki pregledni in bi jih bilo mogoče preveriti, mora letalski prevoznik voditi ustrezno podroben računovodski sistem, ki omogoča izračun stroškov in prihodkov v zvezi s to posebno ruto, za katero velja obveznost javne službe. Nadomestilo je vsekakor omejeno na znesek, naveden v ponudbi letalskega prevoznika.

8.2 Povezava s pravili o državni pomoči

100. Najprej je treba opozoriti, da se ocena državne pomoči izvede neodvisno od ocene na podlagi določb Uredbe št. 1008/2008. Vendar če zahteve iz Uredbe št. 1008/2008 niso izpolnjene, na primer tiste v zvezi z opredelitvijo obveznosti javne službe, in kadar je s tako obveznostjo javne službe povezano finančno nadomestilo, tudi zahteve pravil o državni pomoči ne morejo biti izpolnjene. Zadevne službe Komisije tesno sodelujejo pri ocenjevanju shem obveznosti javne pomoči, vendar je treba poudariti, da so priglasitve državne pomoči, kadar se zahtevajo⁽⁷⁹⁾, ločene od priglasitve sheme obveznosti javne službe Komisiji; na upravni ravni jih obravnava GD MOVE, vse potrebne priglasitve državne pomoči pa obravnava Generalni direktorat Komisije za konkurenco (znan kot GD COMP). Spoštovati je treba oba sklopa pravil in postopkov, pritožbe Komisiji pa so mogoče na podlagi obeh.

⁽⁷³⁾ Člen 17(9) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁷⁴⁾ Člen 17(10) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁷⁵⁾ Člen 16(10) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁷⁶⁾ Člen 17(8) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁷⁷⁾ Sklep Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 7, 11.1.2012, str. 3).

⁽⁷⁸⁾ http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/swap_rates_en.html

⁽⁷⁹⁾ Spomniti je treba, da taka priglasitev ni potrebna, če so izpolnjena merila iz sodbe v zadevi Altmark (glej opombo 83) ali določbe sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena (glej opombo 85).

8.2.1 Javne subvencije, dodeljene za nadomestilo za obveznosti javne službe

101. Uredba se uporablja enako, ne glede na to, ali se dodeli nadomestilo. Vendar mora biti nadomestilo, ki se dodeli za obveznosti javne službe, dodeljeno v skladu s pravili o državni pomoči iz Pogodbe (členi od 107 do 109 PDEU), kakor jih razlaga Sodišče, in pravili iz instrumentov Komisije, ki urejajo državno pomoč za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena. Navedeni instrumenti Komisije so:
- (a) sporočilo ⁽⁸⁰⁾, v katerem so pojasnjeni ključni pojmi, ki se upoštevajo pri uporabi pravil o državni pomoči glede nadomestil za javne storitve, in pogoji (t. i. merila iz sodbe v zadevi Altmark ⁽⁸¹⁾; glej naslednjo točko), na podlagi katerih nadomestilo za javne storitve ne pomeni državne pomoči;
  - (b) Uredba Komisije (EU) št. 360/2012 o pomoči *de minimis* za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljnjem besedilu: Uredba št. 360/2012) ⁽⁸²⁾, ki določa, da se nadomestilo za javne storitve, ki ne presega zneska v višini 500 000 EUR v katerem koli obdobju treh proračunskih let, ne šteje za pomoč, če so izpolnjeni pogoji iz navedene uredbe;
  - (c) sklep o storitvah splošnega gospodarskega pomena, ki določa pogoje, pod katerimi se državna pomoč v obliki nadomestila za javne storitve šteje za združljivo z notranjim trgom in izvzame iz zahteve po priglasitvi. Področje uporabe tega sklepa zajema nadomestilo za obveznost javne službe, ki se dodeli letalskim prevoznikom v zvezi z zračnimi povezavami z otoki, pri katerih povprečni letni promet ne presega 300 000 potnikov in je v skladu z Uredbo št. 1008/2008;
  - (d) sporočilo o okviru za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve ⁽⁸³⁾ (v nadaljnjem besedilu: okvir za storitve splošnega gospodarskega pomena), v katerem so opredeljeni pogoji, pod katerimi lahko Komisija nadomestilo, ki ga je treba priglasiti ⁽⁸⁴⁾, šteje za združljivo s členom 106(2) PDEU;
  - (e) Navodila Komisije za uporabo pravil Evropske unije o državni pomoči, javnih naročilih in notranjem trgu za storitve splošnega gospodarskega pomena, zlasti storitve splošnega pomena na področju socialne varnosti ⁽⁸⁵⁾, ki zagotavljajo dodatne smernice o uporabi pravil o storitvah splošnega gospodarskega pomena.

8.2.2 Merila iz sodbe v zadevi Altmark

102. Sodišče je v svoji sodbi v zadevi Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (v nadaljnjem besedilu: Altmark) odločilo, da nadomestilo za javne storitve ne pomeni državne pomoči v smislu člena 107 PDEU, če so izpolnjena štiri kumulativna merila:
- (1) podjetje, ki prejema nadomestilo, mora dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te obveznosti pa morajo biti jasno opredeljene;
  - (2) merila, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, morajo biti objektivno in pregledno določena vnaprej;
  - (3) nadomestilo ne presega tistega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe, ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička;
  - (4) če podjetje, ki se mu naloži izpolnjevanje obveznosti javne službe, v konkretnem primeru ni izbrano s postopkom oddaje javnega naročila, ki bi omogočal, da se izbere tisti ponudnik, ki lahko te storitve opravlja z najnižjimi stroški za skupnost, se mora raven potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih imelo povprečno, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno s prevoznimi sredstvi.

⁽⁸⁰⁾ Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL C 8, 11.1.2012, str. 4).

⁽⁸¹⁾ Zadeva C-280/00, Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH.

⁽⁸²⁾ Uredba Komisije (EU) št. 360/2012 z dne 25. aprila 2012 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena (UL L 114, 26.4.2012, str. 8).

⁽⁸³⁾ Sporočilo Komisije – Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (UL C 8, 11.1.2012, str. 15).

⁽⁸⁴⁾ Kadar nadomestilo za javno storitev ne izpolnjuje meril iz sodbe v zadevi Altmark, ni zajeto v uredbi o pomoči *de minimis* za storitve splošnega gospodarskega pomena in ni izvzeto v sklopu skupinske izjeme v okviru Sklepa.

⁽⁸⁵⁾ SWD(2013) 53 final, str. 2, na voljo na spletnem naslovu:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/new_guide_eu_rules_procurement_sl.pdf.

103. Kadar so navedena štiri merila izpolnjena, nadomestilo za opravljanje obveznosti javne službe ne pomeni državne pomoči in prigrasitev državne pomoči Komisiji v tem primeru ni potrebna (vendar kot je bilo navedeno, še vedno veljajo zahteve glede prigrasitve in objave iz Uredbe št. 1008/2008)⁽⁸⁶⁾. Zadevni nacionalni organi morajo zlasti presoditi, ali ta štiri merila izpolnjuje vsako nadomestilo, dodeljeno v skladu s členom 17(8) Uredbe št. 1008/2008.
104. Določbe Uredbe št. 1008/2008 so bile oblikovane na podlagi zgoraj navedenih meril: člen 17(3)(a) zajema prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark, člen 17(3)(e) drugo, člen 17(8) tretje in, kar zadeva četrto merilo iz sodbe v zadevi Altmark, člen 16(10) določa uporabo postopka za oddajo javnega naročila. V členu 16(10) postopek za oddajo javnega naročila ni dodatno opredeljen, vendar mora izbrani postopek v skladu s sodbo v zadevi Altmark zagotoviti opravljanje storitve z najnižjimi stroški za skupnost. Če se v postopku za oddajo javnega naročila predloži le ena ponudba, pri uporabi četrtega merila iz sodbe v zadevi Altmark zato običajno ni mogoče predpostavljati, da je to merilo izpolnjeno, razen če (i) je postopek zasnovan tako, da vključuje zelo stroge zaščitne ukrepe, ki zagotavljajo opravljanje storitve z najnižjimi stroški za skupnost, ali če (ii) zadevna država članica z dodatnimi sredstvi preveri, ali rezultat prinaša najnižje stroške za skupnost. To pomeni, da se lahko, če so pogoji iz Uredbe št. 1008/2008 izpolnjeni, ob upoštevanju navedenih pojasnil šteje, da ne gre za državno pomoč.
105. Če ob upoštevanju meril iz sodbe v zadevi Altmark ni mogoče izključiti, da gre morda za državno pomoč, bi morala zadevna država članica drugače zagotoviti skladnost s pravili o državni pomoči. Do takega primera lahko na primer pride, kadar se v izjemnih primerih iz člena 16(12) Uredbe letalski prevoznik ne izbere z odprtim postopkom za oddajo javnega naročila, ampak na podlagi medsebojnega dogovora med organi držav članic in letalskim prevoznikom. V takih primerih bi morale države članice preveriti, ali znesek nadomestila ne pomeni zagotavljanja državne pomoči na podlagi meril iz sodbe v zadevi Altmark ali Uredbe št. 360/2012. Po drugi strani je tudi mogoče, da je pomoč združljiva z notranjim trgovom na podlagi sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena, pri čemer prigrasitev ni potrebna, ali pa je pomoč treba prigrasiti, vendar jo lahko Komisija razglasi za združljivo v skladu s členom 106(2) PDEU, če so izpolnjeni pogoji iz okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena.

9. HITRI POSTOPEK

106. Zgodi se lahko, da je letalski prevoznik EU, ki je bil izbran z javnim razpisom in ima izključno koncesijo, prisiljen nenadoma prekiniti opravljanje storitev, na primer zaradi finančne insolventnosti. Člen 16(12) Uredbe v takih primerih, kadar je to potrebno, omogoča hitri postopek, da se prepreči prekinitev opravljanja zadevnih storitev zračnega prevoza. Ta postopek se uporablja le v primeru nenadne in nepričakovane prekinitve opravljanja storitev zračnega prevoza na ruti, za katero velja obveznost javne službe, na kateri je letalski prevoznik, ki je bil izbran z javnim razpisom, že začel opravljati zadevne storitve. Ne uporablja pa se, kadar so nacionalni postopki za spremembo obveznosti javne službe ali ponovno izvedbo razpisov trajali nepričakovano dolgo⁽⁸⁷⁾.
107. Hitrega postopka med drugim ni mogoče uporabiti v naslednjih primerih:
- letalski prevoznik je lete na ruti opravljal brez izključnosti (odprta obveznost javne službe),
  - opravljanje storitev zračnega prevoza se je prekinilo zaradi izteka pogodbe (ta prekinitev storitev je predvidljiva in torej ni nenadna). Obvestilo o novem povabilu o oddaji ponudb bi moralo biti objavljeno vsaj šest mesecev pred začetkom novega obdobja koncesije,
  - opravljanje storitev zračnega prevoza se je prekinilo po predhodnem obvestilu, ki ga je zadevni letalski prevoznik predložil vsaj šest mesecev prej (prekinitev opravljanja storitev ni nenadna ali nepredvidljiva in na voljo je dovolj časa za izvedbo novega razpisa brez hitrega postopka)⁽⁸⁸⁾.
108. Če letalski prevoznik, izbran v skladu z navedenim postopkom za oddajo javnega naročila, nenadoma prekine opravljanje storitve, lahko država članica za opravljanje obveznosti javne službe za največ sedemmesečno

⁽⁸⁶⁾ Treba bi bilo na primer poudariti, da prvo merilo iz sodbe v zadevi Altmark ter tudi sklep o storitvah splošnega gospodarskega pomena in okvir za storitve splošnega gospodarskega pomena vsi zahtevajo obstoj „resnične“ storitve splošnega gospodarskega pomena, kar v zvezi z zračnim prevozom pomeni, da je treba zagotoviti skladnost s členoma 16 in 17 Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁸⁷⁾ Komisija je ugotovila, da se je povečala uporaba hitrih postopkov in nacionalnih postopkov za oddajo javnega naročila v primerih, ki dejansko morda niso izjemni primeri. Ta pojav namerava pozorno spremljati in nadzorovati ter ga po potrebi obravnavati.

⁽⁸⁸⁾ Člen 17(4) Uredbe št. 1008/2008 in točka 97 zgoraj.

obdobje izbere drugega letalskega prevoznika EU, če znesek nadomestila ostane v skladu s členom 17(8) Uredbe⁽⁸⁹⁾ in če je novi letalski prevoznik med letalskimi prevozniki EU izbran v skladu z načeloma preglednosti in nediskriminacije. Tudi novo povabilo k oddaji ponudb za redno pogodbeno obdobje se objavi takoj, kar je razvidno tudi iz povezanosti rokov, ki so pojasnjeni neposredno v nadaljevanju.

109. Sedemmesečno obdobje se šteje od začetka opravljanja dejavnosti novoizbranega letalskega prevoznika. Ni ga mogoče podaljšati. Ker je namen povabila k oddaji ponudb podaljšanje že obstoječe izključne pravice, ga je treba v skladu s členom 17(4) Uredbe objaviti vsaj šest mesecev vnaprej.
110. Pri izbiri letalskega prevoznika bi bilo treba spoštovati načeli preglednosti in nediskriminacije, ob upoštevanju posebnih okoliščin. Hitri postopek se uporablja, kadar ni dovolj časa za izvedbo formalnega razpisa, ker je treba hitro najti novega letalskega prevoznika. Organi bi morali kljub temu čim prej stopiti v stik z več letalskimi prevozniki, ki bi se lahko zanimali za opravljanje letov na zadevni ruti. To bi lahko običajno bili letalski prevozniki, ki so že dejavni v zadevni regiji in/ali so sodelovali v zadnjem postopku za oddajo javnega naročila.
111. Zadevna država članica o takem hitrem postopku nemudoma obvesti Komisijo in druge zadevne države članice ter navede razloge zanj⁽⁹⁰⁾. Priporoča se, da država članica Komisijo obvesti tudi o morebitnih stikih z drugimi letalskimi prevozniki in rezultatih teh stikov. Komisija lahko tudi uredi objavo obvestila v *Uradnem listu Evropske unije*, čeprav taka objava pri hitrem postopku ni potrebna.
112. Komisija lahko na zahtevo države članice ali na lastno pobudo v skladu z zadevnim svetovalnim postopkom začasno ustavi hitri postopek, če po lastni oceni meni, da ne izpolnjuje zahtev za hitri postopek iz Uredbe ali je kako drugače v nasprotju s pravom EU⁽⁹¹⁾.

10. POSTOPKI ZA ODDAJO JAVNEGA NAROČILA ZA OBVEZNOST JAVNE SLUŽBE IN POVEZAVA S PRAVILI O JAVNEM NAROČANJU

113. Pri organizaciji razpisov za javno naročilo storitev zračnega prevoza je treba vedno uporabiti postopke iz Uredbe št. 1008/2008. Kadar pristojni organ države članice sklene javno naročilo storitev, mora spoštovati veljavna pravila o javnem naročanju. Evropski parlament in Svet sta 26. februarja 2014 sprejela direktivi 2014/24/EU in 2014/25/EU⁽⁹²⁾ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/24 in Direktiva 2014/25), ki določata pravila v zvezi z javnimi naročili storitev.
114. Evropski parlament in Svet sta istega dne sprejela novo Direktivo 2014/23/EU o podeljevanju koncesijskih pogodb⁽⁹³⁾ (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/23) in po izkušnjah Komisije je večina pogodb o izvedbi javnega naročila, sklenjenih ob uporabi člena 17 Uredbe št. 1008/2008, „koncesij za storitve“ v smislu te nove direktive. Natančneje, pristojni organ s tako pogodbo pooblasti enega letalskega prevoznika za opravljanje storitev zračnega prevoza za določeno obdobje. Letalski prevoznik mora opravljati storitev prevoza, ki je določena v pogodbi, in sicer običajno za finančno nadomestilo, ki ga zagotovi zadevni organ⁽⁹⁴⁾. Letalski prevoznik načeloma nosi operativno tveganje (če ga ne, je taka pogodba javno naročilo v smislu Direktive 2014/24 ali Direktive 2014/25), ki zajema tveganje v zvezi s povpraševanjem po njegovih storitvah prevoza, saj pristojni organi v pogodbi običajno ne zagotovijo, da si bo letalski prevoznik povrnil vse izvedene naložbe ali stroške, ki so nastali pri izvajanju njegovih pogodbenih obveznosti⁽⁹⁵⁾. Opredelitev za koncesijo je pomembna, saj je v členu 10(3) Direktive 2014/23 o podeljevanju koncesijskih pogodb izrecno navedeno, da se ne uporablja za koncesije za storitve zračnega prevoza na podlagi izdaje operativne licence v smislu Uredbe št. 1008/2008. V redkih primerih, v katerih se lahko dogovor šteje za javno naročilo storitev, ki ga, odvisno od primera, zajema Direktiva 2014/24 ali Direktiva 2014/25, bi direktiva, ki se uporablja, načeloma veljala hkrati z Uredbo št. 1008/2008, ki ima kot *lex specialis* prednost v primeru nasprotij.

⁽⁸⁹⁾ Kot vedno je treba enako zagotoviti skladnost s pravili o državni pomoči.

⁽⁹⁰⁾ Prvi stavek zadnjega pododstavka člena 16(12) Uredbe št. 1008/2008.

⁽⁹¹⁾ Glej prejšnjo opombo, drugi stavek.

⁽⁹²⁾ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 65); Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitve ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

⁽⁹³⁾ Direktiva 2014/23/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o podeljevanju koncesijskih pogodb (UL L 94, 28.3.2014, str. 1).

⁽⁹⁴⁾ Glej tudi sodbo z dne 20. februarja 2001 (C-205/99, Recueil 2001, str. I-1271, točki 63 in 65).

⁽⁹⁵⁾ Razlika v stopnji tveganja bi vplivala tudi na opredelitev zmernega dobička.

11. PRISTOJNOSTI KOMISIJE ZA PREISKOVANJE IN ODLOČANJE

115. Države članice morajo sprejeti vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se lahko vse odločitve (med drugim tudi odločitve o oddaji naročila) v zvezi z obveznostjo javne službe učinkovito in zlasti čim prej pregledajo z vidika kršitev prava EU ali nacionalnih predpisov, s katerimi se izvaja navedeno pravo ⁽⁹⁶⁾.
116. Komisija lahko v skladu s členom 18(1) Uredbe od držav članic zahteva, da ji v dveh mesecih posredujejo dokument, v katerem utemeljijo uvedbo obveznosti javne službe in njeno skladnost z merili iz člena 16, analizo gospodarstva regije, analizo o sorazmerju med predvidenimi obveznostmi in cilji gospodarskega razvoja ter analizo obstoječih storitev zračnega prevoza, če obstajajo, in drugih načinov razpoložljivega prevoza, ki bi se lahko šteli za nadomestilo za predvideno uvedbo obveznosti. Pravica do prejetja dokumentov in analiz iz člena 18(1)(a) do (d) Komisiji omogoča, da je obveščena o obveznosti javne službe in njeni utemeljitvi. Ti dokumenti, ki jih pripravi zadevna država članica, lahko pojasnijo tudi ozadje obveznosti javne službe in njeno ustreznost na podlagi Uredbe.
117. Komisija na zahtevo države članice ali na lastno pobudo izvede preiskavo na podlagi člena 18(2) Uredbe.
118. Komisija v skladu s členom 18(2) na podlagi vseh pomembnih dejavnikov sprejme odločitev ⁽⁹⁷⁾ o tem, ali za zadevno ruto še naprej veljata člena 16 in 17. Namen je zagotoviti ustrezno uporabo pravil, ki so upoštevana za uvedbo obveznosti javne službe in omejitev dostopa na podlagi člena 16(9) ter zneska dodeljenega nadomestila.

⁽⁹⁶⁾ Člen 18(1) Uredbe št. 1008/2008. Države članice odločijo, ali to stori upravni organ ali sodišče.

⁽⁹⁷⁾ Ob uporabi ustreznega svetovalnega postopka v skladu s členom 18(2) Uredbe št. 1008/2008.

PRILOGA I

Vprašalnik, ki sta ga pripravila GD COMP in GD MOVE za prigrasitev obveznosti javne službe Komisiji

Prigrasitev obveznosti javne službe, uvedenih na podlagi členov 16 in 17 Uredbe (ES) št. 1008/2008 ⁽¹⁾

* Prosimo, da ta obrazec priložite obrazcem, ki jih je treba poslati GD MOVE za objavo v *Uradnem listu Evropske unije*.

* Obrazec je treba poslati na naslov: MOVE-PSO@ec.europa.eu

* Strani 1 in 2 je treba poslati skupaj z obvestilom o uvedbi obveznosti javne službe.

* Stran 3 je treba poslati skupaj z obvestilom o povabilu k oddaji ponudb.

Informacije o regiji		
Regija, v kateri se uvede obveznost javne službe ⁽²⁾		
Vrsta rute	Ali je to obrobna regija ali regija v razvoju? Ali je zadevna ruta ruta z redkim prometom, ki se šteje za izredno pomembno za gospodarski in socialni razvoj regije, ki ji služi letališče?	
Utemeljitev v zvezi s potrebami regije ⁽³⁾		
Informacije o rutah		
Kdaj se je za ruto uvedla obveznost javne službe ⁽⁴⁾ ?		
Skupni promet na ruti v zadnjih dveh letih (izražen v številu potnikov)		
Skupni promet ⁽⁵⁾ na zadevnih letališčih v zadnjih dveh letih	Namembno letališče (ki služi zadevni regiji)	
	Odhodno letališče	
Informacije o alternativnih storitvah zračnega prevoza		
Alternativna letališča poleg namembnega/odhodnega letališča ⁽⁶⁾		

⁽¹⁾ UREDBA (ES) št. 1008/2008 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (prenovitev) (UL L 293, 31.10.2008, str. 3).

⁽²⁾ Navedite zlasti mesta, v katera se bodo uvedle rute z obveznostjo javne službe.

⁽³⁾ Navedite razloge iz člena 16(1) in (3)(a) Uredbe št. 1008/2008, ki utemeljujejo potrebo po uvedbi obveznosti javne službe.

⁽⁴⁾ Priložite besedilo zadnje uvedbe ali spremembe obveznosti javne službe na podlagi Uredbe št. 1008/2008 ali, če je to ustrezno, Uredbe (ES) št. 2408/92.

⁽⁵⁾ Potniki ob odhodu in prihodu.

⁽⁶⁾ Ta seznam bi moral vključevati vsaj letališča v premeru 150 km ali istočasno 1 uro in 30 min od mesta/mest v zadevni regiji.

Informacije o alternativnih storitvah zračnega prevoza

Opis alternativnih storitev zračnega prevoza (pogostost letov, vozni redi, postanki, sezonskost)	
Primerjava potovalnih časov med storitvijo zračnega prevoza, za katero velja obveznost javne službe, in alternativnimi storitvami	
Ugotovitev o odsotnosti ustrezne alternativne možnosti za potnike	

Informacije o alternativnih oblikah prevoza

Drugi razpoložljivi načini prevoza (odkljukajte)	Pomorski?		Železniški?		Cestni?	
Opis storitev, ki jih zagotavljajo alternativne oblike prevoza (pogostost letov, vozni redi, postanki, sezonskost)						
Primerjava potovalnih časov med storitvijo zračnega prevoza, za katero velja obveznost javne službe, in alternativnimi storitvami						
Ugotovitev o odsotnosti ustrezne alternativne možnosti za potnike						

Informacije o obveznosti javne službe

Kratka predstavitev obveznosti javne službe v zvezi s prevozninami, voznimi redi, pogostostjo letov in zmogljivostjo.	
Kako so se določili ti vidiki storitve?	

Informacije o povabilu k oddaji ponudb

Navedite, ali se povabilo k oddaji ponudb zaradi operativne učinkovitosti nanaša na več rut.	
Navedite, ali povabilo k oddaji ponudb ponuja izključnost brez finančnega nadomestila. Če ste odgovorili z „ne“, pojasnite, zakaj ta možnost ni primerna.	
Navedite, ali je bilo ponujeno finančno nadomestilo in kolikšen je bil znesek.	
Navedite, kako se je izračunalo nadomestilo, ki je bilo ponujeno v povabilu k oddaji ponudb in razpisnih pogojih.	

Informacije v zvezi z državno pomočjo:

Službe Komisije nacionalne organe opozarjajo, da skladnost z zahtevami iz Uredbe št. 1008/2008 ne posega v oceno v skladu s pravili o državni pomoči, ki se izvede za morebitno finančno nadomestilo, dodeljeno v skladu s členom 17(8) Uredbe št. 1008/2008 (glej zlasti točko 68 Sporočila Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena ⁽¹⁾).

Natančneje, skladnost takega nadomestila s členoma 17(3) in (8) ter členom 16(10) Uredbe št. 1008/2008 ne zadostuje za mnenje, da so izpolnjeni štirje kumulativni pogoji iz sodbe v zadevi Altmark ⁽²⁾. Nacionalni organi morajo presoditi, ali vsako nadomestilo, dodeljeno v skladu s členom 17(8) Uredbe št. 1008/2008, izpolnjuje te štiri pogoje. Če jih zadevno nadomestilo ne izpolnjuje, pomeni državno pomoč (za pomoč *de minimis*, kakor je opredeljena v Uredbi št. 360/2012, se šteje, da ne izpolnjuje vseh meril iz člena 107(1) PDEU, zato zanjo ne velja obveznost priglasitve iz člena 108(3) Pogodbe ⁽³⁾).

Taka državna pomoč se lahko razglasi za združljivo in je izvzeta iz obveznosti priglasitve, če so izpolnjena merila iz sklepa Komisije o državni pomoči v obliki nadomestila za javne storitve ⁽⁴⁾. V nasprotnem primeru velja obveznost priglasitve iz člena 108(3) Pogodbe. Nadomestilo se lahko nato razglasi za združljivo z notranjim trgovom na podlagi okvira Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve ⁽⁵⁾. Da bi države članice zmanjšale število priglasitev, lahko namesto posameznih ukrepov pomoči priglasijo sheme pomoči.

⁽¹⁾ UL C 8, 11.1.2012, str. 4.

⁽²⁾ Zadeva Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, C-280/00, točke od 87 do 93. Zadevni štirje pogoji so naslednji: 1. podjetje, ki prejema nadomestilo, mora dejansko izpolnjevati obveznosti javne službe, te obveznosti pa so jasno opredeljene; 2. merila, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, morajo biti objektivno in pregledno določena vnaprej, da bi se preprečila ekonomska ugodnost, ki bi podjetju, ki prejema nadomestilo, dajala prednost v primerjavi s konkurenčnimi podjetji; 3. nadomestilo ne presega tistega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe, ob upoštevanju realiziranih prejemkov in zmernega dobička za izpolnjevanje navedenih obveznosti; 4. če podjetje, ki se mu naloži izpolnjevanje obveznosti javne službe, v danem primeru ni izbrano s postopkom za oddajo javnega naročila, ki naj bi omogočil izbiro ponudnika, sposobnega, da te storitve skupnosti zagotovi po najnižjih stroških, je treba stopnjo potrebnega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje, ki je ustrezno opremljeno s prevoznimi sredstvi, zato da lahko zadosti zahtevam javne službe, imelo pri izpolnjevanju navedenih obveznosti, ob upoštevanju realiziranih prejemkov in zmernega dobička za izpolnjevanje obveznosti.

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) št. 360/2012 z dne 25. aprila 2012 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena (UL L 114, 26.4.2012, str. 8).

⁽⁴⁾ Sklep Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 7, 11.1.2012, str. 3). Nanaša se na primer na rute na otoke, na katerih letni promet v preteklih dveh poslovnih letih ni presegal 300 000 potnikov.

⁽⁵⁾ UL C 8, 11.1.2012, str. 15.

PRILOGA II

Izvleček določb v zvezi z obveznostmi javne službe iz Uredbe št. 1008/2008**Uredba (ES) št. 1008/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o skupnih pravilih za opravljanje zračnih prevozov v Skupnosti (prenovitev)**

Uvodni izjavi 11 in 12 ter členu 16 do 18:

ob upoštevanju naslednjega:

- (11) Da bi upoštevali posebne lastnosti in omejitve najbolj obrobni regij, zlasti njihovo oddaljenost, otoško lego, majhnost in potrebo po tem, da se ustrezno povežejo z osrednjimi regijami Skupnosti, bi lahko bile posebne ureditve za pravila o roku veljavnosti pogodb za obveznosti javnih služb, ki pokrivajo proge do takšnih regij, upravičene.
- (12) Pogoji, pod katerimi je mogoče uveljaviti obveznost javnih služb, bi morali biti jasno in nedvoumno opredeljeni, postopki v zvezi z javnimi razpisi pa bi morali omogočati zadostno število konkurentov v razpisih. Komisija bi morala dobiti toliko informacij, da lahko v posameznih primerih oceni ekonomsko upravičenost obveznosti javnih služb.

Člen 16

Splošna načela za obveznosti javnih služb

1. Po posvetovanju z drugimi zadevnimi državami članicami in po tem, ko je obvestila Komisijo, zadevna letališča ter letalske prevoznike, ki opravljajo prevoze na progi, lahko vsaka država članica uvede obveznost javnih služb za redne zračne prevoze med letališčem v Skupnosti in letališčem, ki služi obrobni regiji ali regiji v razvoju na njenem ozemlju, ali na progi z redkim prometom do katerega koli letališča na njenem ozemlju, če taka proga velja kot izredno pomembna za gospodarski in socialni razvoj območja, kateremu služi letališče. Ta obveznost velja le do obsega, ki je nujno potreben, da se na tej progi zagotovi minimalno opravljanje rednih zračnih prevozov, ki izpolnjujejo ustaljene standarde neprekinjenosti, rednosti, določanja cen ali minimalne zmogljivosti, ki jih letalski prevozniki ne bi prevzeli, če bi upoštevali samo svoje komercialne interese.

Določeni standardi, ki veljajo za proge, za katere velja zadevna obveznost javnih služb, se uvedejo na pregleden in nediskriminatoren način.

2. V primeru, da druge oblike prevoza ne morejo zagotoviti neprekinjenega prevoza z najmanj dvema prevozoma na dan, lahko zadevne države članice vključijo v obveznost javnih služb tudi zahtevo, da mora vsak letalski prevoznik Skupnosti, ki namerava opravljati prevoz na tej progi, jamčiti, da bo opravljal prevoz na progi določeno obdobje, ki se določi v skladu z drugimi pogoji v zvezi z obveznostmi javnih služb.

3. Nujnost in ustreznost predvidenih obveznosti javnih služb presodijo države članice glede na:

- (a) sorazmerje med predvideno obveznostjo in gospodarskimi razvojnimi potrebami zadevne regije;
- (b) možnost uporabe drugih načinov prevoza in zmožnost, da ti načini prevoza zadostijo zadevne prevozne potrebe, zlasti kadar obstoječe storitve železniškega prevoza služijo predvideni progi s časom potovanja, krajšim od treh ur, ter dovolj pogosto z zadostnimi povezavami in s primernim časovnim razporedom;
- (c) cene letalskih prevoznin in pogoje, ki se ponudijo uporabnikom;
- (d) skupni učinek vseh letalskih prevoznikov, ki opravljajo ali nameravajo opravljati prevoze na progi.

4. Če želi država članica uvedi obveznost javnih služb, predloži besedilo predvidene obveznosti javnih služb Komisiji, drugim zadevnim državam članicam, zadevnim letališčem in letalskim prevoznikom, ki opravljajo prevoze na zadevni progi.

Komisija objavi informativno obvestilo v Uradnem listu Evropske unije, v katerem:

- (a) opredeli obe letališči, ki ju povezuje zadevna proga, in možno(-e) točko(-e) za vmesne postanke;
- (b) navede datum začetka veljavnosti obveznosti javnih služb, in

(c) navede popolni naslov, kjer zadevna država članica nemudoma in brezplačno da na voljo besedilo ter vse ustrezne informacije in/ali dokumentacijo v zvezi z obveznostjo javnih služb.

5. Ne glede na določbe iz odstavka 4 se za proge, kjer pričakovano število potnikov, ki uporabljajo storitev letalskega prevoza, ne preseže 10 000 na leto, objavi informativno obvestilo o obveznosti javnih služb bodisi v Uradnem listu Evropske unije ali nacionalnem uradnem listu zadevne države članice.

6. Datum začetka veljavnosti obveznosti javnih služb se ne sme določiti pred datumom objave informativnega obvestila iz drugega pododstavka odstavka 4.

7. Kadar je uvedena obveznost javnih služb v skladu z odstavkoma 1 in 2, lahko letalski prevoznik Skupnosti ponudi prodajo sedežev, če zadevni zračni prevoz izpolnjuje vse zahteve iz obveznosti javnih služb. Zato se ta zračni prevoz šteje za redni zračni prevoz.

8. Kadar je obveznost javnih služb uvedena v skladu z odstavkoma 1 in 2, sme kateri koli drugi letalski prevoznik Skupnosti kadar koli začeti z rednimi zračnimi prevozi, ki izpolnjujejo vse zahteve obveznosti javnih služb, vključno z obdobjem delovanja, ki se lahko zahteva v skladu z odstavkom 2.

9. Če noben letalski prevoznik Skupnosti še ni začel ali dokazal, da bo v kratkem začel s trajnimi rednimi zračnimi prevozi na progi v skladu z obveznostjo javnih služb, ki je bila uvedena na tej progi, lahko država članica ne glede na odstavek 8 omeji dostop do rednih zračnih prevozov na tej progi na enega samega letalskega prevoznika Skupnosti za obdobje največ štirih let, potem pa stanje ponovno preuči.

To obdobje lahko traja največ pet let, če je obveznost javnih služb uvedena na progi do letališča, ki služi najbolj obrobni regiji iz člena 299(2) Pogodbe.

10. Pravica do opravljanja letov iz odstavka 9 se lahko pridobi z javnim razpisom v skladu s členom 17 za eno samo progo ali, kjer je to upravičeno zaradi operativne učinkovitosti, za skupino takih prog kateremu koli letalskemu prevozniku Skupnosti, ki lahko opravlja take zračne prevoze. Zaradi upravne učinkovitosti lahko država članica izda en sam razpis za pokritje različnih prog.

11. Obveznost javnih služb se šteje za poteklo, če na progi, za katero velja taka obveznost, 12 mesecev ni bilo opravljenih rednih zračnih prevozov.

12. Če izbrani letalski prevoznik Skupnosti nenadoma prekine opravljanje letov v skladu s členom 17, lahko zadevna država članica v izjemnih primerih pod naslednjimi pogoji sporazumno izbere drugega letalskega prevoznika Skupnosti, da opravlja obveznosti javnih služb za obdobje do sedem mesecev, ki se ne more podaljšati:

(a) vsako nadomestilo, ki ga izplača država članica, se izvrši v skladu s členom 17(8);

(b) izbira se opravi med letalskimi prevozniki Skupnosti v skladu z načeli preglednosti in nediskriminacije;

(c) začne se nov postopek za objavo javnega razpisa.

Komisijo in državo(-e) članico(-e) je treba nemudoma obvestiti o takem hitrem postopku in navesti razloge zanj. Komisija lahko na zahtevo države članice ali na lastno pobudo v skladu s postopkom iz člena 25(2) začasno ustavi postopek, če po lastni oceni meni, da ne izpolnjuje zahtev iz tega odstavka ali je kako drugače v nasprotju z zakonodajo Skupnosti.

Člen 17

Postopek javnega razpisa za obveznost javnih služb

1. Javni razpis, ki se zahteva v členu 16(10), se izvede v skladu s postopkom iz odstavkov 2 do 10 tega člena.

2. Zadevna država članica predloži Komisiji celotno besedilo javnega razpisa, razen če je v skladu s členom 16(5) objavila obveznost javnih storitev v obliki informativnega obvestila v nacionalnem uradnem listu. V takem primeru se tudi javni razpis objavi v nacionalnem uradnem listu.

3. Javni razpis in poznejša pogodba med drugim zajemata naslednje točke:

(a) standarde, ki se zahtevajo v okviru obveznosti javnih služb;

(b) pravila o spremembah in prenehanju pogodbe, zlasti ob upoštevanju nepredvidljivih sprememb;

(c) obdobje veljavnosti pogodbe;

- (d) kazni v primeru neizpolnjevanja pogodbe;
- (e) objektivne in pregledne parametre, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo za opravljanje obveznosti javnih služb, če obstaja.
4. Komisija v zvezi z razpisom objavi informativno obvestilo v Uradnem listu Evropske unije. Rok za oddajo ponudb ne sme biti krajši od dveh mesecev od dneva objave takega informativnega obvestila. Če se razpis nanaša na letalsko progo, do katere ima dostop samo en prevoznik v skladu s členom 16(9), se mora javni razpis objaviti najmanj šest mesecev pred začetkom nove koncesije, da se lahko oceni nadaljnja potreba po omejenem dostopu.
5. Informativno obvestilo vključuje naslednje informacije:
- (a) zadevno oz. zadevne države članice;
- (b) zadevno letalsko progo;
- (c) obdobje veljavnosti pogodbe;
- (d) popolni naslov, kjer da zadevna država članica na voljo besedilo razpisa in ustrezne informacije in/ali dokumentacijo v zvezi z javnim razpisom in obveznostjo javnih služb;
- (e) rok za oddajo ponudb.
6. Zadevna oz. zadevne države članice takoj in brezplačno pošljejo pomembne informacije in dokumente, ki jih zahteva stranka, ki se zanima za javni razpis.
7. Izbira med ponudniki se opravi čim prej ob upoštevanju primernosti prevoza, skupaj s cenami in pogoji, ki se lahko ponudijo uporabnikom, ter stroški za nadomestila, ki jih mora plačati država oziroma države članice, če se tako plačilo zahteva.
8. Zadevna država članica lahko letalskemu prevozniku, ki je bil izbran na podlagi odstavka 7, nadomesti stroške, nastale zaradi izpolnjevanja standardov, ki jih zahtevajo obveznosti javnih služb iz člena 16. Pri takem nadomestilu, ob upoštevanju prihodka iz obveznosti, ki ga zadrži letalski prevoznik, in razumnega dobička, ne sme biti presežen znesek, ki se zahteva za kritje neto stroškov, nastalih zaradi opravljanja vsake posamezne obveznosti javnih služb.
9. Država članica mora Komisijo takoj pisno obvestiti o rezultatih javnega razpisa in izbiri ponudnika ter vključiti naslednje informacije:
- (a) številke, imena in splošne informacije o ponudnikih;
- (b) operativne elemente iz ponudb;
- (c) zahtevana nadomestila iz ponudb;
- (d) ime izbranega ponudnika.
10. Komisija lahko na zahtevo države članice ali lastno pobudo zahteva od držav članic, da v enem mesecu predložijo vso pomembno dokumentacijo v zvezi z izbiro letalskega prevoznika za opravljanje obveznosti javnih služb. Če države članice zahtevane dokumentacije ne predložijo v roku, lahko Komisija začasno ustavi razpisni postopek v skladu s postopkom iz člena 25(2).

Člen 18

Pregled obveznosti javnih služb

1. Države članice sprejmejo vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se lahko vse odločitve, sprejete v skladu s členoma 16 in 17, učinkovito in zlasti čim prej pregledajo z vidika kršitev zakonodaje Skupnosti ali nacionalnih predpisov, s katerimi se izvaja zakonodaja Skupnosti.

Komisija lahko zlasti na zahtevo države članice ali lastno pobudo zahteva od držav članic, da v dveh mesecih predložijo:

- (a) dokument, ki upravičuje potrebo po obveznosti javnih služb in skladnost z merili iz člena 16;
- (b) analizo gospodarstva regije;
- (c) analizo o sorazmerju med predvidenimi obveznostmi in cilji gospodarskega razvoja;
- (d) analizo obstoječih zračnih prevozov, če obstajajo, in druge načine razpoložljivega prevoza, ki bi se lahko šteli za nadomestilo za predvideno uvedbo obveznosti.

2. Komisija na zahtevo države članice, ki meni, da pogoji iz členov 16 in 17 neupravičeno omejujejo razvoj proge, ali na lastno pobudo izvede preiskavo in na podlagi vseh pomembnih dejavnikov v šestih mesecih po prejemu zahteve ter v skladu s postopkom iz člena 25(2) sprejme odločitev o tem, ali se člena 16 in 17 še naprej uporabljata za zadevno progo.

Nenasprotovanje priglašeni koncentraciji
(Zadeva M.7746 – Teva/Allergan Generics)
(Besedilo velja za EGP)
(2017/C 194/02)

Komisija se je 10. marca 2016 odločila, da ne bo nasprotovala zgoraj navedeni priglašeni koncentraciji in jo bo razglasila za združljivo z notranjim trgov. Ta odločitev je sprejeta v skladu s členom 6(1)(b) v povezavi s členom 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾. Celotno besedilo odločitve je na voljo samo v angleščini in bo objavljeno po tem, ko bodo iz besedila odstranjene morebitne poslovne skrivnosti. Na voljo bo:

- v razdelku o združitvah na spletišču Komisije o konkurenci (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Spletišče vsebuje različne pripomočke za iskanje posameznih odločitev o združitvah, vključno z nazivi podjetij, številkami zadev, datumi ter indeksi področij,
- v elektronski obliki na spletišču EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sl>) pod dokumentarno številko 32016M7746. EUR-Lex zagotavlja spletni dostop do evropskega prava.

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1.

Nenasprotovanje priglašeni koncentraciji
(Zadeva M.8503 – Goldman Sachs/Eurazeo/Dominion Web Solutions)
(Besedilo velja za EGP)
(2017/C 194/03)

Komisija se je 8. junija 2017 odločila, da ne bo nasprotovala zgoraj navedeni priglašeni koncentraciji in jo bo razglasila za združljivo z notranjim trgov. Ta odločitev je sprejeta v skladu s členom 6(1)(b) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾. Celotno besedilo odločitve je na voljo samo v angleščini in bo objavljeno po tem, ko bodo iz besedila odstranjene morebitne poslovne skrivnosti. Na voljo bo:

- v razdelku o združitvah na spletišču Komisije o konkurenci (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Spletišče vsebuje različne pripomočke za iskanje posameznih odločitev o združitvah, vključno z nazivi podjetij, številkami zadev, datumi ter indeksi področij,
- v elektronski obliki na spletišču EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=sl>) pod dokumentarno številko 32017M8503. EUR-Lex zagotavlja spletni dostop do evropskega prava.

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1.

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

SKLEP SVETA

z dne 8. junija 2017

o zamenjavi članov upravnega odbora Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja

(2017/C 194/04)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EGS) št. 337/75 z dne 10. februarja 1975 o ustanovitvi Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja in zlasti člena 4 Uredbe ⁽¹⁾,

ob upoštevanju predloga za imenovanje, ki ga je podala madžarska vlada,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Svet je s sklepoma z dne 14. julija 2015 ⁽²⁾ in 14. septembra 2015 ⁽³⁾ imenoval člane upravnega odbora Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja za obdobje od 18. septembra 2015 do 17. septembra 2018.
- (2) Zaradi odstopa Lázla ODROBINE se je sprostilo mesto člana za Madžarsko v skupini vladnih predstavnikov upravnega odbora navedenega centra.
- (3) Člane upravnega odbora navedenega centra bi bilo treba imenovati za preostanek sedanjega mandata, ki se izteče 17. septembra 2018 –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Za članico upravnega odbora Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja se za preostanek mandata, ki se izteče 17. septembra 2018, imenuje:

PREDSTAVNIKI VLAD:

MADŽARSKA	Krisztina VUJKOV TOMORNÉ
-----------	--------------------------

⁽¹⁾ UL L 39, 13.2.1975, str. 1.

⁽²⁾ UL C 232, 16.7.2015, str. 2.

⁽³⁾ UL C 305, 16.9.2015, str. 2.

Člen 2

Ta sklep se informativno objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Luxembourggu, 8. junija 2017

Za Svet
Predsednik
K. SIMSON

EVROPSKA KOMISIJA

Menjalni tečaji eura ⁽¹⁾

16. junija 2017

(2017/C 194/05)

1 euro =

Valuta	Menjalni tečaj	Valuta	Menjalni tečaj		
USD	ameriški dolar	1,1167	CAD	kanadski dolar	1,4766
JPY	japonski jen	124,33	HKD	hongkonški dolar	8,7108
DKK	danska krona	7,4361	NZD	novozelandski dolar	1,5441
GBP	funt šterling	0,87453	SGD	singapurski dolar	1,5457
SEK	švedska krona	9,7370	KRW	južnokorejski won	1 265,35
CHF	švicarski frank	1,0885	ZAR	južnoafriški rand	14,3831
ISK	islandska krona		CNY	kitajski juan	7,6089
NOK	norveška krona	9,4615	HRK	hrvaška kuna	7,3995
BGN	lev	1,9558	IDR	indonezijska rupija	14 849,32
CZK	češka krona	26,233	MYR	malezijski ringit	4,7756
HUF	madžarski forint	307,91	PHP	filipinski peso	55,614
PLN	poljski zlot	4,2184	RUB	ruski rubelj	64,2300
RON	romunski leu	4,5835	THB	tajski bat	37,923
TRY	turška lira	3,9225	BRL	brazilski real	3,6681
AUD	avstralski dolar	1,4683	MXN	mehiški peso	20,0887
			INR	indijska rupija	71,9515

⁽¹⁾ Vir: referenčni menjalni tečaj, ki ga objavlja ECB.

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE**z dne 15. junija 2017****o objavi vloge za spremembo specifikacije proizvoda za ime v vinskem sektorju iz člena 105 Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v Uradnem listu Evropske unije (Almansa (ZOP))**

(2017/C 194/06)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ⁽¹⁾ ter zlasti člena 97(3) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Španija je v skladu s členom 105 Uredbe (EU) št. 1308/2013 predložila vlogo za spremembo specifikacije proizvoda za ime „Almansa“.
- (2) Komisija je vlogo preučila in ugotovila, da so pogoji iz členov 93 do 96, člena 97(1) ter členov 100, 101 in 102 Uredbe (EU) št. 1308/2013 izpolnjeni.
- (3) Da se omogoči predložitev ugovora v skladu s členom 98 Uredbe (EU) št. 1308/2013, bi bilo treba vlogo za spremembo specifikacije proizvoda za ime „Almansa“ objaviti v *Uradnem listu Evropske unije*.

SKLENILA:

Edini člen

Vloga za spremembo specifikacije proizvoda za ime „Almansa“ (ZOP) v skladu s členom 105 Uredbe (EU) št. 1308/2013 je v Prilogi k temu sklepu.

V skladu s členom 98 Uredbe (EU) št. 1308/2013 se lahko spremembi specifikacije proizvoda iz prvega odstavka ugovarja v dveh mesecih od dne objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 15. junija 2017

Za Komisijo

Phil HOGAN

Član Komisije

⁽¹⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 671.

PRILOGA

„ALMANSA“

AOP-ES-A0044-AM03

Datum vložitve vloge: 31. avgust 2015

Vloga za spremembo specifikacije proizvoda**1. Predpisi, ki se uporabijo za spremembo**

Člen 105 Uredbe št. 1308/2013 – Sprememba, ki ni manjša

2. Opis spremembe in razlogi zanjo**2.1 Opis proizvoda**

Uvedene spremembe so posledica sprememb na trgu z vinom, kjer potrošniki vedno bolj povprašujejo po vinih z nizko vsebnostjo alkohola in po vinih novih sort vinske trte, ki so se optimalno prilagodile našim tlom in podnebj.

Dejanski delež alkohola za mlada bela vina, vina rosé, mlada rdeča vina in rdeča vina „Roble“ se določi za polsuha, polsladka in sladka vina, in sicer za to vrsto vina z najmanjšo vsebnostjo alkohola 9 %.

Zaradi povpraševanja in konkurence na trgu označba porekla Almansa stavi na proizvodnjo kakovostnih penečih vin, ki lahko prodrejo na nove trge in še naprej promovirajo označbo porekla Almansa.

Zato določamo parametre, ki jih je treba upoštevati pri proizvodnji kakovostnih penečih vin z označbo porekla Almansa.

2.2 Uporabljeni enološki postopki

Za mlada bela vina, mlada rdeča vina, bela vina, ki vrejo v sodu barik, in bela vina „Crianza“ se izbriše določba, da se pri stiskanju uporabi največji pritisk, ohrani pa se največji donos pri obiranju. Donos pri obiranju je izmerjeni donos in na njegovi podlagi se določi mejna vrednost pritiska stiskalnice.

Za mlada vina rosé se odstrani določba o omejitvi trajanja maceracije, saj pri proizvodnji vina ni mogoče določiti najdaljšega in najkrajšega trajanja maceracije, ker je to odvisno od zrelosti grozdja, temperature mošta med maceracijo in sorte grozdja. Prav tako vina rosé ne smejo imeti izrazite barve in preveč taninov ter ne smejo biti premočna, saj jih je sicer težko tržiti.

V novem odstavku o kakovostnih penečih vinih se določi, da morajo ta ustrezati zahtevam iz točke C Priloge II k Uredbi (ES) št. 606/2009. S temi vini bo označba porekla Almansa postala bolj dodelana. Poleg tega bo mogoče navesti vrsto vrenja v skladu z določbami člena 66(4) Uredbe Komisije (ES) št. 607/2009.

2.3 Opredelitev geografskega območja

V tem odstavku je treba spremeniti način razmejitve geografskega območja, ki se opredeli z občinami, medtem ko je sedaj opredeljen s katastrskimi območji. Geografsko območje je bilo od leta 1975 (na podlagi odloka 16414 z dne 19. maja 1975 o označbi porekla Almansa in njenem regulativnem odboru) do leta 2006 (na podlagi odloka 01-02-2006 Sveta za kmetijstvo o proizvodnih standardih in ostalih značilnostih in tehničnih določbah za vina z označbo porekla Almansa) opredeljeno z občinami. Leta 2006 pa so bili proizvodni standardi za to vino spremenjeni in opredeljeni s katastrskimi območji.

Sedanja opredelitev geografskega območja je bila določena glede na površine, zasejane z vinskimi trsi. To geografsko območje ni neprekinjeno, pač pa vključuje otoke med katastrskimi območji, navedenimi v proizvodnem standardu, in ni enako zgodovinskemu območju proizvodnje vina z označbo porekla Almansa. Ker izključena območja izpolnjujejo pogoje za proizvodnjo vina z označbo porekla Almansa, bi jih bilo treba vključiti v specifikacijo. Predlagana sprememba bo odpravila prihodnje napake zaradi komasacije in sprememb v nomenklaturi/oštevilčenju katastrskih območij v katastru.

Zato predlagamo, da opredelitev geografskega območja označbe porekla Almansa vključuje parcele in področja z vinogradi v naslednjih občinah:

- Almansa,
- Alpera,
- Bonete,
- Corral Rubio,
- Higuera,
- Hoya Gonzalo,
- Pétrola,
- območje četrti Villar de Chinchilla občine Chinchilla, omejeno s cesto AB-402 (med Hornio in Vento de Alhama), ki na eni strani meji na občini Pétrola in Corral Rubio, na drugi pa na občine Bonete, Higuera in Hoya Gonzalo.

Te občine so na strnjem območju s primerljivimi podnebnimi in pedološkimi razmerami ter lastnostmi, zahtevanimi v specifikaciji označbe porekla Almansa, kot jih določa proizvodni standard za navedena vina iz leta 2006.

2.4 Sorte vinske trte

Doda se sorta vinske trte „črni pinot“ (kot sekundarna sorta), saj se na geografskem območju sadi od leta 2000 in omogoča pridobivanje vina z zahtevano kakovostjo za označbo porekla Almansa.

2.5 Povezava

Ta odstavek določa povezave z geografskim območjem za kakovostna peneča vina.

Talne in podnebne razmere, položaj območja, izkušnje vinogradnikov in pridelovalcev vina ter sorte, ki se uporabljajo za proizvodnjo vina z označbo porekla, sestavljajo ugodne pogoje za proizvodnjo grozdja z zahtevano kakovostjo za proizvodnjo kakovostnega penečega vina z označbo porekla.

2.6 Imena in naslovi nadzornih organov

Navedena sta ime in naslov nadzornih organov ob predložitvi vloge za spremembo, ohranjena pa je povezava na spletno mesto, na katerem je na voljo posodobljen seznam nadzornih organov za ZOP Almansa.

ENOTNI DOKUMENT

1. Ime

Almansa

2. Vrsta geografske označbe

ZOP – zaščitena označba porekla

3. Kategorije proizvodov vinske trte

1. Vino

5. Kakovostno peneče vino

4. Opis vin

Suha mlada bela vina in vina rosé

Bela vina so lahka vina s srednjim deležem alkohola, poudarjeno rumene barve in zmerno aromatična.

Vina rosé so od jagodno do malinovo rožnate barve. So sveža, lahka in srednje kisla. V ustih so živahna in sadna.

Splošne analitične lastnosti

Največji delež skupnega alkohola (v vol. %)	11,5
Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	11,5

Najnižja skupna vsebnost kisline:	4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	10
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	180

Polsuha, polsladka in sladka mlada bela vina in vina rosé

Videz in vonj imajo podoben suhim vinom iste sorte.

Okus je uravnotežen kar zadeva delež alkohola, kislosti in vsebnosti ostanka sladkorja.

Splošne analitične lastnosti

Največji delež skupnega alkohola (v vol. %)	11,5
Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	9
Najnižja skupna vsebnost kisline:	4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	10
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	180

Bela vina, ki vrejo v sodu, in vina „Crianza“

Vina so na videz čista in svetleča, slamnato rumene barve in/ali z zlatimi odtenki.

Pri vonju se primarne aromatične snovi mešajo s terciarnimi po prekajenem, kar je posledica vrenja v sodu. Vino je srednje do zelo intenzivno.

V ustih je uravnoteženo in nežno s sadnim pookusom in notami po surovem lesu.

Splošne analitične lastnosti

Največji delež skupnega alkohola (v vol. %)	11,5
Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	11,5
Najnižja skupna vsebnost kisline:	4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	11,7
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	180

Suho rdeče vino in suho rdeče vino „Roble“

Rdeča vina so umirjene in svetleče barve z vijoličnimi/granatnimi in/ali škrlatnimi odtenki. Zaradi odlične stopnje kislosti so primerna za dolgotrajno staranje in shranjevanje. Aroma je močna in barva intenzivna, skupaj pa delujeta srednje močno.

Vina so polnega telesa in močna z intenzivno barvo. So uravnotežena, v njih je nekoliko zaznati tanine. Vina, ki so bila v hrastovih sodih, so srednje obstojna, arome s prekajenimi podtoni prehajajo iz ust v nos.

Splošne analitične lastnosti

Največji delež skupnega alkohola (v vol. %)	12
Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	12
Najnižja skupna vsebnost kisline:	4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	11,7
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	150

Polсуho, polsladko in sladko mlado rdeče vino in mlado rdeče vino „Roble“

Videz in vonj imajo podoben suhim vinom iste sorte.

Okus je uravnotežen kar zadeva delež alkohola, kislosti in vsebnosti ostanka sladkorja.

Splošne analitične lastnosti

Največji delež skupnega alkohola (v vol. %)	12
Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	9
Najnižja skupna vsebnost kisline:	4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	11,7
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	150

Rdeče vino „Crianza“, „Reserva“ in „Gran Reserva“

Vino je češnjevo rdeče ali rubinaste barve, lahko z opečnatimi odtenki. Barva je srednje intenzivna ali srednje močna.

V vinu se lepo združujejo sadne arome ali arome po sodu in začimbah, ki so srednje do zelo intenzivne.

Vino ima dobro strukturo in srednjo vsebnost taninov, pookus je harmoničen in obstojen. *Najvišja vsebnost hlapnih kislin je 15 meq/l pri staranih vinih.

Splošne analitične lastnosti

Največji delež skupnega alkohola (v vol. %)	12
Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	12
Najnižja skupna vsebnost kisline:	4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	16,7
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	150

Kakovostno peneče vino

Vino ima drobne obstojne mehurčke, bela vina so svetlih do rumenzlatih odtenkov, svetleča, vina rosé so rožnatih do opečnatih odtenkov. Arome so čiste in sadne, pri arhivskih vinih so intenzivne. V ustih so vina uravnotežena in živahna.

Splošne analitične lastnosti

Največji delež skupnega alkohola (v vol. %)	11
Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	10
Najnižja skupna vsebnost kisline:	4 grami na liter, izraženi kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	13,3
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	185

5. **Enološki postopki**(a) *Osnovni enološki postopki*

Posebni enološki postopek

Postopek alkoholnega vrenja mora potekati do popolnega izčrpanja fermentirnih sladkorjev; temperatura, ki zagotavlja nastanek značilnih primarnih aromatičnih snovi, ne sme presegati 20 °C za bela vina, 25 °C za vina rosé in 28 °C za rdeča vina. Vrenje se lahko prekine, da se ohrani ostanek sladkorja, pri suhih vinih pa se to doseže z dosladkanjem z rektificiranim zgoščenim moštom, ki izvira z območja proizvodnje.

Vina se lahko starajo; pri vinih „Crianza“ staranje poteka 18 mesecev, pri vinih „Reserva“ 24 mesecev in pri vinih „Gran Reserva“ 36 mesecev. Sodi so hrastovi s prostornino 330 litrov.

Kakovostna peneca vina je treba prilagoditi zahtevam iz Priloge II k Uredbi (ES) št. 606/2009.

(b) *Največji donosi*

Sorte belega vina s kotlasto obrezanimi trsi

7 860 kilogramov grozdja na hektar

Sorte belega vina s kotlasto obrezanimi trsi

55 hektolitrov na hektar

Sorte rdečega vina s kotlasto obrezanimi trsi

6 430 kilogramov grozdja na hektar

Sorte rdečega vina s kotlasto obrezanimi trsi

45 hektolitrov na hektar

Sorte belega vina s špalirno obrezanimi trsi

11 430 kilogramov grozdja na hektar

Sorte belega vina s špalirno obrezanimi trsi

80 hektolitrov na hektar

Sorte rdečega vina s špalirno obrezanimi trsi

10 000 kilogramov grozdja na hektar

Sorte rdečega vina s špalirno obrezanimi trsi

70 hektolitrov na hektar

6. **Opređeljeno območje**

Območje zajema parcele in področja z vinogradi v naslednjih občinah: Almansa, Alpera, Bonete, Corral Rubio, Higuereula, Hoya Gonzalo, Pétrola in Chinchilla, območje, omejeno s cesto AB-402 (med Hornio in Vento de Alhama), ki na eni strani meji na občini Pétrola in Corral Rubio, na drugi pa na občine Bonete, Higuereula in Hoya Gonzalo.

7. Glavne sorte grozdja

Verdejo

Garnacha Tintorera

Monastrell

8. Opis povezave

Vino

1. Podrobne informacije o geografskem območju (naravni in človeški dejavniki)

Geografsko območje, ki pokriva označbo porekla Almansa, je visoka planota, ki na vzhodu preko almanškega koridorja meji na nekdanje kraljestvo Valencije. Stoletja je bilo to območje prehod med ozemljema Levanta in Kastilje. Glavno merilo, ki ozemlje označbe porekla Almansa ločuje od ozemlja Levanta, je razlika v nadmorski višini, ki se s 400 m (v vasi, ki meji na Fuente La Higuera) dvigne na 700 m (v Almansi) nadmorske višine, čeprav sta vasi oddaljeni le 15 kilometrov. Podnebje je skrajno celinsko z zelo mrzlimi in suhimi zimami ter zelo vročimi poletji. Večina padavin pade pomladi in konec poletja, povprečno pa na leto ne pade več kot 250 mm padavin.

Zemlja je večinoma bogata z apnencem; izmenjujejo se skalnata območja s tankim substratom in globlja peščena območja. Zemlja večinoma ni zelo rodna, hektarski donos je nizek.

Občine, ki jih pokriva označba porekla Almansa, so vse v notranjosti province Albacete. Območje je izrazito podeželsko, največja urbana aglomeracija je mesto Almansa s 26 000 prebivalci, kmetijstvo pa je glavni vir dohodka v regiji. Zaščitena označba Almansa je bila ustvarjena leta 1966.

2. Informacije o kakovosti in značilnostih vina, ki so večinoma ali izključno vezane na geografsko okolje

Polsušno celinsko podnebje proizvodnega območja označbe porekla Almansa v povezavi s slabo rodovitnimi tlemi samo po sebi omejuje proizvodni potencial trte, ki ima povprečni hektarski donos 4 500 kg. Zaradi nizkega donosa na trs se poveča koncentracija barv, taninov in aromatičnega bogastva rdečih vin. Med zorenjem je zaradi višje nadmorske višine toplotna inverzija ponoči zelo izrazita. To omogoča proizvodnjo visokokakovostnih vin.

3. Povezava med značilnostmi geografskega območja in kakovostjo vina

Proizvodno območje označbe porekla Almansa se nahaja v prehodni regiji, vinogradi pa na planotah, za katere so značilna prepustna tla, bogata s kalcijem in revna s hranilnimi snovmi. Količina padavin je nizka in na leto ne preseže 250 mm. Majhna količina padavin, prepustnost tal in nizek donos omogočajo proizvodnjo vin z intenzivno aromo in barvo.

Kakovostno penече vino

1. Podrobne informacije o geografskem območju (naravni in človeški dejavniki)

Skrajno podnebje na proizvodnem območju z zelo mrzlimi in suhimi zimami ter zelo vročimi poletji ter srednja nadmorska višina, tla, bogata s kalcijem, in vinogradniška tradicija označbe porekla Almansa sestavljajo pogoje, primerne za proizvodnjo grozdja s primerno kakovostjo in idealne za proizvodnjo kakovostnih penecih vin.

2. Informacije o kakovosti in značilnostih vina, ki so večinoma ali izključno vezane na geografsko okolje

Zaradi nizke količine padavin in nerodovitnih tal je hektarski donos nizek, kar daje kakovostnim penecim vinom z označbo porekla Almansa polnost in uravnoteženost, mehurčki pa so zaradi tega drobni in obstojni.

3. Povezava med značilnostmi geografskega območja in kakovostjo vina

Skrajne temperature in tla, bogata s kalcijem, omogočajo gojenje dovoljenih sort, ki dajejo vinu polnost in uravnoteženost. Zaradi suše, nizkega donosa in uravnoteženosti ter naravne vsebnosti alkohola je mogoča proizvodnja kakovostnih penecih vin z opredeljenimi vrednostmi alkohola.

9. Bistveni dodatni pogoji

Pravni okvir:

V nacionalni zakonodaji

Vrsta dodatnega pogoja:

Dodatne določbe v zvezi z označevanjem

Opis pogoja:

Da se lahko vino označi z imenom ene sorte vinske trte, mora vsaj 86 % grozdja izhajati iz navedene sorte, kar mora biti evidentirano v evidenci vin.

10. Povezava na specifikacijo proizvoda

http://pagina.jccm.es/agricul/paginas/comercial-industrial/consejos_new/pliegos/20131202_PLIEGO_DOP_ALMANSA.pdf

---

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE**z dne 16. junija 2017****o objavi vloge za spremembo specifikacije proizvoda za ime v vinskem sektorju iz člena 105 Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v Uradnem listu Evropske unije (Méntrida (ZOP))**

(2017/C 194/07)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ⁽¹⁾ ter zlasti člena 97(3) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Španija je v skladu s členom 105 Uredbe (EU) št. 1308/2013 predložila vlogo za spremembo specifikacije proizvoda za ime „Méntrida“.
- (2) Komisija je vlogo preučila in ugotovila, da so pogoji iz členov od 93 do 96, člena 97(1) ter členov 100, 101 in 102 Uredbe (EU) št. 1308/2013 izpolnjeni.
- (3) Da se omogoči predložitev ugovora v skladu s členom 98 Uredbe (EU) št. 1308/2013, bi bilo treba vlogo za spremembo specifikacije proizvoda za ime „Méntrida“ objaviti v *Uradnem listu Evropske unije*.

SKLENILA:

Edini člen

Vloga za spremembo specifikacije proizvoda za ime „Méntrida“ (ZOP) v skladu s členom 105 Uredbe (EU) št. 1308/2013 je v Prilogi k temu sklepu.

V skladu s členom 98 Uredbe (EU) št. 1308/2013 se lahko spremembi specifikacije proizvoda iz prvega odstavka ugovarja v dveh mesecih od dne objave tega sklepa v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 16. junija 2017

Za Komisijo
Phil HOGAN
Član Komisije

⁽¹⁾ UL L 347, 20.12.2013, str. 671.

PRILOGA

„MÉNTRIDA“

AOP-ES-A0047-AM03

Datum vložitve vloge: 15. julij 2015

Vloga za spremembo specifikacije proizvoda**1. Predpisi, ki se uporabijo za spremembo**

Člen 105 – Sprememba, ki ni manjša

2. Opis spremembe in razlogi zanjo**2.1 Opis proizvoda**

Zaradi trenutnega povpraševanja na trgu in pri potrošnikih bi bilo treba v specifikacijo proizvoda vključijo bela, rosé in rdeča peneča vina, da bi:

- del proizvodnje preusmerili na trg, ki je manj zasičen s ponudbo proizvodov,
- primerno zaščitili navedene proizvode, saj njihova prodaja raste, standardi kakovosti pa se med seboj razlikujejo,
- s proizvodi na mednarodnih trgih, ki zahtevajo čedalje raznovrstnejše proizvode, lahko zadovoljili potrebe potrošnikov. Brez raznovrstne ponudbe nismo konkurenčni, zato smo se v vseh kakovostnih in cenovnih razredih odločili povečati izbiro, zlasti pri proizvodih za izvoz.

2.2 Uporabljeni enološki postopki

Za novo vrsto vinskega proizvoda „peneča vina“ so določeni novi posebni enološki postopki.

2.3 Opredelitev geografskega območja

V skladu s tem odstavkom bi bilo treba posodobiti podatke o 17 občinah na območju proizvodnje, in sicer: Argés (samo območji 3 in 5), Cardiel de los Montes, Carpio del Tajo (El), Carriches, Cazalegas, Erustes, Garciotún, Guadamur (samo območji 17 in 18), Illán de Vacas, Lominchar, Mata (La), Mesegar, Nuño Gómez, Olías del Rey, Palomeque, San Martín de Pusa in Talavera de la Reina.

Podatke o navedenih občinah je treba posodobiti, saj te na začetku niso imele nasadov vinske trte in niso bile vključene v prve standarde proizvodnje. V pravilnikih o označbi porekla iz let 1966, 1976 in 1992 so nekatere od teh občin že bile navedene kot del opredeljenega območja proizvodnje. Teh 17 občin, ki mejijo med seboj, geografsko leži na opredeljenem območju proizvodnje.

Na območju proizvodnje trenutno obstajajo nasadi avtohtonih sort vinske trte, ki so dovoljene po specifikaciji proizvoda ZOP Méntrida, v vseh navedenih občinah pa sta prst in podnebje podobna kot v občinah na območju proizvodnje, zato se lahko šteje, da so navedene občine del območja proizvodnje ZOP Méntrida.

Značilnosti prsti, podnebja in sort v občinah, katerih podatke želimo posodobiti, so podobne kot na območjih, ki lahko že uporabljajo označbo porekla.

2.4 Povezava

Za novo vrsto vinskega proizvoda „peneča vina“ se določi nova povezava.

2.5 Imena in naslovi nadzornih organov

Navedena sta ime in naslov pristojnih nadzornih organov ob predložitvi vloge za spremembo ter povezava na spletno mesto, na katerem je objavljen posodobljen seznam nadzornih organov za ZOP Méntrida.

ENOTNI DOKUMENT

1. **Ime**

Méntrida (es)

2. **Vrsta geografske označbe**

ZOP – zaščitena označba porekla

3. **Kategorije proizvodov vinske trte**

1. Vino

4. Peneče vino

4. **Opis vin**

Suho belo vino in suho belo vino „Roble“

Bela vina so svetlorumene/slamnate barve, včasih z zelenimi odtenki (v prvih mesecih, nato izginejo) in rahlo zlato-rumena odvisno od sorte in morebitnega zorenja v sodu. Arome so čiste, od srednje močnih do zelo intenzivnih. Zaznati je sadne arome, ki jih spremlja vonj po cvetlicah ali zeliščih. V belih vinih „Roble“ so zaznavne slaščičarske arome, na primer po smetani, s podtoni po zapečenem. Vina so izrazitega okusa in aromatična.

Skupna vsebnost žveplovega dioksida bo prilagojena določbam Priloge IB k Uredbi Komisije (ES) št. 606/2009.

Splošne analitične lastnosti

Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	11
Najnižja skupna vsebnost kisline:	5 gramov na liter, izraženih kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	10

Belo vino, belo vino „Roble“, polsuho, polsladko in sladko vino

Videz in vonj sta podobna kot pri suhih belih vinih iste sorte.

Okus: v vinu je vsebnost alkohola, kisline in ostanka sladkorja uravnotežena.

Skupna vsebnost žveplovega dioksida bo prilagojena določbam Priloge IB k Uredbi Komisije (ES) št. 606/2009.

Splošne analitične lastnosti

Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	9
Najnižja skupna vsebnost kisline:	5 gramov na liter, izraženih kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	10

Suha, polsuha, polsladka in sladka vina rosé

Svetleča in živa jagodno rožnata barva, pri mladem vinu s škrlatnimi odtenki. Močna aroma spominja na jagode, maline, jagodičje in/ali cvetne liste vrtnice.

Vino je sveže, sadno (z notami po jagodičju, jagodah, malinah), izrazitega okusa in močno.

Vina, ki se tržijo nefiltrirana in nestabilizirana, so na videz „rahlo motna ali meglena“, okus pa je lahko bolj gost in močnega telesa.

Najmanjši dejanski delež alkohola za suha vina: 11,5 vol. %.

Skupna vsebnost žveplovega dioksida bo prilagojena določbam Priloge IB k Uredbi Komisije (ES) št. 606/2009.

Splošne analitične lastnosti

Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	9
Najnižja skupna vsebnost kisline:	5 gramov na liter, izraženih kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	10

Mlado rdeče vino in mlado rdeče vino „Roble“, suho rdeče vino ter rdeče vino „Crianza“, „Reserva“ in „Gran Reserva“

Vino ima visoko alkoholno stopnjo ter je češnjevo rdeče, temno granatne ali blede rdečkaste barve z vijolično-škrlatnimi odtenki na robovih ali rubinasto do češnjevo rdeče barve z oranžnimi in opečnatimi odtenki. Vino je sadno (zaznajo se robidnice, ribez) ali ima cvetlične note, včasih po začimbah ali lesu. Vino je izrazitega okusa in aromatično z dobro integriranimi tanini. Med zorenjem v hrastovih sodih je prvi okus v ustih močan. Struktura in telo sta prijetna; vino ima močan saden pookus in note po lesu. Pookus je nekoliko grenek, dolgo obstojen in intenziven.

* Vsebnost hlapnih kislin z dovoljeno prekoračitvijo 1 mEq/l za vsak odstotek alkohola nad 11 vol. % in vsakim letom staranja do največ 16,6 mEq/l. * Skupni žveplov dioksid: 200 mg/l, če je sladkorja > 5 g/l

Splošne analitične lastnosti

Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	12
Najnižja skupna vsebnost kisline:	4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	13,3
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	150

Mlado rdeče vino in mlado rdeče vino „Roble“, polsuho, polsladko in sladko vino

Videz in vonj sta podobna kot pri suhih belih vinih iste sorte.

Okus: v vinu je vsebnost alkohola, kisline in ostanka sladkorja uravnotežena.

Skupna vsebnost žveplovega dioksida bo prilagojena določbam Priloge IB k Uredbi Komisije (ES) št. 606/2009.

Splošne analitične lastnosti

Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	9
Najnižja skupna vsebnost kisline:	4,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	13,3

Rdeče, belo in rosé peneče vino

Drobni obstojni mehurčki. Aroma je čista in sadna. Aroma vina „Reserva“ je intenzivna. V ustih je vino uravnoteženo in pitno.

Bela vina so svetlozlate barve, vina „Reserva“ pa zlatorumena. Vina rosé imajo rožnate tone, ki spominjajo na cvetne liste vrtnic, vina „Reserva“ pa opečnate tone. Rdeča vina so bleščeče barve z vijoličnimi odtenki, vina „Reserva“ pa imajo lesne odtenke.

Splošne analitične lastnosti

Najmanjši dejanski delež alkohola (v vol. %):	10
Najnižja skupna vsebnost kisline:	3,5 grama na liter, izraženega kot vinska kislina
Najvišja vsebnost hlapnih kislin (v miliekvivalentih na liter):	13,3
Najvišja skupna vsebnost žveplovega dioksida (v miligramih na liter):	185

5. **Enološki postopki**(a) *Osnovni enološki postopki*

Za ekstrakcijo mošta in vina ter ločevanje grozdnih tropin se uporablja pritisk pod 2,5 kg/cm², tako da donos ne presega 70 litrov mošta ali vina na 100 kg grozdja.

Pri belih vinih razpecljana drozga fermentira pri temperaturah do 20 °C. Pri rdečih vinih maceracija drozge s kožicami traja največ 48 ur.

Za vina, ki se starajo, fermentacija poteka na temperaturi do 30 °C. Staranje vin poteka v hrastovih sodih s prostornino največ 330 litrov.

(b) *Največji donosi*

Kotlasto obrezani trsi

7 150 kg grozdja na hektar

Kotlasto obrezani trsi

50 hl na hektar

Špalirno obrezani trsi

12 850 kg grozdja na hektar

Špalirno obrezani trsi

90 hl na hektar

6. **Opredeljeno območje**

Območje se nahaja na severu province Toledo. Provinca Toledo: Albarreal de Tajo, Alcabón, Aldeaencabo, Almorox, Arcicollar, Argés (samo območji 3 in 5), Barcience, Bargas, Burujón, Camarena, Camarenilla, Cardiel de los Montes, Carmena, Carpio de Tajo (El), Carranque, Carriches, Casar de Escalona (El), Casarrubios del Monte, Castillo de Bayuela, Cazalegas, Cebolla, Cerralbos (Los), Chozas de Canales, Domingo Pérez, Erustes, Escalona, Escalonilla, Fuensalida, Garciotún, Gerindote, Guadamur (samo območji 17 in 18), Hormigos, Huecas, Illán de Vacas, Lominchar, Lucillos, Malpica de Tajo, Maqueda, Mata (La), Méntrida, Mesegar, Montearagón, Nombela, Novés, Nuño Gómez, Olías del Rey, Otero, Palomeque, Paredes, Pelahustán, Portillo, Quismondo, Real de San Vicente, Recas, Rielves, San Martín de Pusa, Santa Cruz del Retamar, Santa Olalla, Talavera de la Reina, Toledo, Torre de Esteban Hambrán (La), Torrijos, Val de Santo Domingo, Valmojado, Ventas de Retamosa (Las), Villamiel, Viso (El) in Yunclillos.

7. **Glavne sorte grozdja**

Garnacha Tinta

8. **Opis povezave**

Vino

Zaradi skrajnega celinskega podnebja, za katerega so značilne dolge mrzle zime in vroča poletja z zelo redkimi padavinami, ter peščenih kislih tal z zelo malo apna imajo vina visoko vsebnost alkohola in velik delež ekstrakta ter so močna, polnega telesa in topla.

Peneče vino

Geografsko okolje omogoča gojenje sort iz točke 6 specifikacije, ki vinu dajejo širino in uravnoteženost.

Zaradi suše in ur osončenosti naravna vsebnost alkohola omogoča proizvodnjo vin z opredeljenimi vrednostmi alkohola. Peneča vina se proizvajajo iz vin iz prejšnje točke, zato se označbe iz navedenega odstavka uporabljajo tudi za peneča vina.

9. Bistveni dodatni pogoji

Pravni okvir: —

Vrsta dodatnega pogoja: —

Opis pogoja: —

10. Povezava na specifikacijo proizvoda

http://pagina.jccm.es/agricul/paginas/comercial-industrial/consejos_new/pliegos/20121108_PLIEGO_DOP_MENTRIDA.pdf

---

V

(Objave)

POSTOPKI V ZVEZI Z IZVAJANJEM POLITIKE KONKURENCE

EVROPSKA KOMISIJA

Predhodna priglasitev koncentracije**(Zadeva M.8505 – NN Group/ATP/Hotel)****Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku****(Besedilo velja za EGP)**

(2017/C 194/08)

1. Komisija je 6. junija 2017 prejela priglasitev predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾, s katero podjetji NN Group N.V. („NN Group“, Nizozemska) preko svoje podružnice v stoddstotni lasti REI Germany B.V. („REI“, Nizozemska) in Arbejdsmarkedets Tillægspension („ATP“, Danska) z nakupom delnic posredno pridobita v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah skupni nadzor nad nepremičninskim kompleksom v Münchnu, Nemčija, ki ga sestavlja predvsem hotel Holiday Inn („hotel“).

2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:

- za NN Group: globalna finančna institucija iz Nizozemske, ki nudi naložbene in zavarovalniške storitve;
- za ATP: danski javni pokojninski sklad s 4,9 milijona članov, pod nadzorom danskega organa za finančni nadzor. Upravlja več sistemov socialnega varstva, ki danskim državljanom zagotavljajo osnovno varnost;
- za hotel: stavba, znana kot hotel Holiday Inn na naslovu Hochstraße 3, München, Nemčija, in pripadajoče parkirišče, restavracije, bar in objekti za prostočasno dejavnost.

3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi se za priglašeno koncentracijo lahko uporabljala uredba o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta. V skladu z Obvestilom Komisije o poenostavljenem postopku obravnave določenih koncentracij na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽²⁾ je treba opozoriti, da je ta zadeva primerna za obravnavo po postopku iz Obvestila.

4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pripombe z navedbo sklicne številke M.8505 – NN Group/ATP/Hotel se lahko Komisiji pošljejo po telefaksu (+32 22964301), po elektronski pošti na naslov COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu ali po pošti na naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

⁽²⁾ UL C 366, 14.12.2013, str. 5.

Predhodna priglasitev koncentracije
(Zadeva M.8508 – Engie/CDC/Solairecorsica 1-2-3)
Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku
(Besedilo velja za EGP)
(2017/C 194/09)

1. Komisija je 6. junija 2017 prejela priglasitev predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾, s katero podjetji Engie (Francija) in Caisse des Dépôts et consignations („CDC“, Francija) z nakupom delnic pridobita v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah skupni nadzor nad podjetji Solairecorsica 1, Solairecorsica 2 in Solairecorsica 3 (vsa tri iz Francije).
2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:
  - za Engie: celotna energijska vrednostna veriga na področjih plina, električne energije in energetske storitve;
  - za CDC: francoska finančna skupina in upravljavec skladov v lasti države, ki vlaga v projekte javnega sektorja in dejavnosti na odprtih trgih;
  - za Solairecorsica 1, 2 in 3: lastništvo in upravljanje fotonapetostne elektrarne, dejavne pri proizvodnji električne energije na Korziki (Francija).
3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi se za priglašeno koncentracijo lahko uporabljala uredba o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta. V skladu z Obvestilom Komisije o poenostavljenem postopku obravnave določenih koncentracij na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽²⁾ je treba opozoriti, da je ta zadeva primerna za obravnavo po postopku iz Obvestila.
4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pripombe z navedbo sklicne številke M.8508 – Engie/CDC/Solairecorsica 1-2-3 se lahko Komisiji pošljejo po telefaksu (+32 22964301), po elektronski pošti na naslov COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu ali po pošti na naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

⁽²⁾ UL C 366, 14.12.2013, str. 5.

Predhodna priglasitev koncentracije
(Zadeva M.8495 – Cummins/Eaton Corporation/Eaton JV Business)
Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku
(Besedilo velja za EGP)
(2017/C 194/10)

1. Komisija je 9. junija 2017 prejela priglasitev predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾, s katero podjetji Cummins, Inc. („Cummins“, ZDA) in Eaton Corporation („Eaton“, Irska) z nakupom delnic pridobita v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah skupni nadzor nad deli podjetja Eaton („Eaton JV Business“).
2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:
  - za Cummins: oblikovanje, proizvodnja, distribucija in servisiranje motorjev in povezanih izdelkov po svetu,
  - za Eaton: dobava energetske učinkovite rešitve za upravljanje električne, hidravlične in mehanske moči, vključno s proizvodnjo in prodajo samodejnih menjalnikov za gospodarska vozila,
  - za Eaton JV Business: dobava in razvoj samodejnih menjalnikov za težka in srednje težka gospodarska vozila.
3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi se za priglašeno koncentracijo lahko uporabljala uredba o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta. V skladu z Obvestilom Komisije o poenostavljenem postopku obravnave določenih koncentracij na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽²⁾ je treba opozoriti, da je ta zadeva primerna za obravnavo po postopku iz Obvestila.
4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pripombe z navedbo sklicne številke M.8495 – Cummins/Eaton Corporation/Eaton JV Business lahko Komisiji pošljete po telefaksu (+32 22964301), po elektronski pošti na naslov COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu ali po pošti na naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

⁽²⁾ UL C 366, 14.12.2013, str. 5.

Predhodna priglasitev koncentracije
(Zadeva M.8435 – FMC/DuPont Divestment Business)
(Besedilo velja za EGP)
(2017/C 194/11)

1. Evropska komisija je 8. junija 2017 v skladu s členom 4 in po predložitvi v skladu s členom 4(5) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾ prejela priglasitev predlagane koncentracije, s katero podjetje FMC Corporation („FMC“, ZDA) pridobi v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah nadzor nad deli podjetja E.I. du Pont de Nemours and Company („DuPont“, ZDA) („odsvojitve poslovnih dejavnosti“).

Predlagana koncentracija je del dogovora o prodaji in nakupu sredstev, ki sta ga 31. marca 2017 sklenila podjetji DuPont in FMC ter ki določa, da bo podjetje FMC pridobilo nekatere dejavnosti podjetja DuPont v skladu z zavezami o odsvojitvi, ki sta jih sprejeli podjetji The Dow Chemical Company („Dow“) in DuPont v okviru postopkov nadzora nad združitvami v zvezi s predlagano združitvijo podjetij Dow in DuPont (zadeva M.7932 – Dow/DuPont).

2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:

- za FMC: globalno podjetje, ki je dejavno na področju posebnih kemikalij ter ima interese na kmetijskih, industrijskih in potrošniških trgih,
- za odsvojitve poslovnih dejavnosti: večina globalnih dejavnosti podjetja DuPont na področju insekticidov in herbicidov ter dejavnosti raziskav in razvoja na področju fitofarmaceutskih sredstev. Odsvojitve vključuje tudi izključno dovoljenje za dobavo enostavnega pikoksistrobina, tj. aktivne snovi v fungicidih, ki se uporablja za izdelavo enostavnih formuliranih produktov ali njihove mešanice za riž v EGP.

3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi priglašena koncentracija lahko spadala na področje uporabe uredbe o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta.

4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pripombe z navedbo sklicne številke M.8435 – FMC/DuPont Divestment Business se lahko Komisiji pošljejo po telefaksu (+32 22964301), po elektronski pošti na naslov COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu ali po pošti na naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

Predhodna priglasitev koncentracije
(Zadeva M.8526 – CPPIB/BTPS/Milton Park)
Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku
(Besedilo velja za EGP)
(2017/C 194/12)

1. Komisija je 12. junija 2017 prejela priglasitev predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾, s katero podjetji Canada Pension Plan Investment Board („CPPIB“, Kanada) in British Telecom Pension Scheme („BTPS“, Združeno kraljestvo) z nakupom delnic pridobita v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah skupni nadzor nad celotnim poslovnim centrom podjetja Milton Park („Milton Park“, Združeno kraljestvo).
2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:
  - za CPPIB: vlaganje sredstev kanadskega pokojninskega načrta („Canada Pension Plan“), pri čemer je sedež podjetja v Torontu. Podjetje vlaga zlasti v nepremičnine, lastniški kapital, zasebni kapital, infrastrukturo in instrumente s fiksnim donosom,
  - za BTPS: pokojninski načrt poklicnega zavarovanja, namenjen zaposlenim v skupini BT Group plc. Dejavnosti BTPS vključujejo nepremičninske naložbe, širša skupina pa se ukvarja z obveznicami in kapitalskimi naložbami v Združenem kraljestvu in tujini,
  - Milton Park, ki se nahaja v mestu Didcot v okrožju Oxfordshire, zajema nepremičninsko območje s skupno površino 302 ara. Na območju je 92 zgradb z 250 najemniki, ki zaposlujejo več kot 9 000 ljudi. Milton Park je trenutno v lasti podjetja BTPS.
3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi priglašena koncentracija lahko spadala na področje uporabe Uredbe o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta. V skladu z Obvestilom Komisije o poenostavljenem postopku obravnave določenih koncentracij na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽²⁾ je treba opozoriti, da je ta zadeva primerna za obravnavo po postopku iz Obvestila.
4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pripombe z navedbo sklicne številke M.8526 – CPPIB/BTPS/Milton Park se lahko Komisiji pošljejo po telefaksu (+32 22964301), po elektronski pošti na naslov COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu ali po pošti na naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

⁽²⁾ UL C 366, 14.12.2013, str. 5.

DRUGI AKTI

EVROPSKA KOMISIJA

Objava zahtevka v skladu s členom 50(2)(a) Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil

(2017/C 194/13)

V skladu s členom 51 Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ je ta objava podlaga za uveljavljanje pravice do ugovora zoper zahtevk.

ZAHTEVEK ZA ODOBRITEV SPREMEMBE SPECIFIKACIJE PROIZVODA ZA ZAŠČITENE OZNAČBE POREKLA/ZAŠČITENE GEOGRAFSKE OZNAČBE, KI NI MANJŠA

Zahtevek za odobritev spremembe v skladu s prvim pododstavkom člena 53(2) Uredbe (EU) št. 1151/2012

„BLEU D'AUVERGNE“

EU št.: PDO-FR-02214 – 4.1.2017

ZOP (X) ZGO ( )

1. Skupina vložnikov in pravni interes

Syndicat Interprofessionnel Régional du „Bleu d'Auvergne“

Naslov: Mairie
15400 Riom-ès-Montagnes
FRANCIJA

Tel. +33 471781198
Faks +33 471781198
E-naslov: bleudauvergne@wanadoo.fr

Syndicat Interprofessionnel Régional du „Bleu d'Auvergne“ sestavljajo gospodarski subjekti, ki uporabljajo ZOP „Bleu d'Auvergne“ (proizvajalci, zbiralnice, predelovalci in zornice), ter ima pravni interes za vložitev zahtevka.

2. Država članica ali tretja država

Francija

3. Postavka v specifikaciji proizvoda, na katero se sprememba nanaša

- Ime proizvoda
- Opis proizvoda
- Geografsko območje
- Dokazilo o poreklu
- Metoda proizvodnje
- Povezava
- Označevanje
- Drugo: povezava, nadzor

⁽¹⁾ UL L 343, 14.12.2012, str. 1.

4. Vrsta sprememb

- Sprememba specifikacije proizvoda za registrirano ZOP ali ZGO, ki se ne šteje za manjšo v skladu s tretjim pododstavkom člena 53(2) Uredbe (EU) št. 1151/2012.
- Sprememba specifikacije proizvoda za registrirano ZOP ali ZGO, za katero enotni dokument (ali enakovredni dokument) ni bil objavljen, pri čemer se sprememba ne šteje za manjšo v skladu s tretjim pododstavkom člena 53(2) Uredbe (EU) št. 1151/2012.

5. Spremembe

Opis proizvoda

Za popoln opis proizvoda je dodano, da se sir „Bleu d’Auvergne“ „izdeluje izključno“ iz „usirjenega“ kravjega mleka in da njegovo testo „ni stiskano ali kuhano, je pa fermentirano in soljeno“.

Stavek

„Ta sir se izdeluje v dveh velikostih: – veliki siri s premerom približno 20 cm, ki so visoki od 8 do 10 cm in tehtajo od 2 do 3 kg; – mali siri s premerom približno 10,5 cm, ki tehtajo 350 g, 500 g ali 1 kg“

se nadomesti s stavkom

„Ta sir ima obliko sploščene valja s premerom od 19 do 23 cm in višino od 8 do 11 cm ter tehta od 2 do 3 kg“.

Tako se označba uporablja samo še za velike sire (s premerom od 19 do 23 cm in višino od 8 do 11 cm), saj se mali siri že veliko let ne izdelujejo več. Določeno je, da premer sira znaša najmanj 19 cm in največ 23 cm, kar je natančnejša navedba od „približno 20 cm“ iz veljavne specifikacije. Največja dovoljena višina sira je povečana za en centimeter, da se upoštevajo ugotovljene prakse.

Vsebnost suhe snovi v proizvodu je določena na najmanj 51 % namesto 52 %, dodano pa je tudi, da je ta parameter izražen „po popolnoma končanem sušenju“ za namene nadzora. S to spremembo se upošteva, da proizvod postopno razvije bolj mazavo teksturo. Med ocenami pokušnje in rezultati suhe snovi se kaže pozitivna korelacija, saj dober okus sira pogosto sovпада z nizko vsebnostjo suhe snovi.

Dodan je

„Sir se lahko začne tržiti z označbo porekla ‚Bleu d’Auvergne‘ šele 28. dan po datumu usirjanja“,

s katerim se nadomesti stavek

„Siri, težji od 1 kg, zorijo najmanj štiri tedne, siri, lažji od 1 kg, pa najmanj dva tedna“, ki je naveden v postavki „Metoda pridobivanja“ veljavne specifikacije.

Trajanje zorenja sirov je tako nadomeščeno z najkrajšim obdobjem pred trženjem v enakem trajanju, ker je uvedena možnost shranjevanja po samem zorenju. To obdobje je namesto v tednih izraženo v dnevih, pri čemer je pojasnjeno, da se v skladu z običaji in zaradi lažjega nadzora šteje od datuma usirjanja.

Skorja proizvoda je podrobneje opisana (namesto „skorja z naravno plesnijo“) s stavki „Skorja sira ‚Bleu d’Auvergne‘ je suha, brez vlažnih mest ali površinske kondenzacije. Barva ni enotna. Prekrivajo jo lahko bele, sive, zelene, modre in črne plesni. „Organoleptični opis proizvoda je dopolnjen z naslednjim: „Testo je bele do slonokoščene barve z luknjicami in enakomerno porazdeljeno plesnijo modre do zelene barve in v velikosti pšeničnega do koruznega zrna. Tekstura je topljiva, mazava in nežna. Okus sira ‚Bleu d’Auvergne‘ je močan, izrazit, uravnotežen, z aromami modre plesni, podrasti ali gob. Prisotni sta lahko zmerna slanost in grenkoba. Njegov okus poudarjajo bolj ali manj izrazite – odvisno od stopnje zrelosti – arome, ki so posledica delovanja plesni *Penicillium roqueforti*.“ Ta opis, pripravljen na podlagi organoleptičnih pregledov, ki so jih izvedli poklicni akterji iz sektorja označbe „Bleu d’Auvergne“, omogoča boljšo opredelitev proizvoda in je koristen za organoleptični pregled proizvoda v okviru nadzora.

Dodano je, da se „Bleu d’Auvergne“ lahko trži v različno velikih kosih“, saj se proizvod zelo pogosto razpošilja razrezan.

Geografsko območje

Ker je bil opis faze zorenja dopolnjen z razlikovanjem med fazo zorenja v zorilnici pri temperaturi med 6 in 12 °C ter morebitno fazo shranjevanja na hladnem pri temperaturi med 0 in 6 °C, je prvi stavek, v katerem so navedene faze, ki potekajo na geografskem območju, dopolnjen z navedbo faze shranjevanja sirov do 28. dne po usirjanju.

Opredelitev geografskega območja je spremenjena. Geografsko območje je s 1 158 občin zmanjšano na 630 občin. Znova je namreč omejeno na hercinsko podlago in vulkansko plast, ki jo prekriva, pri čemer so izključeni obsežni sedimentni bazeni in široke aluvialne doline. Prednost se daje travniškim kmetijskim območjem, katerih prakse so usmerjene v pridelavo trave ter ki imajo za to primerno nadmorsko višino in količino padavin. Nazadnje, zajema tradicionalno območje proizvodnje sira „Bleu d'Auvergne“, kjer se ohranjajo običaji pri predelavi in zbiranju mleka za proizvodnjo sira „Bleu d'Auvergne“. Na območjih, izključenih z geografskega območja, ni več niti dokazanega zbiranja mleka, ki bi bilo namenjeno proizvodnji sira „Bleu d'Auvergne“, niti ni dokazane izdelave tega sira.

Dokazilo o poreklu

Namesto izjave o usposobljenosti je za gospodarske subjekte predvidena identifikacijska izjava. Identifikacija gospodarskih subjektov je pogoj za izdajo dovoljenj, s katerimi se potrdi, da izpolnjujejo zahteve iz specifikacije za označbo, za katero so zaprosili. Predvidene so tudi izjave, potrebne za priznanje in spremljanje proizvodov, ki naj bi se prodajali z označbo porekla.

Dopolnjen je seznam registracij, ki jih morajo opraviti gospodarski subjekti. Zaradi podrobne določitve proizvodnih pogojev, opredeljenih v specifikaciji, so potrebni dodatni elementi registracije, da se omogoči njihov nadzor.

Metoda proizvodnje

Prيرهja mleka

Uvedene so določbe o pogojih reje, paše in prehrane mlečne črede, da se zapišejo tradicionalne prakse.

Opredeljena je mlečna čreda. Gre za „čredo krav molznic in telic za obnovo črede, ki so na kmetijskem gospodarstvu“, pri čemer „krave molznice pomenijo živali v laktaciji in živali v suhi dobi“, „telice pa pomenijo živali v obdobju med odstavitvijo in prvim povrgom“. Namen te opredelitve je jasno določiti, na katere živali se nanašajo izrazi „mlečna čreda“, „krave molznice“ in „telice“ v nadaljevanju specifikacije, da bi se izognili vsakršni zmedi.

Dodano je, da v čredi ne sme biti krav molznic ali telic, skotenih in/ali vzrejenih zunaj geografskega območja. Rejci na geografskem območju so bili namreč od nekdaj samozadostni pri obnavljanju svojih čred, saj so lahko imele krave ali telice, kupljene zunaj geografskega območja, težave pri prilagajanju na sredogorsko okolje in vrsto prehrane, zato jih je bilo treba hitro zamenjati. Prepoved, da se v mlečne črede vključijo živali, skotene in/ali vzrejene zunaj geografskega območja, torej omogoča boljšo prilagoditev živali okolju in prehrani, zlasti ker ni zahtev glede pasme.

Predvideno pa je, da se iz zdravstvenih razlogov ali za pasme abundance, aubrac, rjavo pasmo, ferrandaise, francosko simentalčko in tarentaise, ki so na geografskem območju prisotne v majhnem številu, lahko uporabi odstopanje, ki ga z obrazložitvijo in časovno omejeno odobri pristojni nacionalni organ. Za te pasme velja, da so primernejše za gorska območja, tako da izpolnjujejo zahtevo po prilagoditvi geografskemu okolju. Poleg tega je treba v zvezi z njimi upoštevati enake pogoje prيرهje kot za krave drugih pasem, če so prisotne na gospodarstvu, ki se ukvarja s proizvodnjo sira „Bleu d'Auvergne“.

Dodano je: „Vse leto osnovni obrok mlečne črede sestavlja izključno krma, ki izvira z geografskega območja označbe.“. Ta samozadostnost preskrbe s krmo na geografskem območju še krepi povezavo z območjem.

Nato je jasno določena sestava osnovnega obroka: vse vrste krme, vključno z dolgostebelnimi lucernami, sušenimi v šopih, razen križnic, saj te močno vplivajo na organoleptične značilnosti mleka (vonj po zelju).

Delež popasene, posušene, predposušene ali silirane trave znaša povprečno vsaj 70 % letnega osnovnega obroka krav molznic, izraženega v suhi snovi. Na dnevni osnovi znaša vsaj 30 %. Zunaj pašnega obdobja krave molznice prejemajo seno (pokošena in posušena trava z več kot 80-odstotno vsebnostjo suhe snovi), in sicer najmanj 3 kg

suhe snovi na kravo na dan. Proizvodnja sira „Bleu d'Auvergne“ je trdno zasidrana na gorskem območju, kjer prevladuje pridelava trave, ki se uporablja za prehrano krav molznic. Pomen trave kot osnove prehrane potrjujejo določbe specifikacije.

Za krave molznice v laktaciji sta opredeljeni obvezna paša najmanj 150 dni na leto in najmanjša pašna površina 30 arov na kravo. Paša je osrednji element prehrane krav molznic v laktaciji na geografskem območju označbe porekla. To se navezuje na ugotovitev iz prejšnjega odstavka glede pomena trave v obroku krav molznic.

Potrjena je prepoved zaprte reje mlečne črede, da se s prehrano živali zagotovi povezava z območjem.

Gostota živali na kmetijskem gospodarstvu je omejena na eno kravo molznico na hektar krmne površine, kar je v skladu s prejšnjimi predlogi za spodbujanje prehrane z viri krme s kmetijskega gospodarstva, ki torej izvira z geografskega območja, in prispeva k ohranitvi razmeroma ekstenzivne narave kmetijskih gospodarstev.

Opisani so pogoji skladiščenja krme za krave molznice: silažni kupi in koritasti silosi se naredijo na betonirani ali utrjeni podlagi, pri čemer se suha krma skladišči pod trajnim zaklonom. Namen teh določb je ohraniti kakovost krme.

Za krave molznice je vnos dopolnilnih krmnih mešanic omejen na 1 800 kg suhe snovi na kravo molznico na leto v povprečju za vse krave molznice, za telice pa vnos dopolnilnih krmnih mešanic v povprečju ne sme preseči 30 % celotnega obroka, izraženega v suhi snovi, na leto. S tem se prepreči, da bi te krmne mešanice dobile preveč pomembno mesto v prehrani, tako da se daje prednost osnovnemu obroku, ki izvira z geografskega območja. Poleg tega so vse surovine, dovoljene v dopolnilni krmni mešanici krav molznic, in vsi dovoljeni dodatki vključeni na pozitivni seznam, da se tako zagotovijo lažje upravljanje, zagotavljanje in nadzor krme. Obdelava pogač s formaldehidi je prepovedana, ker ta praksa ne ustreza tradicionalnim praksam.

Doda se določba, ki prepoveduje uporabo gensko spremenjenih organizmov v prehrani živali in kulturah na kmetijah, da se ohrani tradicionalna narava prehrane.

Opređeljene so določbe o raztrosu organskih gnojil, da se prehrana krav zaščiti pred vsakršnim tveganjem za okužbo z nečistočami.

Uporabljeno mleko:

Dodano je, da se mleko po molži shrani v hladilni rezervoar in da se lahko na kmetiji shranjuje največ 48 ur, da se njegove značilnosti ne bi preveč poslabšale in da bi se preprečil razvoj neželenih klic.

Dodano je: „Mleko iz cisterne se obvezno pretoči v fiksne rezervoarje na geografskem območju označbe.“. Ta določba zagotavlja sledljivost zbranega mleka in lajša nadzor.

Dodano je, da je uporabljeno mleko lahko surovo, toplotno obdelano ali pasterizirano, kar ustreza praksam, ki se uporabljajo že več desetletij.

Predelava:

Opisana je priprava mleka pred usirjanjem pri proizvodnji na kmetiji in proizvodnji v mlekarni v skladu z znanjem in izkušnjami, da se zagotovi njuna ohranitev.

- Pri proizvodnji na kmetiji se lahko uporabi mleko iz največ dveh zaporednih molž (pri čemer se mleko iz prve molže zaradi shranjevanja ohladi), usirjanje pa se opravi največ 16 ur po prvi molži.
- Pri proizvodnji v mlekarni mleko pred usirjanjem najmanj štiri ure predhodno zori pri temperaturi med 6 in 14 °C. Pri temperaturi predhodnega zorenja se lahko v mleko dodajo mikrobne kulture, pri čemer se mora prehodno zorenje začeti v 24 urah po sprejemu mleka v obrat. Ti pogoji ugodno vplivajo na razvoj mlečnokislinskih bakterij, ki so naravno prisotne ali dodane v kulturo. Tako se spodbudi rahlo kisanje pred usirjanjem in pridobitev sirnine, v kateri prevladuje mlečna komponenta. Predhodno zorenje se pri proizvodnji sira „Bleu d'Auvergne“ v mlekarni uporablja od nekdaj.

- Pri obeh vrstah proizvodnje sta dovoljeni homogenizacija in standardizacija maščobe. S homogenizacijo se v siru spodbudi razvoj arome sira, omogoči boljša porazdelitev maščobe v sirnini in zagotovi bolj belo testo z lepšim vzorcem plesni.

Določena je temperatura pri usirjanju, in sicer med 30 in 34 °C. Ta namreč pomembno vpliva na delovanje sirila v tej bistveni fazi.

Penicillium roqueforti je poleg mlečnih surovin poimensko vključen na seznam sestavin, pomožnih sestavin pri proizvodnji ter dovoljenih dodatkov v mleku in med postopkom izdelave sira „Bleu d’Auvergne“. Na tem seznamu so za podrobnejšo pojasnitev namesto „neškodljivih kultur bakterij, kvasovk in plesni“ navedene „druge“ kulture (poleg *Penicillium*) bakterij, kvasovk in plesni, „katerih neškodljivost je dokazana z uporabo“. Nato je potrjena cepitev s *Penicillium roqueforti*, saj gre za nepogrešljiv element v tehnološkem procesu proizvodnje sira „Bleu d’Auvergne“. Opozoriti je treba, da je navedba *Penicillium glaucum* iz objavljenega povzetka nadomeščena z navedbo *Penicillium roqueforti*, in sicer zaradi razvoja znanja o plesnih in sprememb pri njihovi razvrstitvi. Poleg tega je za preprečitev dvomnosti med pregledi pojasnjeno, da so rekonstruirane mlečne kulture dovoljene kot substrat za rast mikrobnih kultur.

Po koagulaciji so v skladu z običaji uvedene faze rezanja in mešanja sirnine ter ločevanja večjega dela sirnine in sirotke pred dajanjem v oblikovala: „Po koagulaciji se sirnina razreže na kocke v velikosti koruznega zrna do lešnika. Mešanje omogoča, da se zrna obdajo z značilno membrano. Pred oblikovanjem se večji del sirotke loči od sirnine. Sirnina se da v oblikovalo po rezanju in mešanju.“ Gre torej za opis izdelave z debelino zrna sirnine po razrezu (v velikosti koruznega zrna do lešnika) in ugotovitev (želenega) nastanka membrane na zrnu, ki pozneje pripomore k nastanku luknjic, tako da se zrna sirnine med oblikovanjem ne sprimejo.

Podrobno je pojasnjena faza odcejanja sirnine po oblikovanju. Opredeljeno je trajanje do 72 ur, pri čemer je prislov „počasi“ iz veljavne specifikacije nadomeščen, ker ni natančen, da se zapišejo sedanje prakse in se zagotovi vrednost za izvedbo pregledov. Dodano je, da se odcejanje izvede brez stiskanja, z obračanjem in pri temperaturi, ki ob koncu postopka zagotavlja vrednost pH, nižjo od 5. Ta vrednost pH je nujna za zadostno odcejanje sira „Bleu d’Auvergne“.

Stavek „Shranjevanje mlečnih surovin, proizvodov med proizvodnim postopkom, sirnine ali svežega sira na temperaturi pod ničlo je prepovedano“, je nadomeščen s stavkom „Odlaganje predelave sirnine je prepovedano, kot je prepovedano tudi shranjevanje mlečnih surovin, proizvodov med proizvodnim postopkom ali svežega sira pri temperaturi pod lediščem“. Gre za prepoved odlaganja predelave sirnine s katerim koli sredstvom, ker to ni v skladu z nobenim tradicionalnim običajem.

Spremenjena so podrobna pravila o soljenju, da se prilagodijo razvoju proizvodne opreme.

S stavkoma:

„Sir se ob koncu odcejanja nasoli, tako da se po celotni površini natre ali posipa s soljo, v prostoru s temperaturo od 14 do 22 °C. Pred tem se lahko izvede razsoljevanje“

je nadomeščen stavek:

„Sir se počasi odcedi, dvakrat ročno nasoli s suho grobo soljo in večkrat obrne“. Ročna tehnika, ki poteka v dveh fazah in se še vedno uporablja, zaradi razvoja opreme namreč ne more ostati edina metoda soljenja. Uporabi se lahko groba ali fino mleta sol. Soljenje z natiranjem ali posipanjem soli, ročno ali kako drugače, omogoča, da sir „Bleu d’Auvergne“ dobi značilno skorjo. Pred tem se lahko izvede razsoljevanje proizvoda, tj. postopek, ki zadnja leta dopolnjuje soljenje z natiranjem ali posipanjem soli, ne da bi vplival na organoleptične odlike proizvoda, kar kažejo rezultati pakušnje. Pojasnjeno je, da se proizvod nasoli ob koncu odcejanja.

Faza prebadanja je dopolnjena, in sicer je navedeno, da se izvede samo enkrat, poleg tega je določeno, da lahko med usirjanjem in prebadanjem preteče največ deset dni, da se zagotovi kakovost proizvoda.

Zorenje:

Namesto „Siri, težji od 1 kg, zorijo najmanj štiri tedne, siri, lažji od 1 kg, pa najmanj dva tedna“ je v skladu z običaji navedeno „Po fazi prebadanja nepokriti siri zorijo najmanj 15 dni v kleti ali zorilnici pri temperaturi med 6 in 12 °C ter pri več kot 90-odstotni vlažnosti. Siri se nato lahko shranjujejo v prostoru s temperaturo med 0 in 6 °C do 28. dne po usirjanju.“ Faza zorenja nepokritih sirov pri temperaturi med 6 in 12 °C in pri več kot

90-odstotni vlažnosti omogoča, da se v testu razvije *Penicillium roqueforti*. Po tem razvoju in najmanj 15 dni po prebadanju se siri shranjujejo v kletih pri temperaturi med 6 in 12 °C do 28. dne po usirjanju ali pa se shranjujejo v prostoru s temperaturo med 0 in 6 °C, da se upočasni razvoj *Penicillium roqueforti*, do 28. dne po usirjanju. Tako se omogoči nadzorovana rast modre plesni in razvije aromatičnost proizvoda.

Dodano je, da se proizvod ne sme rezati prej kot 28 dni po usirjanju, da se zagotovi neokrnjenost proizvoda, dokler ne dobi vseh značilnosti, in prepreči njegovo poslabšanje.

Označevanje

Uvedena je najmanjša velikost črk za registrirano ime, „ki je vsaj enaka dvema tretjinama velikosti največjih črk na etiketi“, da se zagotovi zadostna čitljivost imena glede na druge navedbe na etiketi.

Predpisana je obvezna namestitev simbola ZOP Evropske unije.

Dodano je, da neposredno zraven imena označbe ne sme biti nobene druge označbe. To je posledica uskladitve s spremembami pri označevanju proizvodov z označbo porekla.

Da se upoštevajo različne vrste pakiranja, je črtan stavek, da morajo biti siri zapakirani v embalaži z aluminijasto folijo, saj se lahko uporabi tudi druga embalaža.

Drugo

Postavka „Podrobnosti, ki potrjujejo povezavo z geografskim okoljem“ je preoblikovana in razdeljena na tri dele. V delu, ki se nanaša na „posebnosti geografskega območja“, so povzeti naravni dejavniki, pri čemer je poudarjena pridelava trave na geografskem območju, ter človeški dejavniki s povzetkom zgodovinskega vidika in poudarkom na posebnem znanju in izkušnjah proizvajalcev sira „Bleu d’Auvergne“ (prehrana krav molznic predvsem s travo, mešanje zrn sirnine v sirarskem kotlu, odcejanje brez stiskanja, soljenje, prebadanje in zorenje). Del, ki se nanaša na „posebnosti proizvoda“, je dopolnjen z elementi, vključenimi v opis proizvoda. Nazadnje, v točki, ki se nanaša na „vzročno povezavo“, so pojasnjene povezave med naravnimi in človeškimi dejavniki ter proizvodom.

V podpostavki „Nadzor proizvoda“ je dodano, da „se pregledi izvedejo z vzorčenjem sirov, pri katerih je od usirjanja minilo vsaj 28 dni, v skladu s postopki, opisanimi v načrtu nadzora“. Ti podrobni pogoji so nato povzeti v načrtu nadzora za označbo porekla, ki ga pripravi nadzorni organ.

V postavki „Podatki o nadzornem organu“ so posodobljeni ime in kontaktni podatki nadzornih organov.

Nazadnje, dodana je preglednica z glavnimi točkami, ki jih je treba preveriti, in metodo ocenjevanja.

ENOTNI DOKUMENT

„BLEU D’AUVERGNE“

EU št.: PDO-FR-02214 – 4.1.2017

ZOP (X)ZGO ( )

1. **Ime**

„Bleu d’Auvergne“

2. **Država članica ali tretja država**

Francija

3. Opis kmetijskega proizvoda ali živila

3.1 Vrsta proizvoda

Skupina 1.3 Siri

3.2 Opis proizvoda, za katerega se uporablja ime iz točke 1

„Bleu d’Auvergne“ je sir, ki se izdeluje izključno iz usirjenega kravjega mleka in katerega testo ima plesen, ni stiskano, ni kuhano, je pa fermentirano in soljeno.

Ta sir ima obliko sploščenega valja s premerom od 19 do 23 cm in višino od 8 do 11 cm ter tehta od 2 do 3 kg.

Vsebnost maščob po končanem sušenju je najmanj 50 %, vsebnost suhe snovi pa ni manjša od 51 %.

Sir se lahko začne tržiti z označbo porekla „Bleu d’Auvergne“ šele 28. dan po usirjanju.

Skorja sira „Bleu d’Auvergne“ je suha, brez vlažnih mest ali površinske kondenzacije. Barva ni enotna. Prisotne so lahko bele, sive, zelene, modre in črne plesni.

Testo je bele do slonokoščene barve z luknjicami in enakomerno porazdeljeno plesnijo modre do zelene barve.

Ta plesen je v velikosti pšeničnega do koruznega zrna.

Tekstura je topljiva, mazava in nežna.

Okus sira „Bleu d’Auvergne“ je močan, izrazit, uravnotežen, z aromami modre plesni, podrasti ali gob. Prisotni sta lahko zmerna slanost in grenkoba. Njegov okus poudarjajo bolj ali manj izrazite – odvisno od stopnje zrelosti – arome, ki so posledica delovanja plesni *Penicillium roqueforti*.

3.3 Krma (samo za proizvode živalskega izvora) in surovine (samo za predelane proizvode)

Vse leto osnovni obrok mlečne črede sestavlja izključno krma, ki izvira z geografskega območja označbe. Kar zadeva dopolnilne krmne mešanice, ki se razdeljujejo mlečni čredi, jih zaradi izoblikovanosti površja in sredogorskega podnebja tehnično ni mogoče proizvajati na geografskem območju. Pri kravah molznicah je vnos dopolnilnih krmnih mešanic omejen na 1 800 kg suhe snovi na kravo molznico na leto v povprečju za vse krave molznice. Pri telicah v povprečju ne sme preseči 30 % celotnega obroka, izraženega v suhi snovi, na leto. Posledično iz teh določb izhaja, da je najmanj 70 % suhe snovi v skupnem obroku, ki je na voljo mlečni čredi, proizvedene na geografskem območju.

Razen križnic, s katerimi je prepovedano krmiti vse živali na kmetijskem gospodarstvu, lahko osnovni obrok mlečne črede sestavlja kakršna koli krma. Sem spadajo tudi dolgostebelne lucerne, sušene v šopih.

V smislu letnega povprečja popasena, posušena, predposušena in silirana trava predstavlja vsaj 70 % osnovnega obroka krav molznic, izraženega v suhi snovi.

V smislu dnevnega obroka popasena, posušena, predposušena in silirana trava predstavlja vsaj 30 % osnovnega obroka krav molznic, izraženega v suhi snovi.

Zunaj pašnega obdobja krave molznice dnevno dobijo vsaj 3 kg sena, izraženega v suhi snovi, na kravo. Seno pomeni pokošeno in posušeno travo z vsebnostjo suhe snovi nad 80 %.

V obdobju rasti trave je, takoj ko to omogočajo podnebne razmere, predpisana obvezna paša za krave molznice v laktaciji. Nikakor pa paša ne sme trajati manj kot 150 dni na leto.

V dopolnilni krmni mešanici in dodatkih, razdeljenih kravam molznicam, so dovoljeni samo surovine in dodatki, navedeni na pozitivnem seznamu.

V prehrani živali so dovoljene samo rastlinske vrste, stranski proizvodi in dopolnilne krmne mešanice iz gensko nespremenjenih proizvodov.

3.4 *Posebne faze proizvodnje, ki jih je treba izvajati na opredeljenem geografskem območju*

Prيرهja mleka ter proizvodnja, zorenje in shranjevanje sira do 28. dne po usirjanju potekajo na geografskem območju.

3.5 *Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itn. proizvoda, za katerega se uporablja registrirano ime*

„Bleu d'Auvergne“ se lahko trži v različno velikih kosih.

3.6 *Posebna pravila za označevanje proizvoda, za katerega se uporablja registrirano ime*

Na etiketi mora obvezno biti ime označbe, izpisano s črkami, katerih velikost ne sme biti manjša od dveh tretjin velikosti največjih črk na etiketi.

Na etiketah, v oglasih, na računih ali v trgovskih dokumentih neposredno zraven imena označbe porekla ne sme biti nobene dodatne označbe, razen posebnih blagovnih ali tovarniških znamk.

4. **Jedrnata opredelitev geografskega območja**

Geografsko območje označbe „Bleu d'Auvergne“ obsega naslednje ozemlje:

Departma Aveyron:

občine Brommat, Lacroix-Barrez, Mur-de-Barrez, Murols, Taussac in Thérondels.

Departma Cantal:

kantoni Arpajon-sur-Cère, Aurillac-1, Aurillac-2, Aurillac-3, Mauriac, Murat, Naucelles, Riom-ès-Montagnes, Saint-Flour-1, Saint-Flour-2, Saint-Paul-des-Landes, Vic-sur-Cère in Ydes;

občine Alleuze, Anglards-de-Saint-Flour, Boisset, Celoux, Chaliers, Chazelles, Clavières, Lavastrie, Leynhac, Lorcieres, Marcolès, Maurs, Mourjou, Neuvéglise, Quézac, Rageade, Roannes-Saint-Mary, Rouziers, Ruynes-en-Margeride, Saint-Antoine, Saint-Constant-Fournoulès, Saint-Etienne-de-Maurs, Saint-Georges, Saint-Julien-de-Toursac, Saint-Mamet-la-Salvetat, Sansac-de-Marmiesse, Soulagès, Vabres, Val d'Arcomie, Védrières-Saint-Loup in Vitrac.

Departma Corrèze:

občine Altillac, Auriac, Bassignac-le-Bas, Bassignac-le-Haut, Bort-les-Orgues, Camps-Saint-Mathurin-Léobazel, La Chapelle-Saint-Géraud, Confolent-Port-Dieu, Darazac, Eygurande, Feyt, Gouilles, Hautefage, Lafage-sur-Sombre, Lamazière-Basse, Lapleau, Laroche-près-Feyt, Latronche, Laval-sur-Luzège, Liginac, Margerides, Mercœur, Merlines, Mestes, Monestier-Merlines, Monestier-Port-Dieu, Neuvic, Palisse, Reygade, Rilhac-Xaintrie, Saint-Bonnet-les-Tours-de-Merle, Saint-Bonnet-près-Bort, Saint-Cirgues-la-Loutre, Saint-Étienne-aux-Clos, Saint-Exupéry-les-Roches, Saint-Fréjoux, Saint-Geniez-ô-Merle, Saint-Hilaire-Foissac, Saint-Hilaire-Luc, Saint-Julien-aux-Bois, Saint-Julien-le-Pèlerin, Saint-Julien-près-Bort, Saint-Pantaléon-de-Lapleau, Saint-Privat, Saint-Victour, Sarroux, Sérandon, Servières-le-Château, Sexcles, Soursac, Thalamy, Ussel in Veyrières.

Departma Haute-Loire:

občine Ally, Arlet, Autrac, Auvers, La Besseyre-Saint-Mary, Blesle, Bonneval, La Chaise-Dieu, La Chapelle-Geneste, Charraix, Chastel, Chazelles, Cistrières, Crouce, Desges, Espalem, Ferrussac, Grenier-Montgon, Lubilhac, Malvières, Mercœur, Pébrac, Pinols, Saint-Austremoine, Saint-Cirgues, Saint-Étienne-sur-Blesle, Sembadel in Tailhac.

Departma Lot:

občine Anglars, Bannes, Bessonies, Le Bourg, Le Bouyssou, Cahus, Cardaillac, Cornac, Espeyroux, Frayssinhes, Gorses, Labastide-du-Haut-Mont, Labathude, Lacapelle-Marival, Latouille-Lentillac, Latronquière, Lauresses, Laval-de-Cère, Leyme, Molières, Montet-et-Bouyal, Predeignes, Sabadel-Latronquière, Saint-Bressou, Saint-Cirgues, Saint-Hilaire, Saint-Maurice-en-Quercy, Saint-Médard-Nicourby, Saint-Perdoux, Saint-Vincent-du-Pendit, Sainte-Colombe, Sénaillac-Latronquière, Sousceyrac-en-Quercy, Terrou, Teyssieu in Viazac.

Departma Lozère:

kantona Langogne in Saint-Chély-d'Apcher;

občine Albaret-le-Comtal, Arzenc-d'Apcher, Aumont-Aubrac, Les Bessons, Brion, Chambon-le-Château, Chauchailles, Chaulhac, La Chaze-de-Peyre, Estables, La Fage-Montivernoux, La Fage-Saint-Julien, Fau-de-Peyre, Fontans, Fournels, Grandrieu, Javols, Julianges, Lachamp, Lajo, Les Laubies, Le Malzieu-Forain, Le Malzieu-Ville, Les Monts-Verts, Noalhac, La Panouse, Paulhac-en-Margeride, Ribennes, Rieutort-de-Randon, Saint-Alban-sur-Limagnole, Saint-Amans, Saint-Denis-en-Margeride, Saint-Gal, Saint-Juéry, Saint-Laurent-de-Veyrès, Saint-Léger-du-Malzieu, Saint-Paul-le-Froid, Saint-Privat-du-Fau, Saint-Sauveur-de-Peyre, Saint-Symphorien, Sainte-Colombe-de-Peyre, Sainte-Eulalie, Serverette, Servières, Termes in La Villedieu.

Departma Puy-de-Dôme:

občine Aix-la-Fayette, Ambert, Les Ancizes-Comps, Anzat-le-Luguet, Apchat, Arlanc, Augerolles, Aurières, Auzelles, Avèze, Baffie, Bagnols, Bertignat, Besse-et-Saint-Anastaise, Beurières, Bongheat, Bort-l'Étang, La Bourboule, Bourg-Lastic, Briffons, Bromont-Lamothe, Brousse, Bulhon, La Celle, Ceilloux, Ceysat, Chambon-sur-Dolore, Chambon-sur-Lac, Chaméane, Champagnat-le-Jeune, Champétières, Chapdes-Beaufort, La Chapelle-Agnon, La Chapelle-sur-Usson, Charbonnières-les-Vieilles, Charensat, Charnat, Chastreix, Chaumont-le-Bourg, Cisternes-la-Forêt, Combrailles, Compains, Condat-en-Combraille, Condat-lès-Montboissier, Courpière, Crevant-Laveine, Cros, Culhat, Cunlhat, Domaize, Doranges, Dorat, Dore-l'Église, Échandelys, Égliseneuve-d'Entraigues, Égliseneuve-des-Liards, Églisolles, Escoutoux, Espinhal, Estandeuil, Esteil, Fayet-le-Château, Fayet-Ronaye, Fernoël, La Forie, Fournols, Gelles, Giat, La Godivelle, La Goutelle, Grandrif, Grandval, Herment, Heume-l'Église, Isserteaux, Job, Jumeaux, Labessette, Landogne, Laqueuille, Larodde, Lastic, Lezoux, Limons, Luzillat, Manglieu, Manzat, Marat, Marsac-en-Livradois, Mauzun, Mayres, Mazaye, Mazoires, Medeyrolles, Messeix, Miremont, Le Monestier, Mons, Mont-Dore, Montel-de-Gelat, Montfermy, Montmorin, Murat-le-Quaire, Murol, Nébouzat, Néronde-sur-Dore, Neuville, Noalhat, Novacelles, Olby, Olliegues, Olmet, Orcival, Orléat, Paslières, Perpezat, Peschadaires, Peslières, Picherande, Pontaumur, Pontgibaud, Prondines, Pulvérières, Puy-Saint-Gulmier, Queuille, Roche-Charles-la-Mayrand, Rochefort-Montagne, Saillant, Saint-Alyre-d'Arlanc, Saint-Alyre-ès-Montagne, Saint-Amant-Roche-Savine, Saint-Anthème, Saint-Avit, Saint-Bonnet-le-Bourg, Saint-Bonnet-le-Chastel, Saint-Bonnet-près-Orcival, Saint-Clément-de-Valorgue, Saint-Dier-d'Auvergne, Saint-Donat, Saint-Éloy-la-Glacière, Saint-Étienne-des-Champs, Saint-Étienne-sur-Usson, Saint-Ferréol-des-Côtes, Saint-Flour, Saint-Genès-Champanelle, Saint-Genès-Champespe, Saint-Genès-la-Tourette, Saint-Georges-de-Mons, Saint-Germain-près-Herment, Saint-Germain-l'Herm, Saint-Gervais-sous-Meymont, Saint-Hilaire-les-Monges, Saint-Jacques-d'Ambur, Saint-Jean-d'Heurs, Saint-Jean-des-Ollières, Saint-Jean-en-Val, Saint-Jean-Saint-Gervais, Saint-Julien-Puy-Lavèze, Saint-Just, Saint-Martin-des-Olmes, Saint-Martin-d'Ollières, Saint-Nectaire, Saint-Ours, Saint-Pierre-Colamine, Saint-Pierre-le-Chastel, Saint-Pierre-Roche, Saint-Priest-des-Champs, Saint-Quentin-sur-Sauxillanges, Saint-Romain, Saint-Sauves-d'Auvergne, Saint-Sauveur-la-Sagne, Saint-Sulpice, Saint-Victor-la-Rivière, Sainte-Agathe, Sainte-Catherine, Sallèdes, Saulzet-le-Froid, Sauvagnat, Sauvessanges, Sauviat, Sauxillanges, Savennes, Sermentizon, Singles, Sugères, Tauves, Thiers, Thiolières, Tortebeze, La Tour-d'Auvergne, Tours-sur-Meymont, Tralaigues, Trémouille-Saint-Loup, Trézioux, Valbelex, Valz-sous-Châteauneuf, Vernet-la-Varenne, Le Vernet-Sainte-Marguerite, Verneugheol, Vernines, Vertolaye, Villosanges, Vinzelles, Viverols in Voingt.

5. Povezava z geografskim območjem

Geografsko območje označe „Bleu d'Auvergne“ obsega severni osrednji del Centralnega masiva.

V večjem delu leži na hercinski podlagi Centralnega masiva, ki jo sestavljajo metamorfne in granitne kamnine, prekriva pa jo vulkanska plast.

Gre za sredogorje, katerega najvišji vrhovi na splošno presegajo 1 000 m in ki je na nadmorski višini več kot 500 m.

Za to območje je značilno prevladujoče gorsko podnebje, ki je na zahodu pod vplivom zmernega oceanskega podnebja in na vzhodu pod vplivom spremenjenega celinskega podnebja. Najodločilnejši dejavnik pri tem včasih kompleksnem podnebju je količina padavin, ki pomembno vpliva na obsežno pridelavo trave na tem območju. Geografsko območje tako leži na predelih z letno količino padavin nad 800 mm.

V smislu človeških dejavnikov je območje departmaja Puy-de-Dôme, ki leži zahodno od gorovja Auvergne ter je ugodno za rast trave in prirajo mleka, zgodovinska zibelka proizvodnje sira „Bleu d'Auvergne“, ki so ga začeli izdelovati sredi 19. stoletja. To območje je prvo jedro označe, iz katerega se je postopoma razvijala proizvodnja. Proizvodnja, ki je prvotno potekala na kmetijah, se je v drugi polovici 19. stoletja postopoma razširila v mlekarne, zlasti zaradi tehničnih inovacij, ki jih je predlagal Antoine Roussel, domačin, ki je uvedel prebadanje sira. S širitvijo te metode se je že konec 19. stoletja pojavilo še eno proizvodno jedro na jugozahodnem delu masiva Cantal, nato pa se je proizvodnja sira „Bleu d'Auvergne“ postopoma razširila na celotno geografsko območje. Opredeitev sira „Bleu d'Auvergne“ je leta 1934 uradno potrdil minister za kmetijstvo, proizvod pa je bil kot označba porekla priznan marca 1975.

Še danes se pri prehrani krav molznic daje prednost travi, pridelani na geografskem območju, ki v povprečju letno predstavlja več kot dve tretjini osnovnega obroka. Paša je obvezna najmanj 150 dni na leto.

Sicer pa se pri izdelavi sira „Bleu d'Auvergne“ uporabljajo posebno znanje in izkušnje. Zrna sirnine se v sirarskem kotlu mešajo, da se obdajo s tanko membrano, ki preprečuje, da bi se ta med oblikovanjem sprijela. Nato se dajo v oblikovala. Sledi odcejanje brez stiskanja in z obračanjem. Sir se nasoli ob koncu odcejanja, in sicer z natiranjem ali posipanjem soli po celotni površini, nato pa se enkrat samkrat prebode, da se testo prezrači. Nazadnje sledi zorenje v vlažni in prezračevani kleti.

„Bleu d'Auvergne“ je sir iz kravjega mleka, ki tehta od 2 do 3 kg, njegovo testo pa vsebuje plesen v velikosti pšeničnega do koruznega zrna, ki je enakomerno porazdeljena po celotni površini in je modre do zelene barve.

Njegov okus je močan, izrazit, uravnotežen, z aromami modre plesni, podrasti ali gob. Njegov okus še poudarjajo arome, ki so posledica delovanja plesni *Penicillium roqueforti*.

Proizvodnja sira „Bleu d'Auvergne“ je zasidrana v sredogorju, kjer nadmorska višina in podnebje, za katero je značilno veliko padavin, ugodno vplivata na obsežno pridelavo trave, ki se uporablja za prehrano krav molznic, zlasti s pašo.

Ta visoki vulkanski in granitni svet osrednje planote, z dolgimi in ostrimi zimami, poleg tega že od nekdaj določa posebne proizvodne običaje.

Proizvodnja tega sira s težo od 2 do 3 kg je omogočala dolgotrajno shranjevanje ter rešila težave pri predelavi in odlaganju, nastale zaradi značilnosti podnebja in potreb ljudi. Poleg tega je bila ta proizvodnja dolgo časa alternativa proizvodnji sira „Cantal“ za male proizvajalce, ki niso imeli dovolj mleka, da bi ga lahko proizvajali.

Organoleptične značilnosti sira „Bleu d'Auvergne“ zlasti določa uporaba posebne proizvodne tehnologije. Nastanek membrane na zrnih med mešanjem v sirarskem kotlu in odcejanje brez stiskanja spodbujata nastanek enakomerno porazdeljenih luknjic v testu. S prebadanjem se v testu ustvarijo zračni rovi. Dotok kisika skozi te rove omogoča, da se v luknjicah razvije *Penicillium roqueforti*. Tako je za sir „Bleu d'Auvergne“ značilna zelo drobna in enakomerno porazdeljena modrozeleno plesen (v velikosti pšeničnega do koruznega zrna). Delovanje *Penicillium roqueforti* prispeva tudi k razvoju okusa proizvoda. Soljenje z natiranjem ali posipanjem soli po celotni površini sira dodatno prispeva k odcejanju ter ima pomembno vlogo pri nastanku izrazitega in značilnega okusa sira „Bleu d'Auvergne“. Nazadnje, zorenje v vlažnih in prezračevanih kletih omogoča, da sir „Bleu d'Auvergne“ razvije značilne arome modre plesni, podrasti ali gob.

Sklic na objavo specifikacije

(drugi pododstavek člena 6(1) te uredbe)

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-710d3e0c-449b-40f1-a1ee-bada81ef7a31/telechargement

---

